

Milujte se!

Časopis pro novou evangelizaci

Milujte se navzájem, jak jsem já miloval vás.

Jan 15, 12

Hlavní téma: ryzí kněží Václav Drbola a Jan Bula

- 3 Dne narození
- 4 Nebojme se plout bez motoru
- 5 Rozbité se vyhodí?
- 6 Václav Drbola a Jan Bula – Ryzí kněží a rudá diktatura v Československu
- 12 Věznění, vražda v Babicích a inscenované procesy
- 18 Beatifikační proces
- 20 Kdo je hluchý? / Ještě že já ne!
- 21 Jak správně měřit?
- 22 Kardinál Dominik Duka: Mistr Jan Hus a „doba husitská“
- 30 Konec trojpapežství
- 31 Událost jednou za čtvrt století a místo příštího čísla kniha
- 32 Pomozte, prosím, vybudovat klášter
- 34 Nebeská maminka
- 35 Růženec, zbraň proti zlu
- 38 Františkán Gereon Goldmann: Obtíže jako skryté šance k dobrému
- 41 Znal hodnotu věrnosti pravdě (G. Goldmann)
- 46 Pane, dej mi svou moudrost, ta ať mě vede... (G. Goldmann)
- 47 Indiánský rituál
- 49 Zbav se závisti!
- 52 Kostel za 500 000 aneb „Navazujeme družbu s Indií“
- 58 Poznej své charisma!
- 58 Charisma zručnosti
- 59 Charisma hudby
- 61 Charisma psaní
- 62 Společenství čistých srdcí: Zkušenost s Pánem

Milovaní čtenáři!

Přibližně polovinu nákladu časopisu *Milujte se!* rozešleme pravidelným odběratelům vždy ihned po jeho vydání, druhou část výtisků pak šíříme ještě zhruba dva až tři roky – a to i s pomocí mnoha z vás. Dá-li Bůh, máme velkou naději, že toto číslo by se jednou mohlo šířit i při jedné zcela zvláštní slavnosti. Při jaké?

Hlavní téma tohoto čísla o dvou mladých kněžích – otci Václavovi a otci Janovi – pro nás připravil Jan Makyča, moderátor kanonizačních řízení v brněnské diecézi. Má na diecézní úrovni na starosti koordinaci postupných kroků, které – dá-li Bůh – jednou vyústí v jejich prohlášení za blahoslavené (což je zase určitý předstupeň vyhlášení za svaté). Při jednom z rozhovorů s ním jsem mu vysvětlil, že časopis po vydání šíříme většinou ještě další dva nebo tři roky, a ptal jsem se ho, zda je naděje, že bychom ho mohli rozdávat i při slavnosti blahořečení těchto dvou mladých mužů. Jeho odpověď mě překvapila: Tato naděje je – a dokonce velká!

Jejich život je pro mě osobně velkým povzbuzením. Možná bude i pro vás. Ukazuje, že:

1. žádná doba není špatná doba; každá je naopak dobrá – dobrá k tomu nejdůležitějšímu, tj. dobrá k tomu, abychom se osvědčili v dobrém a stali se svatými;
2. (zdnalivá) „prohra“ s Pánem Ježíšem je víc než jakákoliv „výhra“ bez něj;
3. Boží mlýny melou pomalu, ale jistě.

Modleme se za to, aby jednou – a snad i velmi brzy – mohlo být toto číslo časopisu opravdu rozdáváno při takové zvláštní a radostné události, kterou by byla slavnost blahořečení otců Václava a Jana. (Modlitba za jejich blahořečení je na str. 19.)

V Kristu P. Pavel Zahradníček

Podpořte *Milujte se!* – objednejte si jej

Máme velkou radost, že se k vám dostává další číslo časopisu *Milujte se!*, který u nás začal vycházet díky iniciativě sester Matky Terezy. Vydávání dalších čísel se však neobejde bez vaší pomoci. Prosíme vás o modlitby – za nás, kteří časopis připravujeme, za všechny čtenáře a za ty, kteří časopis šíří dále k těm, kteří by se k němu jinak nedostali a nemohli si jej objednat. Jsme však raději, můžeme-li zasílat časopis čtenářům přímo domů, a nikoli jej pouze anonymně distribuovat.

Časopis posíláme všem zájemcům zdarma (je distribuován pouze v ČR). Náklady na výrobu a distribuci jednoho výtisku, které činí přibližně 20 Kč, jsou hrazeny výhradně z darů čtenářů. Dary na podporu časopisu *Milujte se!* můžete posílat na účet 2101330155/2010, specifický symbol 7777 a jako variabilní symbol použijte údaj ze složky, která je součástí zásilky. Dary jsou potvrzovány a lze je uplatnit při snížení základu daně.

Časopis *Milujte se!* můžete objednat sobě nebo svým přátelům e-mailem na redakce@milujte.se nebo poštou na adrese redakce. Jen na vás záleží, zda časopis bude i nadále vycházet. Děkujeme za vaši podporu.

Jsme velmi šťastné, že časopis *Milujte se!* šíří pravdu a učení Církve a že prospěšnost a vzdělávací vliv je vidět ve svědectvích ze života lidí. Podporujeme a modlíme se za všechny, kteří se podílejí na vzniku tohoto časopisu.

Sestry Matky Terezy v ČR

Milujte se!

Časopis pro novou evangelizaci
64/2023, XVII. ročník, vydáno 23. ledna 2023

Vychází s církevním schválením Biskupství brněnského
č. j.: Ep/1379/08 ze dne 25. 1. 2008

Koordinátor: P.ThLic. Marek Dunda, Th.D.
Šéfredaktor: P.ThLic. Pavel Zahradníček, Th.D.
Překlady: Terezie Eisnerová OP
Jazyková a grafická úprava: Ondřej P. Vaněček

Vydavatel: Milujte se! z.s., Náměstí 20, 671 03 Vranov nad Dyjí
e-mail: redakce@milujte.se, www.milujte.se
číslo účtu pro zaslání darů: 2101330155/2010, specifický symbol: 7777

ISSN 1802-4327, MK ČR E 17470

Katolický časopis *Milujte se!* je zaměřen na osvětu a vzdělávání široké veřejnosti jako prevence náboženské nesnášenlivosti a xenofobie. Časopis vychází pod záštitou sester Matky Terezy a je vydáván ve spolupráci s Hnutím Pro život ČR.

Objednávky: Časopis je neprodejný a distribuován zdarma. Lze jej v požadovaném počtu výtisků objednat na adrese redakce. Jeho vydávání je možné jedině díky zasílaným darům, neboť časopis nemá předplatné či státní a církevní dotace. Zaslání dary lze podle §15 odst. 1 zákona č. 586/1992 Sb. uplatnit pro snížení základu daně.

Redakce si vyhrazuje právo zveřejnění texty krátit, případně upravovat.
Fotografie lidí umístěné u svědectví a článků jsou pouze ilustrační.

Znění licencí Creative Commons (CC) naleznete na <http://creativecommons.org/licenses>.

Foto na titulní straně: archiv Biskupství brněnského, archiv Jaroslavy Fialové, Jan Makyča, Freepik / montáž: Ondřej P. Vaněček

Dne narození

Hřiště. Dvě holčičky se houpají na houpačce a poklidně si povídají.

„Dlouho nebyla žádná oslava,“ říká jedna zamyšleně. „To je škoda!“

„To mi nevadí,“ říká druhá.

„Nemáš ráda oslavy?“

„Miluji je! A moc! Mám jich hodně, každý den je svátek!“

„To nemůže být!“

„Ale může. My oslavujeme Dne narození.“

„Chtěla jsi říct Den narození.“

„Narozneniny oslavujeme také, ale jen zřídka, pouze jednou ročně. Ale Dne narozeniny jsou každý den. Můj táta vymyslel tento svátek.“

„A jakpak ho slavíte?“

„Jednoduše! Táta mě a maminku ráno probudí, všichni běžíme do kuchyně, naplníme si do sklenic vodu a táta říká přípitek: ‚Dnes se narodil skvělý den! Usmálo se na nás štěstí v tento krásný den! Na Nový den!‘ Pijeme vodu, jíme med a zpíváme nějakou písničku.“

„A pokud se ukáže den jako špatný?“

„Tak to dřív bývalo. Ale jakmile jsme začali slavit tento svátek, téměř všechny dny jsou buď dobré, nebo velmi dobré. Jen zřídka se děje něco ne moc dobrého.“

„Proč tedy ostatní lidé nemají takový svátek?“

„Táta řekl, že tento svátek má každý, ale ne každý si na něj vzpomene. Mnozí prostě na tento svátek zapomněli. Pokud chceš, přijď k nám v sobotu. Přespiš u nás a ráno s námi budeš slavit!“

Grigory Berkovič (podle www.biskupstvi.cz) ■

Pokud chceš, ráno s námi budeš slavit!

Boty pod postelí

Když jdeš večer spát, ulož si boty co nejdál pod postel, abys až budeš ráno vstávat, musel pokleknout... A když už budeš klečet, poděkuj Bohu za jeho milost, milosrdenství a porozumění...

Denzel Washington (podle knihy Bruna Ferrera „Útěcha pro duši“, Portál, 2021) ■

Můžete vystříhnout a třeba i někomu dát... ✂

Krátká ranní modlitba

Za to, že mohu z lože vstát,
chci tobě, Bože, děkovat.

Za dnešní ráno, celý den,
buď Bůh všemohoucí veleben.

Kéž čas, kterýs mi, Pane, dal,
ti večer vrátím, jak sis přál.

Tvá moc mi dej svou ochranu
a sílu, k pravdě odvahy.

Chci tobě sloužit, ty to víš.
Chci každým dnem být k tobě blíž.

Amen.

Možno připojit Otče náš a Závravas.

Nebojme se plout bez motoru

Jednou jsme s jedním přítelem vypluli na jeho plachetnici na moře. Nejdřív měl motor jen slabě puštěný, abychom mohli vyjet z přístavu. A když jsme ho opushtili, vypnul motor a roztáhl plachty. Vítr téměř nevál, přesto přítel natáhl plachty ve správném směru a my jsme začali plout. Vítr byl tak slabý, že jsme viděli jiné plachetnice, které vůbec plachty nenasadily a jely pořád na motor.

V duchovním životě je to podobně. Je možné pokračovat ve svém životě tak, že jedeme stále dál, aniž bychom se zastavovali. Pak jsme jako ty plachetnice, které jedou na motor. Ale když se zastavíme a najdeme si čas na tichou modlitbu, na tiché rozjímání, umožní nám to napnout plachty a chytit vítr. A to se pak všechno mění. Už nechceme stůj co stůj pokračovat svými vlastními silami, ale snažíme se zachytit sílu Ducha Svatého, který nám pomáhá jednat.

Spousta křesťanů se snaží jet jenom na motor, i když mají báječnou plachetnici a velké plachty, které by mohli roztáhnout. Jaká škoda jet na motor, když dech Ducha Svatého je tak silný...

P. René Luc (podle www.biskupstvi.cz) ■

Už nechceme stůj co stůj pokračovat svými vlastními silami, ale snažíme se zachytit sílu Ducha Svatého, který nám pomáhá jednat...

Krátká večerní modlitba

Bože, je večer, půjdu spát, na celý den dci vzpomínat. Na svoje slova, kde jsem byl, komu jsem radost způsobil. Nebo to byla bolest snad? Pak odpusť, nech mě lítovat... Já přes své dny by mám tě rád, i dnešní den chci tobě dát. Sám na něj pohleď, jaký byl, když všechno zlé jsi odpustil. A teď už, Pane, půjdu spát, usínám s tebou, mám tě rád. Amen.

Možno připojit Otče náš a Zdravos.

... a nezapomeň na modlitbu!

Tiskový apoštolát A.M.I.M.S. vydal brožurku (A6, 64 stran, příspěvek na tisk 7 Kč) s texty základních modliteb. Jmenuje se „... a nezapomeň na modlitbu!“ a můžete si ji objednat pro další šíření ve svém okolí na www.amims.net, www.fatym.com nebo pomocí kuponu na str. 31. Obsahuje i ranní a večerní modlitbu z vystřihovací kartičky na této straně. Doporučujeme pro evangelizaci!

Papež František opakuje, že žijeme v „době skartační“. Často tuto svou myšlenku vysvětluje: dřív bylo běžné, že když se něco rozbilo, například boty, pračka, židle, hledalo se řešení, jak to spravit. A vždy byl někdo, kdo to uměl a kdo to opravil. Mělo to ten dopad, že jsme si všeho vážili mnohem víc a také s tím podle toho zacházeli.

Zásadní změna ve smýšlení

V dnešní době, kdy „na to máme“, se už moc nezdržujeme opravováním. Něco se pokazí, tak to vyhodím a pořídím si místo toho něco nového. Tento přístup vede ke změně způsobu myšlení: nemusím si ničeho moc vážít, mohu se vším zacházet tak, jako by to bylo na jedno použití, vždyť si zase pořídím další. Toto smýšlení vede k plýtvání a pak i hromadění odpadů a to se stále více stává problémem. Horší však je, že se tento skartační postoj vkrádá i do mezilidských vztahů a do pohledu na lidi samotné.

Skartace vztahů

Jak? Ve vztahu dojde k nedorozumění a pod vlivem této skartační mentality se už ti dva nesnaží nalézt řešení v odpuštění, smíření, v překonání krizového období, ale volí cestu rozchodu a navázání nového vztahu, který však potrvá jen do nejbližšího vážnějšího problému. To nese s sebou spoustu zranění a bolestných proher.

Lidský život má cenu vždy

Ještě horší je skartační pohled na člověka samotného. Z tohoto úhlu pohledu totiž ten, kdo je nemocný nebo starý a neprodukuje pro společnost žádné vyčíslitelné hodnoty, se stává adeptem na skartování. Přestože nás stále ještě trochu drží smýšlení v duchu křesťanských kořenů, které máme v sobě – totiž, že si vážíme každého člověka, každého lidského života, i tehdy, když je neproduktivní – tak přece i nás skartační smýšlení do jisté míry ovlivňuje. Papež opakovaně burcuje proti této skartační mentalitě. A není divu, vždyť pokud bychom vše jen krátce použili, a pak odhodili, nedá se to takto dělat do nekonečna.

Pojďme opravovat

A navíc, každý z nás jednou zestárneme a... V tomto směru mě právě silně oslo-

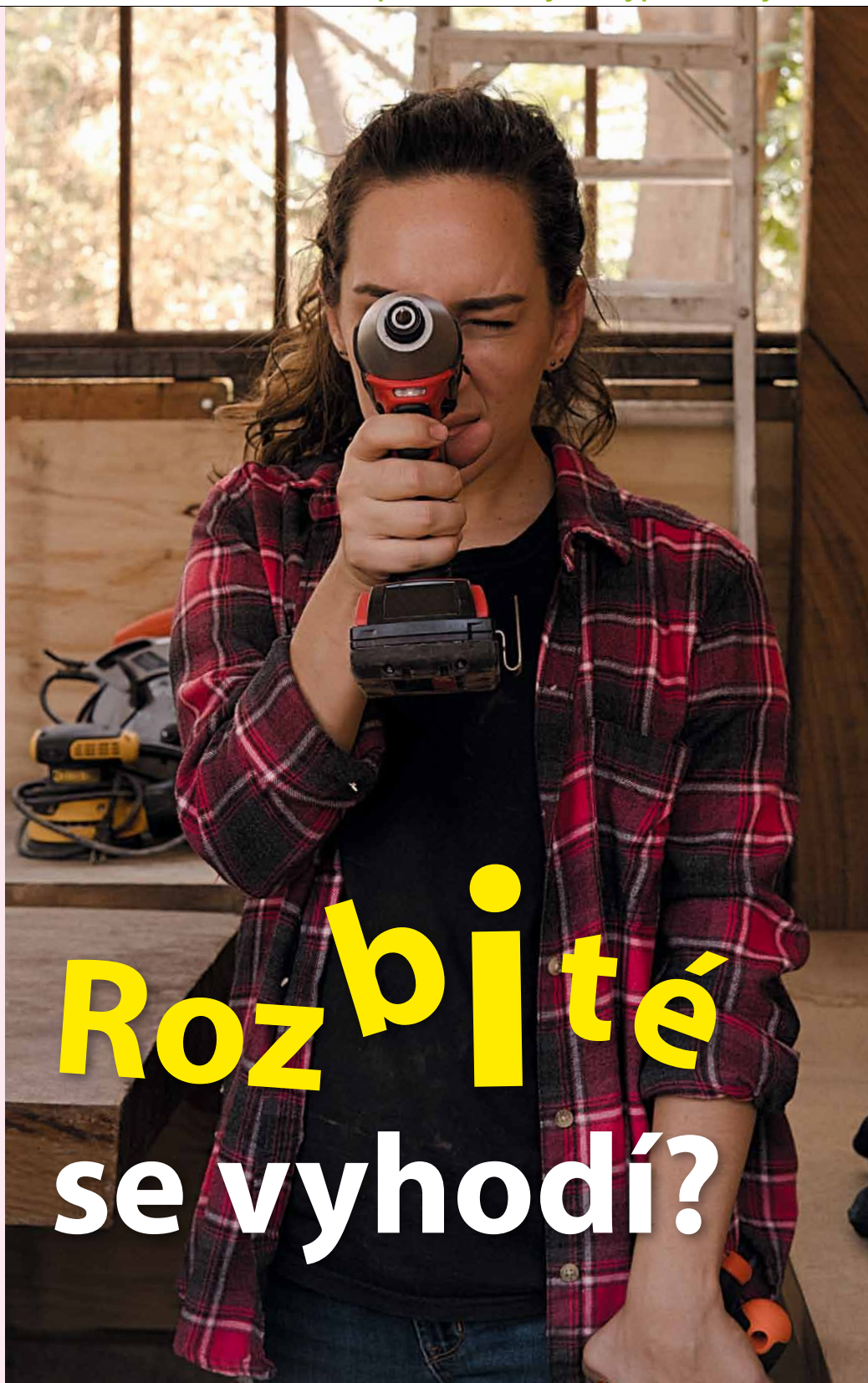

Foto: Pexels, Los Muertos Crew (CC BY-NC 2.0)

Nikdy není pozdě začít opravovat „věci“, které se rozbily.

vilu tvrzení faráře z orlického Neratova Mons. Josefa Suchára: „Nikdy není pozdě začít opravovat věci, které se rozbily.“ Těmito řádky chci povzbudit, abychom se v tomto duchu zamysleli alespoň nad pochroumanými vztahy, o kterých den-

nodenně slyším, a které se neřeší, ale řešit by se mohly. Vždyť Bůh je ochoten napomáhat těm, kteří se v jeho duchu snaží o znovu-sblížení a sjednocení.

P. Marek Dunda ■

Zdroj: Jaroslava Halová

Foto: Flickr, Mark Surman (CC BY 2.0)

Figurína v kroji komunistické mládežnické organizace Pionýr. Vpravo: kněží Václav Drbola a Jan Bula (s bicykly)

Ryzí kněží a rudá diktatura v Československu

Oba kněží znovu „stojí před soudem“. Nyní má být zjištěno, zda je pravdivé „podezření“, že jako kněží položili svůj život pro víru.

Václav Drbola a Jan Bula byli v 50. letech 20. století v tehdejším Československu nezákonně odsouzeni a popraveni. Západní a i jižní hranicí tohoto státu vedla „železná opona“, která dělila Evropu na dva společensky zcela odlišné světy. Strůjci komunistické diktatury v Československu páchali hrůzné zločiny, přičemž jejich oběťmi byli skuteční i domnělí odpůrci nastolovaného režimu. Katolickou církev považovali za ideového

protivníka, kterého je potřeba ovládnout a postupně zničit.

Očerňování duchovních

Pronásledování Církve zahrnovalo také očerňování katolických duchovních, jejich věznění, mučení a vraždy. Od 60. let 20. století až do pádu komunistického režimu v roce 1989 byly formy perzekuce mírnější, ovšem nepřátelský postoj vůči Církvi byl stále přítomný.

Podezřelí ze svatosti

Po obnově demokratického režimu byli oba kněží soudně rehabilitováni a v novém tisíciletí začalo jejich beatifikační řízení. Oba tak znovu stojí před soudem. Nyní má být zjištěno, zda je pravdivé „podezření“, že jako kněží polo-

žili svůj život pro víru. Pokud to bude prokázáno, mohou být prohlášeni za blahoslavené.

Dětství, mládí a cesta ke kněžství P. Václava Drboly

Václav Drbola se narodil 16. října 1912 v jihomoravské vesnici Starovičky jako nejstarší ze sedmi dětí Růženy a Václava Drbolových. Početná rodina nutně žila velmi skromně. Navzdory tomu Václav navštěvoval reálné gymnázium v blízkých Hustopečích. V kostele ve Starovičkách ministroval a zdejší farář Cyril Vala byl tím, kdo ovlivnil jeho rozhodnutí stát se knězem. Václav v roce 1933 odmaturoval a poté zahájil v diecézním kněžském semináři v Brně své teologické studium a duchovní formaci.

**„Chceš-li v životě
dosáhnout
úspěchu, vytkni
si dobrý cíl. Jdi
za ním vytrvale
a nepolev ani
v dobách zlých!“**

P. Václav Drbola

Kněžské svěcení v osudovém roce 1938

Na kněze byl P. Václav vysvěcen v katedrále sv. Petra a Pavla brněnským diecézním biskupem Josefem Kupkou na svátek sv. Cyrila a Metoděje 5. července 1938.

Knězem se stal v roce, který byl pro Československo osudový. Nacisté, kteří od roku 1933 ovládali Německo, usilovali o zničení Československa. Obyvatelstvo tohoto mnohonárodnostního státu tvořili z jedné třetiny Němci a národnostní problémy se postupně staly pro Adolfa Hitlera záminkou k rozpoutání války. Tlak nacistického Německa, podporovaného fašistickou Itálií, společně s ústupností evropských mocností Británie a Francie vedly v září 1938 k přijetí mnichovské dohody, která znamenala zabránění československého pohraničí ve prospěch Německa. Rodiště Václava Drboly se tak ocitlo přímo na nových hranicích. V březnu 1939 rozšířili Němci okupaci na zbytek českých zemí a došlo k vyhlášení protektorátu Čechy a Morava. Obětování Československa však Evropu před válkou neuchránilo.

Mladý kaplan otec Václav

Zásadní událostí v životě každého kněze je slavení první mše svaté – primice. Václav Drbola ji sloužil 10. července 1938 v rodných Starovičkách. Na moravském venkově to byla slavnost celé vesnické komunity. Následně byl poslán do duchovní správy jako kooperátor (kaplan) do malého města Slavkov u Brna.

Se začátkem druhé světové války byl přeložen do vesnice Čučice a v roce 1943 byl ustanoven opět kooperátorem v malém městě Bučovice. Tehdy v této farnosti působilo více kněží, mladý kooperátor proto pracoval zejména jako katecheta. Také se zapojil (zejména po skončení

Zdroj: Jaroslava Fialová

Václav Drbola na lyžích v zimě 1938 ve Starovičkách. Vpravo: s prvokomunikantem, 1948. Dole: snímek z Drbolovy primice

S ochotníky, inscenace Karafiátových Broučků, Bučovice, 1947 (Drbola vzadu vpravo)

války) do místního veřejného dění především jako předseda Spolku katolických tovaryšů, starosta místní jednoty křesťanské sportovní organizace Orel a funk-

cionář Československé strany lidové. Uvedené organizace využívaly pro svou činnost prostory tzv. Katolického domu. V něm například Václav Drbola ▷

Zdroj: archiv Biskupství brněnského

Zdroj: Jaroslava Fialová

Zdroj: Josef Kalivoda

připravoval dětská divadelní představení. Všeobecně byl považován za obětavého organizátora řady aktivit, na druhé straně jej lidé vnímali jako skromného a tichého člověka.

Dětství a studium P. Jana Buly

Jan Bula se narodil 24. června 1920 Marii a Antonínu Bulovým ve vesnici Lukov na jihu Českomoravské vrchoviny. Téhož dne byl pokřtěn v místním kostele

sv. Jana Křtitele a po tomto světcí dostal také jméno. Jan měl nevlastního staršího bratra (první manžel Janovy matky padl v první světové válce), později se narodili další dva sourozenci. Navzdory skrovným rodinným poměrům navštěvoval reálné gymnázium v Moravských Budějovicích. Zde také projevil své umělecké nadání – se spolužáky vydával humoristický časopis, maloval a kreslil. Knězem, který měl vliv na Janovu volbu duchovního povolání, byl lukovský farář Cyril Bojanovský.

V roce 1939 Jan Bula odmaturoval a následně vstoupil do kněžského semináře v Brně. Bylo to na počátku druhé světové války. V roce 1942 se museli bohoslovci vystěhovat z budovy, kterou zabrala německá armáda, a nako-

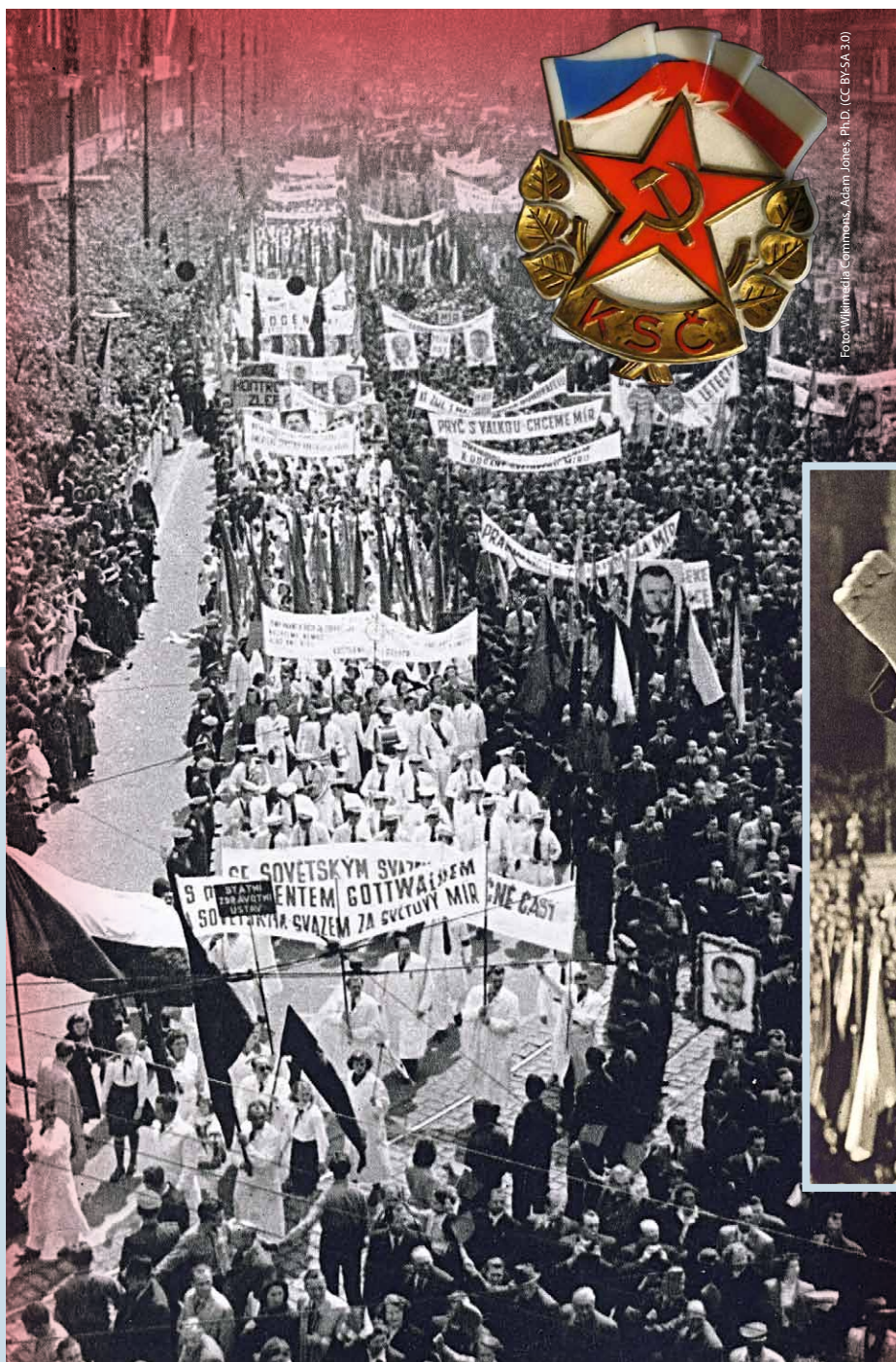

Foto: Wikimedia Commons, Adam Jones, Ph.D. (CC BY-SA 3.0)

Repro: 2x Klement Gottwald 1896–1953, Praha 1954.

Klement Gottwald krátce po zvolení prezidentem republiky v červnu 1948. Vlevo: Oslavy Svátku práce (1. máj) a výročí konce 2. světové války v 50. letech v Praze. Nahoře: Znak člena Komunistické strany Československa

Počátky rudé diktatury a pronásledování Církve

Poválečné období bylo v Československu zpočátku naplněno nadšením z míru a očekáváním lepších zítřků. V Evropě nastal všeobecný příklon k politické levici

a vývoj v Československu byl ovlivněn jeho orientací na Sovětský svaz. Došlo k rozsáhlému zestátnování v sektoru průmyslu a služeb a ke konfiskaci mnoha

pozemků. Němci v Československu byli zpravidla zbaveni občanství a vysídleni. Počet politických stran byl nuceně omezen. V poválečném režimu omezené demokracie však měla katolická církev svobodné postavení až do komunistického převratu v roce 1948.

Komunisté politicky těžili z vděčnosti Čechů a Slováků sovětské armádě za osvobození, zveličovali svou úlohu v odboji

Zdroj: Občanské sdružení Paměť

Svou laskavou a obětavou povahou si otec Jan získal mimořádnou oblibu u farníků.

Zvláště populární byl mezi mládeží a dětmi.

Jan Bula obklopený mládeží. V odůvodnění rozsudku, kterým bylo zamítnuto odvolání Jana Buly, stálo: V lidově demokratickém zřízení má stát v první řadě zájem na tom, aby naše mládež byla vychovávána v novém, pokrokovém, socialistickém duchu, a proto obviněný tímto svým jednáním narušil naše socialistické zřízení v jednom z nejdůležitějších úseků.

nec skončili v osiřelé biskupské rezidenci (v roce 1941 zemřel biskup Kupka) a kanovníckých domech při brněnské katedrále. Mnozí zde ovšem dlouho nezůstali, neboť museli nuceně pracovat pro Německo podobně jako statisíce mladých lidí z protektorátu v rámci tzv. totálního nasazení. Také Jan Bula v roce 1943 opustil protektorát a nastoupil do keramičky ve Vranovské Vsi (Frainersdorf) nedaleko Znojma (od roku 1938 a pak po celou dobu války bylo toto území připojeno k Německu). Při malbě na keramiku tam mohl zúročit své umělecké nadání, stále však toužil dokončit studium teologie a stát se knězem.

V roce 1944 se Jan Bula vrátil do Brna, které bylo poničené bombardováním. Na místo zničených oken v biskupské kapli namaloval na kartony výjevy z Kalvárie. O jeho tehdejší literární činnosti svědčí studie o ruském pravoslavném umění, která vyšla ve studentském sbor-

a slibovali vytvoření sociálně spravedlivého státu. Výsledkem bylo jejich vítězství v demokratických parlamentních volbách roku 1946. Po nich se všechny politické strany spojily do vládní koalice v čele s komunistickým premiérem Klementem Gottwaldem. Komunisté obsadili důležitá ministerstva, která využívali k postupnému ovládnutí státní správy. Napětí mezi politickými stranami vyústilo do vládní krize v únoru 1948. Tehdy ▷

P. Jan Bula s dětmi při aktivitách v přírodě

Zdroj: Biskupství brněnské

niku. V radostné atmosféře po skončení války byl Jan Bula 29. července 1945 v brněnské katedrále vysvěcen na kněze. Jeho světitelem byl olomoucký pomocný biskup Stanislav Zela.

Primice a služba novokněze Jana

Velkou místní slavností byla 5. srpna 1945 primice Jana Buly v jeho rodném Lukově. Na cestě od Bulova domu ke kostelu ▷

Snímek prvomájového průvodu (tzv. Svátek práce) z 50. let: nápis na vyzdobeném transparentu s portréty K. Marxe a V. I. Lenina hlásá „MARX-LENINSKÉ UČENÍ CELÝ SVĚT V RAJ PROMĚNÍ“

Foto: Wikimedia Commons, Ladislav Lupaš (CC BY-SA 4.0)

byly postaveny čtyři ozdobené brány, kterými před bohoslužbou procházel novokněz s početným průvodem. Jediným kněžským působištěm Jana Buly bylo městečko Rokytnice nad Rokytnou na Českomoravské vrchovině, kam byl poslán jako kooperátor. Také zdejší kostel byl zasvěcen Bulovu křesťnému patronovi sv. Janu Křtiteli. Mladý kněz zde často zastupoval dlouhodobě nemocného faráře. Kromě kněžské služby se také velmi aktivně zapojoval do veřejného života. Například organizoval pobyty dětí v přírodě a pomáhal při představeních ochotnického divadla.

Plakát ke sjezdu komunistické strany v roce 1946 hlásal, že komunisté jsou budovateli silné a šťastné republiky

Repro: Klement Gottwald | 1946-1953, Praha | 1946.

část demokratických ministrů podala demisi na protest proti personálním zásahům komunistů do velení policie. Jenže komunisté aktivizovali široké masy svých příznivců a přiměli prezidenta Edvarda Beneše, aby sbor ministrů obměnil podle premiérova návrhu. Tak se moc ve státě dostala do rukou komunistické strany.

Přestože ústava z roku 1948 zdánlivě zaručovala náboženskou svobodu a představitelé státu veřejně hovořili

P. Václav Drbola přečetl z kazatelny biskupský oběžník, který informoval o proticírkevních opatřeních vlády.

Také byl členem lidové strany. Ve volných chvílích rád maloval. Svou laskavou a obětavou povahou si získal mimořádnou oblibu u farníků. Zvláště populární byl mezi mládeží a dětmi. Po smrti rokytnického faráře byl v roce 1949 ustanoven administrátorem farnosti, tedy jejím správcem. Brzy nato se pustil do zásadní opravy kostela a obnovy jeho vnitřního zařízení, která měla být zakončena zřízením nového hlavního oltáře.

„Katolická akce“ – ale jen podle jména...

Když komunisté uchracovali v únoru 1948 moc, byl jimi Václav Drbola pokárán za své dosavadní veřejné působení v Bučovicích. Znovu se na něj představili

telé režimu zaměřili v červnu 1949. Tehdy byla z popudu komunistů a za pomoci kolaborantských kněží založena pro rozštěpení církevní jednoty „Katolická akce“ (KA). Cílem tohoto rozkolného hnutí bylo podřídit Církev komunistickému státu. Pro prohlášení KA byly získávány podpisy duchovních ve všech regionech. Biskupové tehdy neměli téměř žádné prostředky pro komunikaci s věřícími, protože katolický tisk byl zakázán. Poslední možností bylo zasílání pastýřských listů a oběžníků. Václav Drbola jako jeden z mála kněží v červnu 1949 přečetl z kazatelny biskupský oběžník, který přesvědčivě informoval o proticírkevních opatřeních vlády a o „Katolické akci“. Tento oběžník byl označen

Tento oběžník byl označen komunisty za štvavý a pobuřující, proto na Václava Drbolu zaměřili svou pozornost.

Propagandistická karikatura vyjadřující komunistickou tezi, že katolická církev slouží zájmům světového kapitalismu a jeho expanzivní politice

Repro: Otakar Stembera, Dílničnar, 5. ročník, 1949

o snaze dohodnout se s církevními autoritami na bezproblémovém soužití, realita byla zcela jiná. Komunisté chtěli zasít nejednotu mezi biskupy, kněze a věřící a vytvořit „národní církev“ odloučenou od Svatého stolce (od papeže).

Když toho nedosáhli, připravili Církev o svobodné postavení. V roce 1949 byly vydány dva „církevní zákony“, na jejichž podkladě byl církevní majetek zestátněn a duchovní mohli svou službu vykonávat,

pouze pokud získali státní souhlas, přičemž plat dostávali od státu. Proticírkevní tažení se dále projevilo likvidací řeholí, církevních škol, nezávislého katolického tisku i vězněním a odsuzováním biskupů, kněží a věřících laiků za údajné zločiny proti republice a jejímu zřízení. Stát dožíral na vzdělávání a formaci bohoslovců. Aktivní katolíci byli diskriminováni zejména v přístupu k vyššímu vzdělání a v profesním životě.

komunisty za štvavý a pobuřující, proto na Václava Drbolu zaměřili svou pozornost. Nakonec však nebyl potrestán. O postoji Václava Drboly ke komunistickému režimu svědčí jeho nedokončený rukopis z února 1950 nazvaný *Historie událostí Spolku katolických tovaryšů od únorových událostí roku 1948*. Byl koncipován jako poselství budoucím generacím, jež budou žít opět v demokratickém zřízení. Bučovický kněz v něm vylíčil především své úsilí o zachování činnosti místního křesťanského spolku. Snažil se zachránit jeho majetek a zároveň postupoval soudní cestou proti jeho likvidaci. To se však v čase komunistického bezpráví nemohlo podařit.

Návštěva na faře

Agitátoři „Katolické akce“ navštívili v červnu 1949 také faru v Rokytnici nad Rokytnou. Přestože farář Lakomý a kooperátor Bula s prohlášením KA nesouhlasili, podepsali, že si přejí dohodu mezi státem a Církví. Jejich podpisů bylo následně zneužito – v novinách byli uvedeni jako signatáři KA. Několik dní poté Jan Bula navzdory důraznému varování od veřejných činitelů přečetl v kostele výše zmíněný oběžník biskupů a ve vlastním komentáři vysvětlil farníkům, jak byly získávány podpisy pod KA. Na závěr dodal: „Krista dovedl zradit jen Jidáš. (...) Vy buďte věrní. Nezklamte důvěru své Církve,

Jan Bula u vstupních dveří fary v Rokytnici nad Rokytnou. Otevření těchto dveří a poskytnutí noclehu bývalému spolužákovi Ladislavu Malému bylo pro Jana Bulu osudné.

Zdroj: Občanské sdružení Paměť

Za údajné pobuřování a šíření poplašné zprávy byl Jan Bula potrestán pokutou a odsouzen k měsíčnímu odnětí svobody.

v níž jste se narodili. (...) A prostě raději v této svatodušní době Ducha Sv. o světlo rozumu a správného poznání v těchto těžkých chvílích.“

První „zločin“

Za údajné pobuřování a šíření poplašné zprávy byl Jan Bula potrestán pokutou a následně byl odsouzen k měsíčnímu odnětí svobody. Svě jednání za trestné nepovažoval, proto se proti rozsudku

odvolal. Záležitost však ukončila amnestie prezidenta republiky, který chtěl ukázat zdánlivou vstřícnost režimu vůči kněžím. Ve skutečnosti na amnestované kněze upřela svou pozornost komunistická tajná policie – Státní bezpečnost (StB).

Připravil Jan Makyča, moderátor kanonizačních řízení v brněnské diecézi (podle výstavy „Ryzí kněží a rudá diktatura v Československu“) ■

**Svým farníkům P. Jan Bula řekl:
Krista dovedl zradit jen Jidáš. (...)
Vy buďte věrní!**

Text oběžníku: <https://www.ustrcr.cz/data/pdf/projekty/cirkev/obeznik49.pdf>

Policejní snímky P. Václava Drboly (nahore) a P. Jana Buly (dole) pořízené při vzetí do vazby

Foto: Unsplash, Olga Thelavart (CCO)

Věznění, vražda v Babicích a inscenované procesy

Ne, v titulku nejsou slova „věznění“ a „vražda“ omylem přehozena. Oba kněží byli skutečně mučením donuceni přiznat svou spoluúčasť na něčem, co se událo až v době, kdy již byli oba uvězněni!

Přeložení do vesnice, kde už předcházející kněz byl zatčen

Václav Drbola byl v únoru 1950 přeložen do Babic na Českomoravské vrcho-

vině, kde jako administrátor (prozatímní správce) farnosti nahradil faráře Arnošta Poláčka, který byl zatčen za údajnou protistátní činnost.

Václav Drbola pracoval v kněžské službě, vyučoval náboženství, vedl farní hospodářství a začal s opravou kostelních varhan. Dopisoval si s některými lidmi z Bučovic a pochopitelně se seznamoval se svými novými farníky. Jedním z nich byl rolník Antonín Plichta ze Šebkovic, který za druhé světové války působil v protinacistickém odboji a nyní nesouhlasil s nastupující komunistickou totali-

tu. Takový postoj nebyl na jihozápadní Moravě ojedinělý – odpor proti nucené kolektivizaci zemědělství i dalším činům komunistů zde byl dost výrazný. V tomto prostoru vznikly odbojové skupiny, které se ovšem záhy dostaly pod kontrolu tajné policie StB.

Údajný „kapitán CIC“ Ladislav Malý...

Na počátku roku 1951 se v regionu objevil Ladislav Malý, který opustil v roce 1949 za nevyjasněných okolností Československo a v Rakousku pracoval

„Můj patron
(sv. Jan Křtitel)
neměl delší život
než já a v jeho
osudu je se mnou
tolik společného.“

P. Jan Bula

v administrativní funkci pro americkou kontrarozvědku CIC. Přitom zpronevěřil svěřené peníze a počátkem roku 1951 se objevil v Československu. Zde se vydával za odbojáře, který prošel školením u CIC a získal zde hodnost kapitána (tak se představoval). Tak jej také po celou dobu prezentovala komunistická propaganda. Ladislav Malý však nejpravděpodobněji nebyl západní agent, nýbrž dobrodruh, lhář a opilec.

... a jeho lži

„Kapitán“ Malý navštívil večer 25. února 1945 svého bývalého spolužáka Jana Bulu. Pověděl mu několik smyšlenek o své práci a požádal ho o nocleh. Další den mu vyprávěl, že osvobodil z internace praž-

Arcibiskup Josef Beran v 60. letech v internaci v Mukařově u Prahy. Josef Beran (1888–1969) byl knězem a teologem, který byl vězněn již za nacistické okupace. Od roku 1946 byl pražským arcibiskupem. V letech 1949–1951 byl internován v arcibiskupském paláci. Poté byl držen na utajovaných místech mimo diecézi. Roku 1965 byl jmenován kardinálem, odjel do Říma, odkud se již do vlasti nesměl vrátit.

Zdroj: Arcibiskupství pražské

William Dobson: Kat s hlavou Jana Křtitele (malba, olej na plátně, asi 1640)

ského arcibiskupa Josefa Berana, kterého má dopravit do zahraničí. Později připojil údajné arcibiskupovo přání, aby jej vyzpovídal spolehlivý kněz. Tuto prosbu Jan Bula neodmítl (který kněz by takovou prosbu mohl odmítnout...) a přislíbil, že arcibiskupa navštíví. Netušil, že pravděpodobně znějící historika je lživá. „Kapitán“ přišel na faru ještě několikrát, než jej Jan Bula vzhledem k jeho ozbrojení odmítl.

Snaha zkompromitovat co nejvíce lidí

Ladislav Malý hledal spolupracovníky pro svou podivnou činnost a další lidi kompromitoval zasiláním dopisů. Jan Bula některé dopisy zničil a vybídl „kapitána“, aby opustil jejich kraj. Malý ztratil Bulovu důvěru také proto, že plánovaná návštěva arcibiskupa Berana byla stále odkládána. Když se Jan Bula o „kapitánovi“ zmínil před Janem Podveským, farářem z blízkých Jaroměřic nad Rokytinou a někdejší protinacistickým odbojářem, varoval ho tento zkušený kněz, že „kapitán“ může být nastrčeným provokatérem. Koncem dubna 1951 provedl Ladislav Malý spolu s jedním mladíkem ozbrojené přepadení lokálních komunistických funkcionářů. V reakci na to policie zahájila 30. dubna 1951 zatýkání.

Ve zprávě StB o rokytnickém knězi stálo: ... je-li nějaké podezření na jmenovaného z protistátních činů, využijme této příležitosti a zbavme jednoho parazita vlivu na dělnickou třídu...

Zatčení otce Jana a opakování scénáře

Příslušníci StB odvedli Jana Bulu z rokytnické školy při výuce náboženství. Rolník Antonín Plichta tehdy před zatčením utekl. Václav Drbola se o jeho úkrytu brzy dozvěděl a poskytl mu nějaké oblečení a potraviny. V polovině května 1951 oznámila jedna žena Václavu Drbolovi, že se u ní ukrývá západní agent. Kněz se pak u ní setkal s Ladislavem Malým. Ten chtěl získat Drbolovu důvěru, proto mu sdělil údajnou arcibiskupovu prosbu o spolehlivého zpovědníka. Kněz nevědě, že je to lež, a ochotně přislíbil poskytnutí zpovědi. Zároveň prozradil, že ví o úkrytu Antonína Plichty, za kterým se Ladislav Malý později vypravil. „Kapitán“ se s Václavem Drbolou setkal ještě několikrát. Na otázky ohledně návštěvy arcibiskupa Berana však odpovídal vyhýbavě a v knězi vzrůstala nedůvěra. Když o Ladislavu Malém mluvil s Janem Podveským, řekl mu tento kněz, že se má připravit na zatčení. K tomu došlo v neděli 17. června 1951. ▶

Pomník s bustou P. Václava Drboly před farou v Babicích

Snímek tří zastřelených funkcionářů místního národního výboru v babické škole. Její budova je na snímku nahoře vpravo, v popředí s ní sousedící fara

„Ale proč je zatčen?“

Zatčení byli podrobena dnes známým vyšetřovacím metodám StB – vyhrožování a mučení. Jan Bula vypovídal o činnosti Ladislava Malého, ale i tom, jak se mu snažil v jeho počínání bránit. Souběžně s výslechy tvořila StB scénář připravovaného soudního procesu, který obsahoval fakta, polopravdy a lži. Je paradoxní, že k zatčení Václava Drboly se vyjádřil jeho soused, řídící učitel a před-

seda místního národního výboru Tomáš Kuchtík, jeden z trojice budoucích obětí Ladislava Malého: „Ale proč je zatčen? On nemá žádné styky a baví se jenom obsluhou drůbeže.“

Důvody pro Drbolovo obvinění byly hledány až ve vězení. Stejně jako Jan Bula i on měl získat roli v inscenovaném procesu. Jaké role to budou, se nakonec rozhodlo po událostech, ke kterým došlo 2. července 1951 v Babicích.

2. červenec 1951

Toho večera vnikl Ladislav Malý spolu s Antonínem Mityskou (jedním z mladíků, které získal ke spolupráci) do budovy školy v Babicích, kde jednali funkcionáři místního národního výboru. Došlo ke střelbě, po níž zůstali tři mrtví funkcionáři, jeden byl raněn. Následujícího dne byl Ladislav Malý zastřelen při zatýkací akci.

Trojnásobná vražda v babické škole byla režimem využita mimo jiné k nezákonnému odsouzení kněží. Nešlo totiž o vyšetřování zločinu, nýbrž o jeho zneužití: režimu nepohodlné osoby byly nyní souzeny jako spolupachatelé vraždy.

Mučení a „otázkové protokoly“

Babický administrátor Drbola, jehož fara sousedila se školou, byl nucen doznat se k návodu k vraždě. Měl se tak absurdně přiznat k činu spáchanému dva týdny po jeho zatčení, k činu, o němž se dozvěděl až ve vězení. Pamětníci, kteří byli ve vazbě v Jihlavě v době Drbolova vyšetřování, později vzpomínali, že slyšeli

Teologie mučednictví

Pojem mučednictví vstoupil do křesťanství pod vlivem židovské teologie mučednictví a z filozofické tradice. Podle etymologického významu je mučedníkem ten, kdo je svědkem. Jeho svědectví je dosvědčení poznané pravdy, která je ostatním nedostupná, protože nejsou disponibilní tuto pravdu přijmout (viz Mt 11,25). Křesťanské svědectví stvrzené mučed-

nictvím v sobě obsahuje svědectví činu a slova. To první znamená utrpení a smrt pro víru, to druhé vyznání víry a učení Ježíše Krista. Mučednictví dosvědčuje pravdivost jednání a přesvědčení toho, kdo byl umčen. Toto hodnověrné stvrzení bylo pro křesťany důležitější důkaz než filozofické důkazy, které podávaly různé filozofické směry. To ostatně potvrdil i 2. vatikánský koncil, když v konstituci *Lumen gentium* označuje mučednictví

za největší svědectví lásky a největší ověření lásky (srov. LG č. 42).

Povolání k mučednictví

Mučedník není někým, kdo se rozhodne pro tak velkou obětí sám od sebe. Nestačí k tomu ani to, že je křesťan. K této cestě musí být člověk povolán. Mučednictví je totiž třeba chápat jako Boží dar a charisma. Pokud by tomu bylo jinak, není možné čelit této zkoušce víry. Takové povolání

„Vy víte, že cesta, kterou jsem šel, nebyla cestou schůdnou, ale často s trním a hložíím.“

P. Jan Bula

tické strany v Praze. Ti rozhodli o návrhu trestů, přičemž obžaloba vlastně znamenala odsouzení. Komunistické špičky se také dohodly, že Jan Bula bude odsouzen k smrti v dalším procesu. Václav Drbola byl za údajnou velezradu a návod k vraždě odsouzen v Jihlavě Státním soudem k trestu smrti. Stejným trestem byl stížen další kněz – František Paříl. Soudní jednání bylo doprovázeno peticemi dezinformované veřejnosti, která požadovala tvrdé potrestání. Součástí propagandy byl rozhlasový přenos částí výpovědí z hlavního líčení. Pod vlivem zkreslených zpráv vydal internovaný brněnský biskup Karel Skoupý oběžník, ve kterém vyzval kněze své

nárek mučeného kněze. Všem obviněným byly předkládány takzvané otázkové protokoly. Ty obsahovaly pramálo z toho, co se skutečně událo. Byly totiž používány k tomu, aby se obžalovaný opakovaným čtením sebeobviňujících vět naučil svou roli pro hlavní líčení.

Inscenované procesy

Vykonstruovaný proces s Antonínem Mityskou a dalšími 13 obžalovanými se konal s velkým spěchem již 12.–14. července 1951 (tedy deset dní po činu!). Dva dny před začátkem hlavního líčení jednali o procesu vrcholní funkcionáři komunis-

Ikona Nových mučedníků a svědků víry 20. století. Vpravo malba F. L. Benouvilla *Křesťanští mučedníci vcházejí do amfiteátru* (malba, olej, plátno, asi 1855)

Foto: sanbarolomeo.org

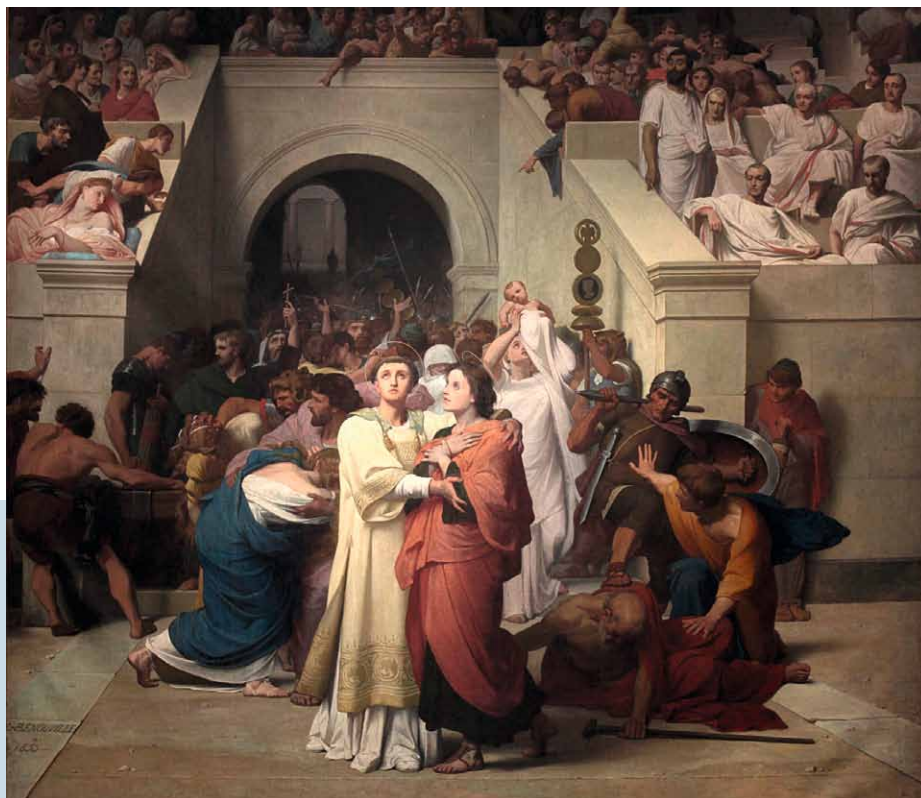

Foto: Wikimedia Commons, Rama (CC BY-SA 2.0)

potom nespočívá ani tak v násilné smrti (a to i v případě, že by to byla smrt pro víru v Krista), jako spíše v tom, že je člověk volán ke zvláštnímu vztahu lásky a sdílení s Ježíšem Kristem. Toto sdílení se týká zvláště toho, že s Ním mučedník prožívá jeho poslední okamžiky na kříži. Toto

spojení s Ježíšem je také jediným pravým zdrojem síly pro to, čelit událostem, které jsou s mučednictvím spojeny. Ačkoliv je

vždy nutné u všech křesťanů povolání k mučednictví jejich napojení na Pána, bude prožívat tento vztah každý z nich

Zdroj: Občanské sdružení Paměť

Soudobá podoba Dělnického domu v Jihlavě, kde bylo v červenci 1951 souzeno 14 osob včetně Václava Drboly.

diecéze, aby se neúčastnili odbojové činnosti. Věznitelé také biskupa přiměli, aby v oběžníku zároveň vyhlásil nad oběma odsouzenými kněžími trest degradace (tj. vyloučení z duchovního stavu), který však postrádal církevní právní relevanci.

Sestavit další skupinu dalo více času...

Jan Bula stanul v čele údajné protistátní skupiny před Státním soudem, který zasedal 13.–15. listopadu 1951 v kině v Třebíči. Podle obžaloby začalo jeho nezákonné působení šířením protikomunistických

letáků, pokračovalo čtením biskupského oběžníku a vyvrcholilo tím, že neudal Ladislava Malého a nechal ho několikrát přespát na faře. Za to byl odsouzen jako velezrádce k trestu smrti.

Justiční vraždy

Drbolovo odvolání bylo Nejvyšším soudem zamítnuto a popraven oběšením byl již 3. srpna 1951 na dvoře jihlavské věznice. Tělo bylo převezeno do Brna

Pronásledování křesťanů není věcí minulosti. Např. v Nigérii bylo islamistickými teroristy od ledna do listopadu 2022 zabito přes 4000 křesťanů a 2300 bylo uneseno (*The Christian Post*). Na snímku smuteční obřad v nigerijském Owo – útok na kostel 5. června 2022 si vyžádal 40 mrtvých a 80 zraněných.

„Člověk Boha nikdy dost nemiluje, a to je jediné, čeho musí litovat.“

P. Jan Bula

jinak, a to v závislosti na svém temperamentu, povaze, specifické citlivosti a existenciální situaci, ve které se nachází.

Ježíš Kristus jako pravý mučedník

Pravý vzor svědka a mučedníka je sám Ježíš. V Janově evangeliu říká: „Já jsem se proto narodil a proto jsem přišel na svět, abych vydal svědectví pravdě.“ (Jan 18,37) Ježíš dává pojmu svědek-mučedník nový

Foto: AP via vannews.com

význam. Jeho svědectví se totiž neuskutečňuje pouze skrze jeho skutky nebo slova, ale naplňuje se tím, čím je – tedy v jednotě s Otcem. Stejným způsobem má být každé svědectví o Ježíši, a tedy i každé křesťanské mučednictví, založeno na stavu, jenž by mohl být nazván být

a spáleno v místním krematoriu. Urna s popelem nesměla být vydána příbuzným. Ti ji získali až v 60. letech a ještě později ji tajně uložili do rodinného hrobu ve Starovičkách. Navzdory štvavé propagandě byli již v době odsouzení Václava Drboly mnozí lidé přesvědčeni, že soudní proces byl nespravedlivý. Zajímavě to ilustruje zpráva stanice Radio Vaticana (Vatikánský rozhlas – pozn. redakce) z 16. července 1951: „Není nám znám pravý důvod hrdelního trestu nad kněžími a katolickými laiky. Od oficiálních zpráv se toho ani nedozvíme. (...) Byli-li odsouzeni v souvislosti s obhajobou přirozených práv a nezadatelných práv lidské osobnosti, pak jsou pravými mučedníky.“

Ve prospěch odsouzeného Jana Buly intervenovalo písemně u prezidenta Gottwalda několik lidí. Bulova matka chtěla osobně navštívit prezidenta a žádat jej o milost pro syna. Ale nebylo jí to umožněno a prezidentská milost nebyla udělena. Bulovo odvolání Nejvyšší soud zamítl. Odsouzený strávil ve vězení několik měsíců, než se 19. května 1952 dozvěděl o tom, že bude následujícího dne popraven. Tehdy napsal dopisy svým blízkým, se kterými se nemohl osobně setkat: sourozencům, strýcům a tetám, knězi Cyrilu Bojanovskému a své farní hospodyni.

syny v Synovi. V tomto stavu se podílíme na jeho společenství s Otcem a na jeho poznání Otce. Ježíšova slavná mučednická smrt má i další podstatný důsledek – rodí se z ní Církev. I zde dosahuje mučednictví nového významu – spolupráce na díle spásy. Pouto mezi mučedníkem a Kristem

„Pán Bůh vyměřil mi krátký život. Ale věřím, že nebyl nadarmo. Těší mne dnes, že jsem mu sloužil a že jsem Jeho služebníkem zůstal až do konce.“

P. Jan Bula

Foto: Freepik, jplenio1

V dopisech, které záměrně nebyly předány adresátům, se odráží Bulova vyrovnanost: „Pán Bůh vyměřil mi krátký život. Ale věřím, že nebyl nadarmo. Těší mne dnes, že jsem mu sloužil a že jsem Jeho služebníkem zůstal až do konce. Odcházím s ním smířen. Těším se na oddech a na shledání se všemi těmi, kteří mne na věčnost předešli. (...) Mnoho bylo mých plánů, ale všechny byly podmíněny vůlí Boží.“

P. Jan Bula byl popraven oběšením 20. května 1952. Jeho tělo bylo spaleno v krematoriu v Brně. Měl upadnout v zapomnění – urna s popelem nebyla nikdy vydána příbuzným a je patrně zakopána v urnovém háji brněnského hřbitova.

Propagandistický potenciál vraždy v Babicích byl využíván až do pádu komunistického režimu v Československu v roce 1989. Odsouzení kněží byli zostuzeni a označeni za stoupence protilidové politiky Vatikánu, zaprodané americkému imperialismu.

Soudní rehabilitace

Pokusy o soudní rehabilitaci, které byly učiněny v souvislosti s relativním uvolněním režimu v roce 1968, nebyly úspěšné. Jan Bula byl soudně rehabilitován až v roce 1990, tedy rok po pádu komunistického režimu. V případě Václava Drboly bylo v tomtéž roce zrušeno jeho odsouzení pro zločin velezrady. A po prošetření bylo v roce 1997 zastaveno jeho trestní stíhání pro údajný návod k vraždě. V případě obou kněží je jasné, že byli oběťmi justiční vraždy. O očištění jejich památky se prostřednictvím přednášek a besed zasloužili ti, kteří je dobře znali a zároveň byli po vraždách v Babicích sami perzekvováni – kněží Jan Podveský a Josef Valerián. O dnešním zájmu veřejnosti o životní osudy Jana Buly a Václava Drboly svědčí několik knih, které o nich byly napsány. Jejich památku připomínají také různé pomníky. A vyjádře-

„Těším se na oddech a na shledání se všemi těmi, kteří mne na věčnost předešli.“

P. Jan Bula

ním rozšířeného přesvědčení věřících o jejich mučednické smrti je právě probíhající beatifikační řízení.

Připravil Jan Makyča, moderátor kanonizačních řízení v brněnské diecézi (podle výstavy „Ryzí kněží a rudá diktatura v Československu“) ■

nemůže být neukotveno. Rodí se, rozvíjí a uskutečňuje se ve společenství Církve.

Potřebnost svatých obecně i svatých mučedníků pro dnešní dobu potvrzuje papež František, když říká: „Církev potřebuje každodenní světce důsledně žitého života, ale také ty, kteří mají odvahu přijmout milost být svědky až do konce, do smrti. Ti všichni jsou živou krví Církve. Jsou svědky, kteří táhnou Církev, dosvědčují, že Ježíš vstal z mrtvých a je živý,

a potvrzují to důsledným životem v síle Ducha Svatého, jehož se jim dostalo.“

Josef Janoušek ■

ZDROJE:

Congregatio de causis sanctorum. *Le cause dei santi: sussidio per lo Studium*. Roma: Libreria Editrice Vaticana, 2014.

II. vatikánský koncil. *Věroučná konstituce o církvi Lumen gentium*. In Dokumenty II. vatikánského

koncilu. 2. vyd., Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2002.

Papež František uctil mučedníky moderní doby. Česká biskupská konference. 2017 Dostupné z: <https://www.cirkev.cz/cs/aktuality/170424papez-frantisek-uctil-mucedniky-moderni-doby>

Žák, Lubomír. *L'unità dei cristiani, per la martiría della pace*. Studia Moralia Supplemento. Roma: Editiones Academiae Alfonsianae, 2007, 3(45/2), 135–176.

Beatifikační proces

Vlevo: Biskup Vojtěch Cikrle (uprostřed) a členové diecézního tribunálu v prosinci 2015 v brněnské katedrále při zapečetění spisů z diecézní fáze beatifikačního řízení. Vpravo: Postulátorka římské fáze kanonizačního procesu dr. Maria Cristina Bresciani s dokumenty týkajícími se blahořečení Václava Drboly a Jana Buly v Římě v roce 2021

Foto: Dr. Francesco Catozzella

Beatifikační proces (neboli proces blahořečení) má dvě hlavní části. Těžiště té první je v diecézi, druhá se odehrává v Římě.

Pokud jde o beatifikační proces, jehož tzv. římská fáze v době vydání tohoto čísla stále probíhá, je třeba poznamenat, že pro hlubší pochopení nátlaku a lži, kterých se dopustili komunisté, bylo užitečné studovat, analyzovat a prohlubovat znalost dokumentů procesu týkajících se obou služebníků Božích. Tyto dokumenty, které byly převážně uloženy v policejních archívech a utajovány, byly zpřístup-

něny až po pádu komunismu v 90. letech 20. století. I když to bylo s velkým zpožděním, umožnilo to osvětlit jejich obvinění, věznění a smrt, a tím jim zjednat spravedlnost a rehabilitovat je jak z trestněprávního, tak z kanonickoprávního hlediska. Pověst mučednictví obou kněží, kterou lidé šíří od jejich smrti, je jasným znamením jejich autentického svědectví a nevinnosti. P. Jan Bula a P. Václav Drbola jsou významnými osobnostmi, které i po mnoha letech od své smrti představují důležitý příklad toho, že i v těžkých chvílích a velkých zkouškách je možné žít, pracovat a umírat s plnou důvěrou v Boží vůli, řídit se jeho učením a jednat s věrností Církvi s vědomím, že právě Dobro

v každém případě zvítězí a že Boží spravedlnost je mnohem vyšší než spravedlnost lidská. Ve svém životě vždy hájili papežovo jednání a pravdu magisteria a ani ve chvíli nejvyšší oběti nikdy nepochybovali o víře a Boží přítomnosti. Naopak, zcela se mu svěřili, a dokonce psali slova útěchy a naděje pro ty, kteří by zůstali, jako to udělal otec Bula ve svých dopisech z vězení den před popravou. Člověk nikdy nemiluje Boha dostatečně, a to je jediná věc, které musí litovat.

Poselství – pro každou dobu slibující „ráj na zemi“

Aktuálnost jejich svědectví je spojena právě s věrností evangelium, Kristovu učení a Církvi, které mohou řídit naše jednání, dávat smysl našim rozhodnutím a podporovat mírové soužití mezi různými náboženstvími a kulturami, což jsou dnes zásadní aspekty pro společnost, která se považuje za emancipovanou a demokratickou a chce prosazovat lidská práva.

Aktuálnost svědectví Václava Drboly a Jana Buly je spojena právě s věrností evangelium, Kristovu učení a Církvi.

Modlitba za kněze Václava Drbolu a Jana Bulu

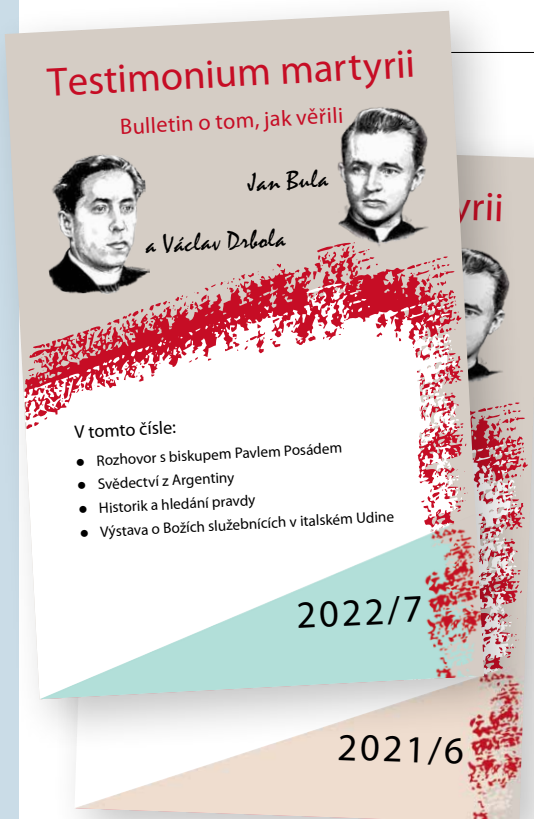
Ježíši, Dobrý pastýři, děkujeme ti za tvé služebníky Václava a Jana. Svědomitě vykonávali kněžskou službu, k níž jsi je povolal, hledali tvou vůli a nechali se jí vést. Pronásledováni, mučeni a odsouzeni k smrti zachovali věrnost tvé Církvi a jejím pastýřům a vytrvali až do konce ve víře a naději ve tvé nekonečné milosrdenství. Tebe, jenž nás učíš milovat nepřátele, prosíme: dej nám téhož Ducha, kterým jsi posiloval své služebníky Václava a Jana, abychom byli stále pevnější ve víře, vytrvalejší v naději a dokonalejší v lásce. Na přímluvu Panny Marie, Královny mučedníků, nám uděl milost brzkého blahořečení služebníků Božích Václava a Jana, abychom mohli mít skrze jejich přímluvu účast na tvých zaslíbeních. Neboť ty žiješ a kraluješ na věky věků. Amen. Sláva Otci i Synu i Duchu Svatému, jako byla na počátku, i nyní i vždycky a na věky věků. – Amen.

S církevním schválením Biskupství brněnského č. j. Ep/1118/11 ze dne 24. 11. 2011 (pro soukromou pobožnost).

Zprávu o vyslyšení proseb na přímluvu Václava Drbolu a Jana Bulu zasílejte na: Jan Makyča, moderátor kanonizačních řízení v brněnské diecézi
tel.: +420 733 741 550, e-mail: makyca@biskupstvi.cz

Z webových stránek, jež informují o služebnících Božích Janu Bulovi a Václavu Drbolovi a jejich beatifikačním procesu, si můžete stáhnout nové i starší vydání bulletinu *Testimonium martyrii – Svědectví mučednictví*.

www.kanonizace.biskupstvi.cz

Bohoslovci brněnské diecéze vydávají bulletin *Testimonium martyrii* (Svědectví mučednictví) o tom, jak žil a věřil Jan Bula a Václav Drbola, kde se můžete dozvědět další informace o nich a o kanonizačním procesu a přečíst si různá svědectví. Bulletin je možné objednat nebo stáhnout v elektronické podobě na stránkách www.kanonizace.biskupstvi.cz

Na jedné straně žijeme v globalizovaném světě, který nám díky internetu dává možnost navázat kontakt s mnoha lidmi, ale zároveň ohrožuje naši víru, protože by nás mohly zaplavit falešné ideologie, které se šíří a zakořeňují někdy i pokoutním způsobem prostřednictvím nových technologií. To se stalo oběma kněžím, i když různými prostředky, když komunisté, kteří se tehdy teprve nedávno dostali k moci, prosazovali ideologii rovnosti a blahobytu pro všechny, která byla iluzorní, a brzy byla podkopána a potlačena náboženská svoboda a svoboda projevu, což šířilo atmosféru strachu a nepřátelství, zejména vůči Církvi, kterou se mocní snažili všemi způsoby zotročit.

Připravil Jan Makyča, moderátor kanonizačních řízení v brněnské diecézi (podle výstavy „Ryzí kněží a rudá diktatura v Československu“) ■

Nová výstava *Václav Drbola a Jan Bula – Ryzí kněží a rudá diktatura v Československu*

Foto: Jan Makyča

Pokud byste měli zájem o uspořádání výstavy o kněžích Václavu Drbolovi a Janu Bulovi, kontaktujte moderátora kanonizačních řízení, rádi za Vámi přijedeme.

Jan Makyča

Kdo je hluchý?

Jeden muž telefonoval rodinnému lékaři.

„Pane doktore, tady Carlo...“

„Copak se děje, Carlo?“

„Volám vám, protože mám starost o Marii.“

„Proč?“

„Začíná být hluchá.“

„Cože, opravdu vás už neslyší?“

„Ano, opravdu. Potřebuji, abyste se na ni přišel podívat.“

„Hluchota většinou nepřichází náhle a nevyžaduje akutní zákrok. Přiveďte ji v pondělí do ordinace a já se na ni podívám.“

„Myslíte, že můžeme čekat až do pondělka?“

„A jak jste zjistil, že vás neslyší?“

„No, volám na ni a ona neodpovídá.“

„To nemusí být nic vážného, možná se jí něčím ucpal zvukovod v uchu. Uděláme to takhle: zkusíme zjistit, jak na tom Maria je. Kde jste teď, Carlo?“

„V ložnici.“

„A Maria je kde?“

„V kuchyni.“

„Zavolejte na ni z místa, kde jste.“

„Mariáááá... Ne, neslyší.“

„Dobrá. Teď jděte ke dveřím ložnice a zavolejte z chodby.“

„Mariáááá...! Ne. Nic.“

„Počkejte. Jděte za ní chodbou a přitom na ni volejte a uvidíme, kdy vás uslyší.“

„Mariáááá! Mariáááááá! Mariáááááááá! Jsem přede dveřmi do kuchyně a vidím ji. Je ke mně zády a myje nádoby, ale neslyší mě. Mariááááá!“

„Jděte k ní ještě blíž.“

Muž vejde do kuchyně, přistoupí k manželce, položí jí ruku na rameno a zakřičí jí do ucha:

„Mariáááááááááá!“

Ona se našťavaně otočí a oboří se na něj: „Co chceš? Co chceš, co chceš, co chceš? Desetkrát jsi na mě volal a desetkrát jsem ti odpověděla: Co chceš? Čím dál hůř slyšíš, měl by sis někdy dojít k lékaři!“

Foto: Flickr (CCO)

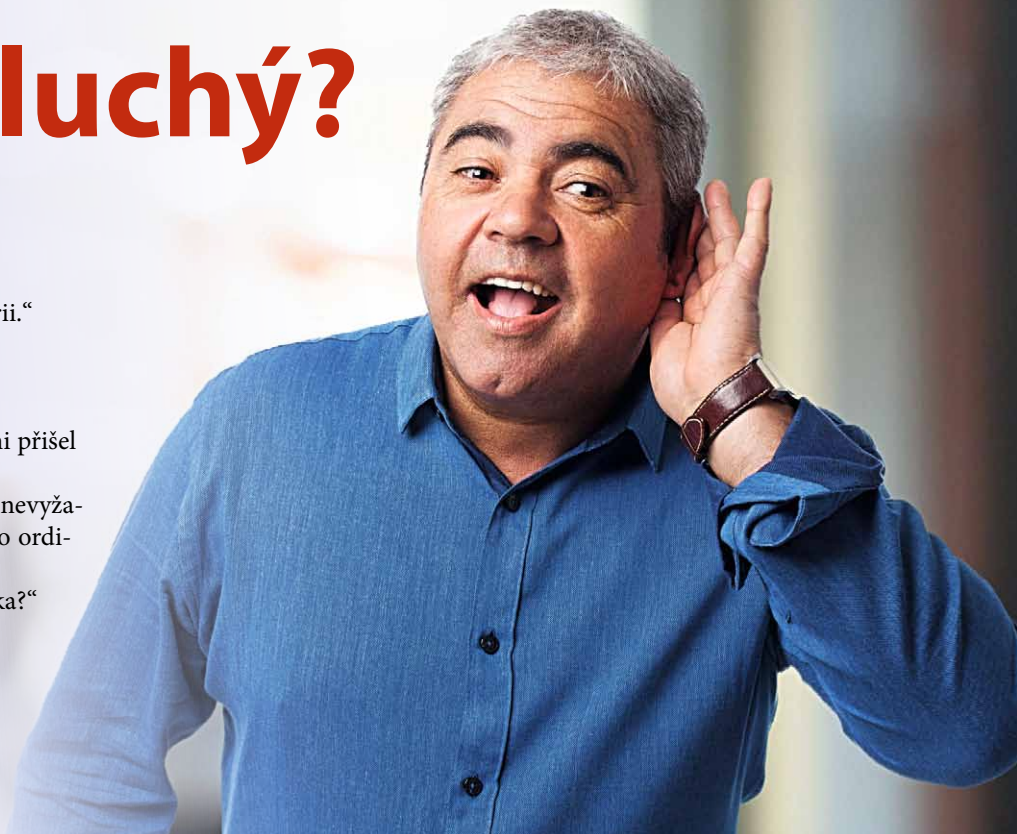

Foto: Freepik, asierromero

Ještě že já ne!

Čtyři mniši se rozhodli měsíc dodržovat mlčení. Začali celkem dobře, ale hned druhý den jeden řekl:

„Nevím, jestli jsem zavřel dveře od cely, když jsem odcházel z kláštera.“

Druhý se na něj obořil:

„Hlupáku! Rozhodli jsme se měsíc mlčet a ty už jsi slib porušil!“

Třetí mnich vykřikl:

„A ty? Vždyť jsi jej porušil také!“

Čtvrtý zvolal: „Díky Bohu, jsem jediný, kdo ještě nepromluvil!“

2x Bruno Ferrero („Sny pro duši“, Portál, 2019 – možno objednat na obchod.portal.cz – viz upoutávka na str. 47) ■

Foto: Flickr, Br. Joseph Bailliam, O.P. (CC BY-NC-ND 2.0)

Vlastní chyby se napravují snáze. Jen je třeba je vidět...

Dá se měřit správně i nepřesným měřítkem? Dá. Jen musíš vědět, kolik proměruje...

Pravítka

Ještě když jsem chodil do školy, porovnávali jsme si jednou se spolužáky délky plastových pravítek do geometrie. Zjistili jsme, že téměř každé měří jinak. Rozdíl na třiceti centimetrech dělal i několik milimetrů. I s nimi by se však dalo měřit celkem přesně, kdybychom věděli, které pravítko přidává, které ubírá a o kolik.

Já a ti druzí

Také v sobě máme určitá měřítka, kterými měříme – sebe i ty druhé. A dokonce víme, které jak měří. Víme (u většiny z nás je to tak od přirozenosti – tj. od hříchem zasažené přirozenosti), že to měřítko nám samotným měří většinou daleko volněji, druhým přísněji. Co se „v pohodě“ vejde do měřítka, kterým měříme sebe, to se do toho pro druhé už nevejde – jako by bylo nějaké o dost kratší... Pokud tedy chceme měřit správně, je třeba měření vědomě korigovat: na sebe přísněji, na druhé volněji. A budeme měřit správněji.

Má to ještě jednu výhodu: když více vidíme své chyby, vidíme, co můžeme změnit. Když vidíme ty cizí, většinou nás budou jen rozčilovat a ničemu to nepomůže... Budeme-li druhým měřit „volněji“, budeme sami více v pohodě. A budeme se moci lépe zaměřit na to, co s Boží pomocí změnit jde – hlavně u nás samých.

Naše doba a ty cizí

Neměříme jen lidi, ale také „časy“: dobu, ve které žijeme, i doby jiné – třeba ty, ve kterých jsme žili dříve nebo ještě nějaké úplně jiné (třeba i takové, které vlastně tak, jak si je představujeme, ani nikdy nebyly). A tady dost často měříme přesně opačně: tu „naši“ dobu velmi přísně, ty „cizí“ idealizujeme. A to je škoda, protože každá doba je výborná – k tomu abychom se stali svatými. Což je to hlavní, o co jde.

(Příběh dvou kněží a „ryzích mladých mužů“ na předcházejících stranách to ukazuje: doba, ve které žili, byla velmi těžká, ale i ta byla výborná k tomu, stát se svatým. Tak jako je k tomu velmi vhodná i ta naše.)

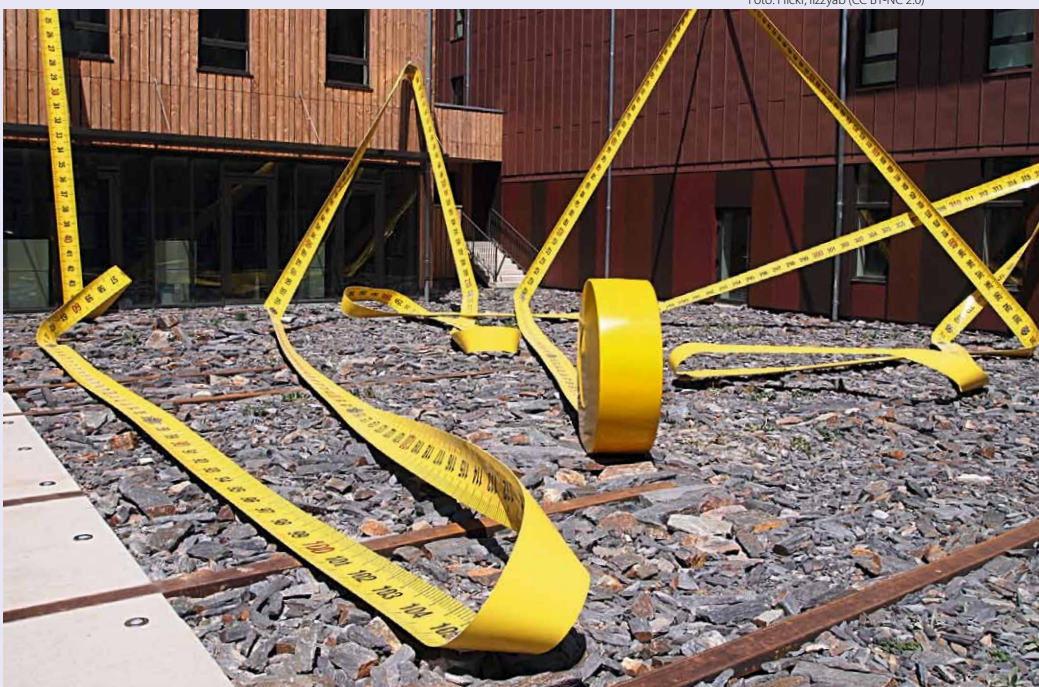
P. Pavel Zahradníček ■

Jak správně měřit

Foto: Wikimedia Commons, Edd Prince (CC BY 2.0)

Foto: Flickr, lizyab (CC BY-NC 2.0)

Chyby druhých vidíme snadno, ale moc nám to nepomůže...

kardinál Dominik Duka:

Mistr Jan Hus a „doba husitská“

Život a osud mistra Jana Husa a doba husitská dodnes vzbuzují spoustu otázek. I proto jsme se na ně zeptali kardinála Dominika Duky, který je známý také pro svou zálibu v historii.

Znát své kořeny

Otče kardinále, jak jste se dostal k zájmu o historii a ke studiu hlubších souvislostí období, které se dnes označuje jako doba husitská?

Vždy jsem považoval za podstatné znát své kořeny – rodinné, národní i civilizační. A hovoříme-li o reformním úsilí 14. století, jde o mnohohrstevnatou dobu, která zasahuje do období po velkém moru i do období papežského schizmatu se sídlem papežů v Avignonu. Je to také doba Kateřiny Sienské a v covidu jsme si mohli vytvořit určitou malou představu, co tato doba znamenala. Víme, že základní úsilí o reformy u nás je dáno již prací „Otce vlasti“ – císaře Karla IV. († 1378). Toto veliké hnutí mělo tedy i jisté centrum v Praze, s počínající formou spirituality tzv. „devotio moderna“ (doslova „moderní zbožnost“; asi nejznámějším zahraničním dílem, které pak z „devotio moderna“ vyrůstá, je *Následování Krista* Tomáše Kempenského – pozn. redakce).

Jde o dobu po velkém moru i o období papežského schizmatu, ale i o dobu svaté Kateřiny Sienské...

Husitský bojovník s pavézou a hákovnicí (ruční střelná zbraň)

Pohřbívání obětí tzv. černé smrti – moru (ilustrace z poloviny 14. století)

Významnější po smrti než za života

Byl mistr Jan Hus tehdy nejvýznamnější osobností, které záleželo na reformě – tedy obnově Církve?

Nemůžeme tvrdit, že byl hlavou tohoto hnutí. Je zde Stanislav ze Znojma, Štěpán z Pálče, Konrád Waldhauser, Matěj z Janova, Jan z Příbrami. Ale tragický osud mistra Jana Husa z něho vytvořil jakýsi pomník viditelného člena tohoto hnutí.

Jeho návaznost na dvůr Václava IV. i místo kazatele v Betlémské kapli mu dalo jistou popularitu, ale nelze ho považovat za hlavní osobu toho samotného historického dění. On se stává tím představitelem ve svém „druhém životě“, tedy po smrti. A pak, když se promění v postavu národního obrození i národních a politických trendů 19. a 20. století. Tuto roli mu přisoudilo i období komunistické totality. ▷

... místo kazatele v Betlémské kapli mu dalo jistou popularitu, ale nelze ho považovat za hlavní osobu.

Moderní Husova busta (dole) jako pokus o rekonstrukci jeho podoby víc odpovídá jeho nejstarším vyobrazením a svědectvím než pozdější díla (vpravo, 1544) s asketickou vousatou tváří podobnou Kristu nebo Janu Křtiteli

Foto: nacriz (CC BY-NC-SA 4.0)

Nahore: upálení mistra Jana Husa, Litoměřický graduál, před 1517

Foto: Wikimedia Commons, autor rytiny: Sebastian Münster

Ale tragický osud mistra Jana Husa z něho vytvořil jakýsi pomník.

Foto: Wikimedia Commons, Luzziah (CC BY-SA 4.0) / sccha: Daniel Paul, 2011, dřev

Pražští arcibiskupové jako reformátoři!

Jaké místo v úsilí o obnovu Církve mají tehdejší pražští arcibiskupové?

Mluvíme-li o pražských arcibiskupech, musíme říci, že první z těchto arcibiskupů byli lidmi, kteří skutečně usilovali velice

razantně o reformu. Už jenom zřízení arcibiskupství (1344) a působení Arnošta z Pardubic, jeho vizitační protokoly, které zpracovala spolustudentka otce kardinála Miloslava Vlka paní profesorka Zdeňka

První pražští arcibiskupové byli lidmi, kteří skutečně usilovali velice razantně o reformu. Víme to i díky dochovaným a dnes velmi dobře probádaným vizitačním protokolům z té doby.

Foto: Wikimedia Commons

Jan Očko na votivním obraze, který si objednal od dnes neznámého malíře (asi 1371)

Stručný časový přehled Husovy doby

Papežové (platně zvolení)

Vzdoropapežové „avignonské linie“

Vzdoropapežové „pisánské linie“

Pražští arcibiskupové

Císařové a králové Svaté říše římské

Králové čeští

Klement VI.* (1342–1352)

Inocenc VI.* (1352–1362)

bl. Urban V.* (1362–1370)

Řehoř XI.* (1370–1378)

Urban VI. (1378–1389)

Bonifác IX. (1389–1404)

Inocenc VII. (1404–1406)

Řehoř XII. (1406–1415)

Martin V. (1417–1431)

* sídlili v Avignonu, Řehoř XI. se roku 1377 z Avignonu vrátil zpět do Říma

císař Zikmund

vzdoropapež Benedikt XIII.

Arnošt z Pardubic (1344–1364)

Jan kardinál Očko z Vlašimi (1364–1379)

Jan z Jenštejna (1379–1396)

Olbram III. ze Škvorce (1396–1402)

Zbyněk Zajíc z Hazmburka (1403–1411)

Albík z Uničova (1411–1412)

Konrád z Vechty (1413–1421) definitivně zbaven úřadu 1425

Pak 140 let arcibiskupský stolec neobsazen

Karel IV. 1346–1378 král německý 1355–1378 císař

Václav IV. 1378–1400 král německý, sesazen pro neschopnost

Ruprecht I. 1400–1410 král německý

Jošt Moravský 1410–1411 král německý

Zikmund 1411–1437 král německý 1433–1437 císař

Sál, kde se konala volba papeže Martina V.

Foto: Universitat Konstanz

1346–1378 král český

1378–1419 král český

Václav IV.

1419–1437 král český

Hledíková, nám ukazují situaci a jsou i odpovědí do naší doby. Arnošt z Pardubic v těchto protokolech říká: jedna třetina jsou křesťané (křesťan a katolík byla tehdy totožná označení), druhá třetina jsou lidé, kteří tak trochu nevědí, kam patří. A třetí třetina jsou pohané, je otázka, zda jsou vůbec pokřtěni. Prosim, to je vrchol naší duchovnosti!

Kdo naopak rezignoval na zápas, který se zde vytvořil uvnitř samotné Církve, byl lékař, arcibiskup Albík z Uničova (1411–1412). A na toto úsilí rezignoval i arcibiskup Konrád z Vechty (1413–1421), po němž následuje sedisvakance až do roku 1561 (tedy plných 140 let, kdy nebyl pražský arcibiskupský stolec obsazen!).

Dovolte malou odbočku: Tehdy byla třetina křesťany a třetina pohany... Jak je to u nás dnes?

V současné době, díky Bohu, statistický

Foto: Flickr, spbda (CC BY-NC 2.0)

Druhou nejpočetnější církví v České republice jsou pravoslavní

úřad uznal, že dobrovolné otázky – národnost a náboženství – nejsou relevantní, proto nenašly své místo ve statistické ročence roku 2021.

Je velmi krásné, když Jaromír Schön ve své učebnici religionistiky namaloval Českou republiku jako ateistický stát s 555 deklarovanými ateisty, abych citoval loňské úsměvné statistiky.

Nejstarší vyobrazení Husovy poprav (Martinická bible, asi 1430)

Foto: Wikimedia Commons

že z náboženského hlediska jsme katolický stát. Máme vlastní statistiku, jak ji vede Církev. Podle ní 43 % občanů České republiky je pokřtěno v římskokatolické církvi, ale samozřejmě nemůžeme říci, že všichni jsou praktikující. Další 1,2 milionu jsou pak pokřtěni v jiných křesťanských církvích, především v pravoslavné církvi, což je zejména důsledek migrace. Čili druhou církví v naší zemi podle velikosti jsou pravoslavní. ▶

Život Jana Husa

Další události

cca 1370 narození

1382 odsouzení Viklefových nauk v Anglii

1396 mistr svobodných umění

1384 Viklef umírá

1400 kněžské svěcení

1402 kazatel v Betlémské kapli

1409 Dekret kutnohorský

1415 upálen v Kostnici

1414–1418 kostnický koncil

1419 první pražská defenestrace a počátek husitských bouří

Foto: 7x Wikimedia Commons

Dobry kazatel, ale horši teolog

O co Husovi šlo? V čem měl pravdu a v čem se mýlil?

Budme upřímní, Hus hledal řešení jako součást reformního hnutí, byl ale více

kazatel nežli teolog. Teologické vzdělání na tehdejší dobu neměl dostatečné. Toto hnutí pak bylo spojeno s určitým národnostním uvědoměním i napětími. Kutno-

horský dekret (v jehož důsledku odešla z univerzity většina cizích studentů i učitelů – pozn. red.) nebyl povýšením univerzity, ale do jisté míry jejím zánikem. Otázka německého nebo českého národa neznamenalala národ ve smyslu dnešním, tedy jazykového etnika, ale znamenala lidi z té určité oblasti.

Ovšem i samotný kostnický koncil velice dobře poznal upřímnost Husových snah, ale jeho závislost na Janu Viklefovi způsobila zmar snah Husových stoupců, kteří ho chtěli zachránit. Mistr Jan Hus umírá poté, co přijme svátost smíření, kterou mu udělil zbožný učený mnich, neznáme však jeho jméno. Snad kardi-

Doc. Jiří Kejř dokázal, že jednání kostnického koncilu nebylo žádným politickým procesem...

Koncilní budova v Kostnici – konala se zde volba papeže Marina V.

... koncil se snažil o nalezení správného řešení a postupoval podle tehdejších právních norem.

Realismus a nominalismus

Realismus a nominalismus je středo-
věké označení pro dvě obecné tendence, pro jednu ze základních polarit lidského myšlení, jež se týká vztahu mezi obecným a zvláštním, společným a jednotlivým, univerzálním a individuálním. Spor těchto dvou stanovisek se často nazývá spor o univerzálie.

Krajní **realismus** soudí, že skutečně jsou jen obecniny čili univerzálie (například člověk, strom nebo kružnice), neboť jen ty jsou trvalé a neměnné, lze je pojmenovat a poznávat, kdežto jednotlivé je od nich odvozené, vždy nahodilé, pomíjející a proměnlivé.

Krajní **nominalismus** naopak soudí, že „jest“ jen jednotlivé, neboť jen s jednotlivým lze udělat přímou zkušenost, ukázat na ně a přesně je popsat či změřit, kdežto

domnělé obecniny vznikají až dodatečně (po věcech, lat. post res) a jsou to jen slova či jména (lat. *nomina*, odtud nominalismus), jimž žádná samostatná skutečnost neodpovídá.

Kompromisní stanovisko, někdy nazývané **konceptualismus**, uznává nezbytnost obecných pojmů (konceptů) pro třídy předmětů, nepřikládá jim však samostatné bytí.

Mnozí kritikové soudili a soudí, že spor je ve skutečnosti jazykový a že jde jen o to, zda obecným pojmům přisuzujeme bytí, anebo ne. Nicméně tisíciletá historie sporu a fakt, že se znovu a znovu vynořuje pod různými názvy, stejně jako důsledky, k nimž tyto postoje vedou, svědčí spíš o tom, že se jedná o hluboký rozdíl v nahlížení a chápání světa i lid-

ské zkušenosti. Je to ovšem rozdíl polární, neboť jedno ani druhé stanovisko nelze zcela potlačit, takže se jednotlivé školy a jednotliví myslitelé vyznačují tím, nako-
lik zdůrazňují jednu či druhou stránku.

Krajní pozice vedou k absurdním a politicky dokonce nebezpečným důsledkům: krajní realismus lze využít k obhajobě autoritativního státu a totality, krajní nominalismus může vést k anomii, rozkladu společnosti (Émile Durkheim). Realismus je ve filosofii často spojen s racionalismem (Platón, Descartes, Leibniz a další), nominalismus s empirismem a skeptikou (George Berkeley, David Hume, existencialismus).

Zdroj: https://cs.wikipedia.org/wiki/Realismus_a_nominalismus

nál Zabarella, kandidát na papeže, který ale zemřel přirozenou smrtí po konci koncilu. Tento muž předložil Husovi text, který byl kompromisem, a dal mu možnost cesty mezi Husovým vlastním svědomím a objektivitou. Kniha doc. Jiřího Kejře dokázala, že koncil nebyl žádný politický proces, ale bylo to opravdové úsilí a postupoval podle tehdejších právních norem.

Musíme si říci, že v tomto období koncil zdůraznil především právní rovinu církevního života. A pro koncil samotný nebyla Husova otázka tou rozhodující. Můžeme říci, že Hus, kdyby nebyl jaksi krajním realistou, by skutečně vstoupil do dějin jako velký reformátor i jako velký myslitel proti nominalismu (o staletí trvajícím a dnešnímu běžnému člověku většinou ne příliš srozumitelném sporu filozofických směrů „realismu“ a „nominalismu“ viz infobox na této dvoustraně – pozn. redakce). Jeho socha v Karolinu je tedy trošku úsměvná, protože především humanitní obory současné univerzity by s mistrem Janem Husem nesouhlasily, jelikož přivedly humanitní nominalismus v postmoderně ad absurdum. Také si uvědomme, že Hus neodmítal postavení římského biskupa jako biskupa, odmítal světskou vládu. V tom dal Pius XI. (papežem 1922 až 1939) jistým způsobem

Problémem u mistra Jana Husa je postulát, že člověk v těžkém hříchu ztrácí autoritu a legitimitu. To by bylo naprosto nepřijatelné i dnes!

Husovi za pravdu, když neobnovil papežský stát a ponechal si pouze exteritoriální území Vatikán, aby měli papežové i jistou svobodu slova.

Problémem u mistra Jana Husa je postulát, že člověk v těžkém hříchu ztrácí auto-

ritu a legitimitu. Je nepřijatelný nejenom v církevní rovině, ale i v rovině obecné. Ano, chápeme Husovo myšlení, ale kdo by rozhodl o tom, kdo je a kdo není v těžkém hříchu? To by otevřelo cestu k „ústředním výborům“ nebo k inkvizici. Zde se stal trochu zajatcem extrémně vyhraněného postoje. Čeho si na něm ale můžeme vážit, je čestnost a odvaha v době, kdy se měnily kabáty, což je i doba celého mého života. Toto je na něm obdivuhodné.

Kostnický koncil sehrál ovšem i velkou roli v otázce náboženské svobody, protože přijal memorandum děkana Jagellonské univerzity Pavla Wlodka, podle kterého nikdo nemůže být nucen k víře a také nemůže být zbaven úřadu na základě toho, že nepřijme víru. Tady by mistr Jan Hus nestál na straně Wlodka (viz Husův názor zmíněný v předcházejícím odstavci, že ten, kdo je v těžkém hříchu, ztrácí legitimitu a autoritu a tedy i právo vykonávat úřad – pozn. red.). ▶

Tím by se totiž otevřela cesta k různým kádrovacím výborům, které by rozhodovaly, kdo může dál platně zastávat svůj úřad!

Jan Hus káže, novodobé vyobrazení na stěně Betlémské kaple podle Jenského kodexu (po 1490)

Existuje barva?

Foto: Freepik, berzok

Foto: Wikimedia Commons, Wolfgang Saube (CC BY-SA 3.0)

„Husité“? Nebo správněji „podobojí“?

Nakolik je správné označení „následovníci Jana Husa“, které se dnes o husitech často používá?

K označení „husité“ je zapotřebí si uvědomit, že pochází z německé historické literatury. V našich zemích to je trochu nešťastná interpretace výroku Jiřího z Poděbrad: lid dvojí víry. (Pozn. redakce: Přitom však o žádnou dvojí víru – katolickou a husitskou – nešlo a sami „husité“ by se většinou rozhodně ohrazovali proti

tomu, kdybychom jim řekli, že oni nejsou dobrými katolíky – viz níže.) My bychom mohli říct, že spíše šlo o lid dvojího ritu. Je zde analogie s dnešní anglikánskou církví, mezi *High Church* a *Low Church*. Zatímco *High Church* v liturgii téměř nepoznáme od té katolické, proti tomu u *Low Church* by se český návštěvník mohl domnívat, že jde o evangelíky. A také pražští arcibiskupové i po husitských dobách byli arcibiskupy obou křídel. Arcibiskup Berka

z Dubé, který nám postavil arcibiskupskou kapli a který připravoval svatořečení svatého Zdislavy, byl původně utrakvistou (latinské „utraque“ znamená „obojí“) a světil kněze obou křídel, tedy jak ty „pod jednou“, tak i ty „pod obojí“ (rozumí se podávající „pod jednou způsobou“ – tedy podávající jen Tělo Páně –, i „pod obojí způsobou“ – tedy podávající současně Tělo Páně i Krev Páně – pozn. red.). Církev byla dělena: v katedrále byli pod jednou, tedy přijímali pod jednou způsobou a drželi nezměněnou liturgii v latině. Naproti tomu v Týnském chrámě, druhém pražském kostele, byla konzistoř pod obojí. Ale způsob přijímání pod obojí, jak říká svatý Tomáš Akvinský v Sumě, lépe vystihuje podstatu eucharistie. Stoupenkyní přijímání pod obojí je rovněž svatá Kateřina Sienská (1347 až 1380, patronka Evropy, učitelka Církve – pozn. red.), vzpomeňme její pasáže o Krvi Páně. Ovšem musíme říci, že mistr Jan Hus nikdy tato témata neotevřel.

Označení „husité“ pochází z německé historické literatury.

Pokus o rekonstrukci husitského bojového vozu, součásti tzv. vozových hradeb

Foto: Wikimedia Commons, Ludek (CC BY-SA 3.0)

Nakolik takzvané husitství navazuje na Jana Husa?

Hlavní střet uvnitř husitství byl táboritě versus hradečtí, či trebechovičtí, orebité, sirotci. A tam opravdu musíme říci, že táborité již nepatřili do společenství Církve. Víme, že je nepřijímal ani Jiří z Poděbrad a další. Čili uvědomme si, že utrakvistické chrámy (tedy ty „pod obojí“) vlastně žily, jak tvrdí například Amedeo Molnár, českou reformou a vlastně rezistencí proti kostnickému koncilu, proti IV. lateránskému koncilu, protože my jsme tu dvoj-rituální stránku života Církve prožívali od počátku. Od cyrilometodějské misie jsme měli latinu a staroslověňštinu a skutečně i liturgii východního rázu a západního rázu. Čili toto je určitý dějinný rys, který nacházíme i v současné době. Tu velkou diskusi těch, kteří

Jan Hus o Panně Marii

Pro někoho může být následující text z pera mistra Jana Husa o Panně Marii velmi překvapivý. Hus byl katolický kněz, Panny Marie si velmi vážil a nádhernými slovy ji chválil jako tu, ve které je plnost milosti – která se vylévá i na nás. Také ostatní povzbuzoval k tomu, aby Pannu Marii chválili a prosili o její pomoc:

Abychom mohli vybědnout z hříchu, vzývejme pomoc Panny Marie a pozdravujme Ji.

Já ubohý, jak budu schopen chválit Svatou Pannu, která je větší než všechna

chvála? Nikdo nemůže dostatečně pozdravit Tu, kterou pozdravil anděl, kterou Syn uctivě poslouchal, již se svěřil Duch Svatý a kterou obdivuje celý svět.

Máme k Ní tedy přistupovat s bázní a úctou a chválit Ji. Jestliže spravedliví nejsou hodni, jak budou hodni hříšníci? A přece by ani spravedliví ani hříšníci neměli ustávat v Její chvále. Neboť v Ní je všechna milost Otce, Syna i Ducha Svatého, je v Ní plnost milosti pro Ni samu i milost, která se vylévá na nás.

mistr Jan Hus (Fol. 69b n) ■

*„Vzývejme pomoc Panny Marie a pozdravujme Ji!“
mistr Jan Hus*

Pražští arcibiskupové i po husitských dobách byli arcibiskupy obou křídel.

Foto: Wikimedia Commons

Bolestný Kristus mezi dvěma anděly, obraz zhotovený kolem r. 1470 pro hlavní „pod obojí“ kostel Matky Boží před Týnem v Praze. Kristus jednou rukou vyjímá z rány v boku hostii a druhou drží kalich, do kterého zachytává svou krev; sám se tak podává věřícímu ve svátosti oltářní pod obojí způsobou.

Ve skutečnosti „pod jednou“ a „pod obojí“ nebyly dvě různé víry, ale dva různé rity.

se nechtějí rozloučit s ritem před II. vatikánským koncilem. Nazývají ho tridentským, ale on není ryze tridentský, protože prošel několika úpravami, zjednodušeně řečeno Pia X. a Jana XXIII. A pak máme tedy liturgický ritus II. vatikánského koncilu. V podstatě se ale jedná o variabilitu latinského ritu stále.

Foto: Wikimedia Commons, Gampe (CC BY-SA 4.0)

My jsme tuto dvoj-rituální stránku života Církve prožívali od počátku: od cyrilometodějské misie jsme měli latinu a staroslověnštinu...

Průčelí chrámu Panny Marie před Týnem, který byl sídlem konzistoře „pod obojí“ (utrakvistů). Symboly kalicha a hostie byly v jeho průčelí instalovány v r. 2018 jako gesto ekumenického smíření

Husité a katolíci: dvě víry, nebo jedna?

Jak moc se husité cítili být katolíky?

Husité se většinou cítili být katolíky, proto také docházelo ke smíru. Připomeňme si dokument, který vypracovali chebští dominikáni, dohoda nazývaná *Soudce chebský* (v němčině *Egerer Richter*). A pak jsou zde kompakтата, která vypracovávali dominikáni v jihlavském klášteře. Usilovali o smíření i o basilejský koncil. Pro tábory byli tito dominikáni největšími protivníky (ale připomeňme si, že tábory nepřijímali ani ostatní ze strany „pod obojí“, tedy sami „husité“

se od táboritů distancovali – viz výše). Kardinál Cesarini byl nakonec velkým obhájcem utrakvistů – tedy těch „pod obojí“!

Jaký byl vztah mezi husity a katolickou církví a jak se postupně vyvíjel?

Svatý Karel Boromejský a také císař Ferdinand I. se na tridentském koncilu sna-

žili plně rehabilitovat utrakvismus (žádá přijímání pod obojí – pozn. red.). A jako dominikán příznám, odporovali tomu španělští dominikáni. Nedebatovalo se o teologických otázkách, ale o církevně politických.

Rozhovor s kardinálem Dominikem Dukou připravil Václav Petřů ■

Husité se většinou cítili být katolíky, proto také docházelo ke smíru.

Konec trojpapežství

Velikým úspěchem kostnického koncilu bylo obnovení jednoty Církve a ukončení tzv. trojpapežství. Jak k tomu došlo?

Dne 29. května 1415 – tedy ještě za Husova života – byl Jan XXIII. svržen z papežského stolce a pro pohoršlivý život vsazen do žaláře, což si částečně zavinil sám, protože utekl z Kostnice převlečen za pacholka. Byl však chycen a vrácen zpět do Kostnice už v poutech a jednu dobu byl vězněn ve stejném žaláři jako mistr Jan Hus. Takže jeden papež – kdysi jedním koncilem zvolený (a to neplatně zvolený) – byl také koncilem sesazen...

Vzdoropapež Jan XXIII. prchá v březnu 1415 z koncilu. Ilustrace v rukopisné *Oficiální bernské kronice* od Deibolda Schillinga (1483)

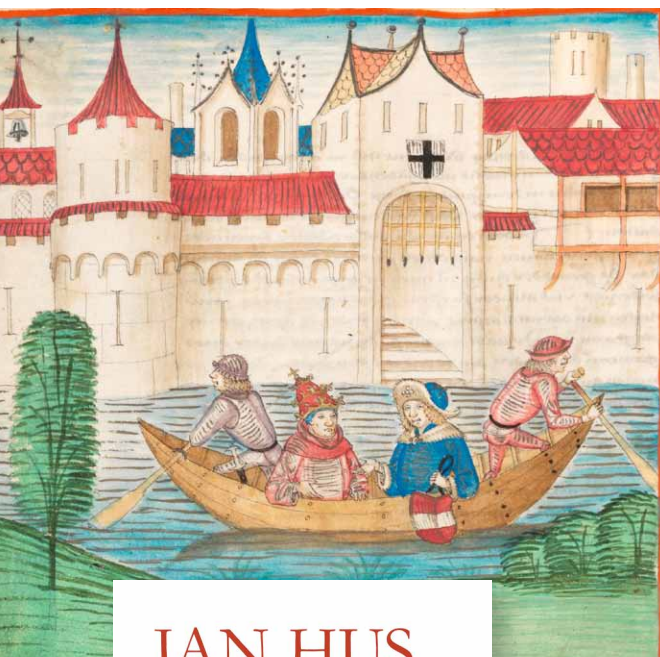
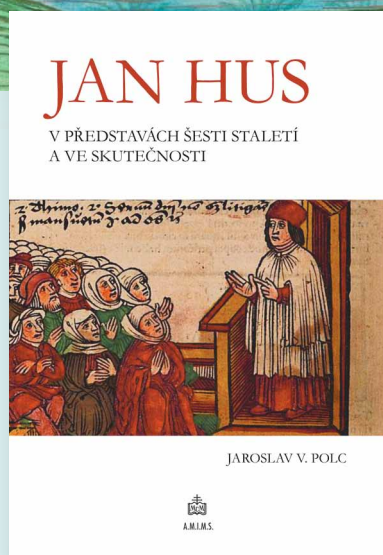

Foto: Bürgerbibliothek Bern, Ms.B.H.1.1, S. 336 (CC BY-NC 4.0)

Druhý z papežů, Španěl Benedikt XIII., byl mimo dosah koncilu. Bylo mu už přes 90 let, žil v Aragonii a nechtěl se vzdát papežství, i když ho už nikdo nepodporoval. Císař Zikmund to vyřešil po svém a jednoduše. Sám se osobně vypravil do Španělska a vyjednal, že se Benedikta XIII. Španěle a skoro všichni jeho přívrženci vzdali. Tím byl druhý papež prakticky mimo hru.

Největším problémem zůstával právoplatný papež Řehoř XII., který byl před časem vyháněn z Říma. Nakonec se ho ujal nějaký pan Malatesta z Rimini, u kterého potom žil. Řehoř XII. však dávno předtím udělal slib, že když se vzdají ostatní papežové, tak on, ačkoli je právoplatný papež, se vzdá pro dobro Církve také. Nyní tedy nastala ta příhodná chvíle. Jednoho dne se tedy objevil v Kostnici jeho ochránce pan Malatesta s listem, ve kterém Řehoř XII. oznámil svoji rezignaci (později umřel v pověsti svatosti). Tohoto papeže by býval asi Hus chtěl, protože to byl papež chudý, právoplatný a žil svatým životem. Jenomže Hus se ho předtím s celou pražskou univerzitou vzdal, protože to vyhovovalo králi Václavovi IV., kterému se chtěl zavděčit, a dělal spíše apoštola vzdoropapeži Janu XXIII. – který pak ale na Husa uvalil církevní tresty... Podivná to ironie osudu!

Jaroslav Polc (upraveno podle „Jan Hus v představách šesti staletí a ve skutečnosti“ – viz upoutávka na této straně) ■

Svatý otec František zahájil přípravu jubilejního neboli Svatého roku 2025 již v roce 2022 – dlouho před jeho začátkem! To odpovídá významu a mimořádnosti této události, která se pravidelně opakuje jednou za generaci...

Jaká příprava, taková oslava!

Jedno moudré rčení říká: „Jaká příprava, taková oslava!“ A má pravdu. I my chceme k dobrému prožití Svatého roku 2025 přispět. Připravili jsme proto ještě před jeho začátkem nové vydání publikace *Pouť do Říma od A do Z* – mimořádně poutavé čtení o pěší pouti z jihu Moravy do Říma v jubilejním Svatém roce 2000. Když před čtvrt stoletím vyšla v Tiskovém apoštolátu FATYMu (tak se tehdy jmenoval dnešní tiskový apoštolát A.M.I.M.S.), byla to jedna z jeho prvních knih. Ještě v roce 2000 jsme ji několikrát dotiskovali a celkový počet výtisků dnes už ani neznáme. Odhadoval bych ho tak na 20 tisíc. Je to kniha, která inspiruje udělat ve Svatém roce něco víc, než jsme běžně zvyklí. Je pozváním k odvaze zkusit v životě jednou zase něco nového! Vykročit k cíli...

Chtěli bychom ji nyní nabídnout i vám a vašim prostřednictvím i dalším. Myslíme si, že jde o knihu, kterou čte-

Máme ozkoušeno, že „Pouť do Říma od A do Z“ zaujme i lidi hledající a dosud nevěřící...

Jan Hus v představách šesti staletí a ve skutečnosti

Jaroslav V. Polc

Vynikající profesor se pozná podle toho, že dokáže spojit zdánlivě neslučitelné: probrat látku stručně a do hloubky. A k tomu ještě poutavě... Text profesora Jaroslava V. Polce, který byl původně přednáškou, nenabízí záplavu dat a jmen, ale ukazuje důležité souvislosti. Správná přednáška by měla působit tzv. „aha efekt“. Díky ní se posluchačům spojí vše, co doposud věděli, v jeden celek a pochopí souvislosti. Po přečtení knihy určitě budete souhlasit, že text profesora Polce právě takto působí.

128 stran, příspěvek na tisk 30 Kč – možno objednat na www.amims.net nebo www.fatym.com (zde je i zdarma ke stažení jako e-kniha v PDF) nebo pomocí kuponu na protější straně.

Událost jednou za čtvrt století a místo příštího čísla kniha

Foto: Pexels, Kai Pilger (CC0) / logo: Vatican News

Poutníci ve Vatikánu. Vpravo oficiální logo Svatého roku 2025 s mottem „Poutníci naděje“

Těm z vás, kteří máte objednáno 1 až 90 výtisků časopisu, pošleme tomu odpovídající počet knih. Těm, kteří máte objednáno více než 90, pošleme 90 knih. Pokud máte zájem o více exemplářů, rádi vám je pošleme. Jen nám prosím už nyní během 2 až 3 týdnů dejte vědět na adresu redakce@milujte.se, o kolik výtisků knihy máte zájem. Počet může být i vyšší, než je váš obvyklý počet výtisků časopisu. Kniha opravdu stojí za co největší rozšíření! Máme ozkoušeno, že zaujme i lidi hledající a dosud nevěřící...

P. Pavel Zahradníček ■

nář nejen doslova „zhltné“, ale která ho někam „posune“. Nebo spíš povzbudí a probudí v něm touhu přijmout Boží pozvání, nechat se Bohem ve Svatém roce „posunout“. Další taková výjimečná příležitost bude možná (pokud některý z papežů nevyhlásí mimořádný Svatý rok) až zase za čtvrt století!!! Toho už se nemusíme ani dožít...

Jak to tedy s vydáním příštího čísla časopisu bude?

Bude to podobně jako s vydáním jarního čísla *Milujte se!* v loňském roce. Protože přílohou příštího časopisu, které vyjde na konci března, bude kniha se 112 stranami, bude samotné 65. číslo mít jen 8 stran a bude prakticky tvořit spíše jakousi „obálku“ pro zaslání této knihy.

Pokud máte zájem o více exemplářů, rádi vám je pošleme. Dejte nám, prosím, předem vědět.

objednávkový kupon

Jméno:	adresa:	PSČ:
Název publikace, popis a doporučený příspěvek na tisk		kusů
Polc: Jan Hus v představách šesti staletí a ve skutečnosti (A5, bar. obálka, 128 stran, 30 Kč)		
„... a nezapomeň na modlitbu!“ (nejen základní modlitby...; A6, 60 stran, 7 Kč)		
Řekli svatí a to platí I., II. a III. (citáty svatých a blahoslavených; A5, 80–84 stran, 3 x 20 Kč)	I.	II.
Krausová: Manželství – cesta ke svatosti (sv. manželé 20. stol.; A5, bar. obálka, 320 stran, 40 Kč)		
Krausová: Příběhy moudrosti (k zamyšlení – i jako dárek; A5, bar. obálka, 96 stran, 20 Kč)		
Ze života pro život (nejzajímavější svědectví z časopisů <i>Milujte se!</i> ; A5, bar. obálka, 96 str., 20 Kč)		
sv. Alfons: Návod na dobrý život (stručný, ale jasný; formát A5, bar. obálka, 96 stran, 20 Kč)		
Dunda, Zahradníček (ed.): Dotyky nebe a země (Turín. plátno atd.; A5, bar. ob., 128 str., 30 Kč)		
Zahradníček: Dějiny, jak je možná neznáte (křesťáci, Galileo atd.; A5, bar. ob., 128 str., 30 Kč)		
Dunda: Krokodýl aneb můžeš růst (duch. život stručně a jasně; A5, bar. obálka, 64 stran, 15 Kč)		
Woods: Jak katolická církev budovala západní civilizaci (A5, 208 str. + 16 str. bar. příloha, 180 Kč)		
Zerhau: Vyřídte sionské dceři (kázání pro nemocné; A5, 24 stran, 7 Kč)		
Kázání sv. Jana Marie Vianneye (celkem 5 svazků A4 viz upoutávka na str. 51; á 15 Kč)	I.	II.
Zde možno dopsat další podle www.amims.net ...	III.	IV.
	V.	

Objednávkový kupon odstříhnete a pošlete na adresu **A.M.I.M.S. Římskokatolický farní úřad 671 03 Vranov nad Dyjí 20** (je možné objednávat i na internetu www.amims.net nebo e-mailem na apostolat@fatym.com, či telefonicky 515 296 384). Knihy přijdou na vaši adresu s přiloženou složenkou na uhrazení příspěvku na tisk a poštovné.

Asi 100 dalších publikací najdete na [www.amims.net!](http://www.amims.net)

Nezapomeňte prosím uvést své jméno, adresu a PSČ!

Pomozte, prosím, vybud

Tuto dvoustranu můžete z časopisu „Milujte se!“ vyjmout a použít třeba i jako plakátek na nástěnk. Pán Bůh zaplať za to i za vaši pomoc. Sestry ji opravdu hodně potřebují. Dokončit toto dílo za současné situace není lehké...

V Kristu P. Marek Dunda, koordinátor časopisu „Milujte se!“
a P. Pavel Zahradníček, šéfredaktor časopisu „Milujte se!“

Jak se rodí klášter

Bosé karmelitky obnovují zchátralý statek

Více k tématu najdete také v článku *Jak se rodí klášter* na str. 34–39 v 62. čísle časopisu *Milujte se!* (zdarma ke stažení v archivu všech dosud vydaných čísel na www.milujte.se)

Více informací: www.karm

lovat klášter

Hle, všechno tvořím nové

Knihu Genesis (první knihu Bible – pozn. redakce) můžeme snadno nahlížet jako vyprávění o té nejvzdálenější minulosti. Však se také většina sloves objevuje v minulém čase: Bůh stvořil, řekl, viděl... Ano, Bůh vstupuje do našeho času, ale sám existuje mimo něj, ve „větším nyní“. Zkusme si tedy první kapitoly Bible přečíst v přítomném čase – třeba nám to umožní vnímat, že Genesis je příběhem, který nekončí. A že my jsme jeho součástí. Nejvíce nám to ale stejně dá poznat osobní zkušenost...

Drasty – osada na Praze-Východ, kam ani nevede vodovodní potrubí. Největší „vymožeností“ je zde autobusová zastávka a místní rozhlas, zvučí na dětský den do Klecan či oznamující odstávku elektřiny. Na každém kroku je vidět, jak se tu podepsaly roky, kdy část Drast „nikomu nepatřila“. Takže odpadky, části aut, neidentifikovatelné předměty. A nepříliš rozmanitá, leč o to bujnější vegetace – kopřivy, kopřivy, bezy, kopřivy, bezy. Kdo by na nějakém takovém místě chtěl žít?

Ano, tušíte správně, někdo se našel... Naše společenství – komunita bosých karmelitek. Proč? Existuje řada věcných důvodů (malý venkovní prostor u kláštera na Hradčanském náměstí, roky marného hledání vhodného pozemku...), ale jeden jiný bych chtěla zdůraznit: „Stalo se k nám slovo Hospodinovo.“

Bůh nás pozval k obnově kousku země, aby nám tak dal účast na svém stvořitelství. Naše omezené snažení, starosti i radosti „zakomponovává“ do velké symfonie, která je pro nás zatím neslyšitelná (jen občas zachytíme pár taktů...), ale která jednou na věčnosti rozechvěje naše srdce. Každý „nástroj“ tam má své místo, řečeno s nadsázkou – houle i lopata... Vše „vznesené“ i obyčejné míří k jednomu cíli – aby toto místo ožilo podobně jako suché kosti v Ezechiellově vidění.

Stavíme sice budovy, ale k čemu by to bylo, kdyby je nenaplnil „dech života“? Plnost života, její předávání příchozím – společná touha naší komunity, našich přátel, kteří zde s námi bydlí, a touha Boží. Bůh se zde opravdu zjevuje jako Bůh života a jako ten, „který je stále činný“. Který tvoří všechno nové. Kéž ho takového může ve svém životě zakoušet každý z nás...

sestra Marie

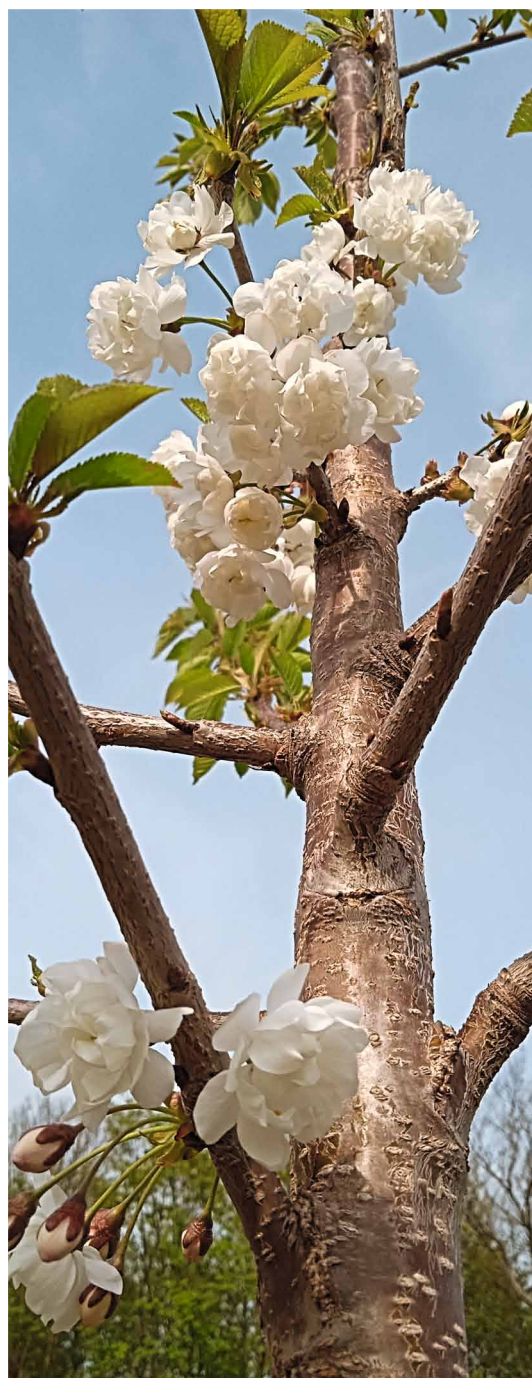

Foto: 6x archiv kláštera

Chcete podpořit vznikající klášterní areál?

Na celou obnovu nám nestačí finance – kdybyste nám chtěli přispět, můžete:

- darem na účet: **115-3844130247/0100**
- darem na internetové sbírce na portálu Donio:
<https://www.donio.cz/karmel-sv-josefa> ▶ ▶ ▶

Děkujeme za jakoukoliv podporu – velmi si jí vážíme a moc ji potřebujeme...

Více informací: www.karmeldrasty.eu

[karmeldrasty.eu](http://www.karmeldrasty.eu)

Nebeská maminka

Už je tomu právě rok, co bylo třeba, abych podstoupila gynekologickou operaci. Když jsem se tu zprávu od paní doktorky dozvěděla, přepadl mě veliký strach a úzkost, protože už několik let chodím na onkologii... Ale na druhé straně jsem nějak cítila, že milosrdný Bůh zve k této oběti a bolesti a já mu ji s radostí chtěla darovat – a obětovat to vše za obrácení hříšníků, zvláště mé rodiny.

Nebojte se a mějte odvahu mluvit o lásce Boží a Panny Marie.

Přijala jsem svátosti a takhle posilněna milostí Boží jsem odcházela z domova. Naposled jsem políbila sošku Panny Marie Fatimské a tu mě napadla myšlenka, že si ji vezmu s sebou do tašky, a tak se nebudu cítit v nemocnici sama. Když jsem si vybalovala věci, řekla jsem si, přece nenechám sošku Matky Boží v tašce – a dala jsem si ji na stoleček u lůžka. Druhý den ráno přišel za mnou lékař, představil se a řekl mi, že on mě bude operovat. Celá ustrašená jsem si dodala odvahy a zeptala se ho: „Pane doktore, prosím, mám zvláštní přání, mohla bych si s sebou na operační sál vzít sošku Panny Marie?“ Držela jsem ji v ruce a něžně tiskla na srdce. Chvilí bylo ticho a on odpověděl: „Jistě, paní, je-li to vaše přání!“ S velkou radostí jsem mu vděčně poděkovala.

Když jsem byla připravena k operaci, převezli mě na sál. Znovu prosím, zdali by mi sošku nepoložili někde poblíž. Velmi udiveně na mě hleděli a po chvilíce přišla ke mně sestřička a řekla: „Nebojte se, paní, dám vám ji tady blízoučko!“ Poděkovala jsem a všem s láskou požehнала. Za kratičkou chvíli jsem s úsměvem na rtech a s velkým pokojem a odevzdaností usínala na operačním sále!

Po několika hodinách operace jsem se pomaličku probouzela na pokoji intenzivní péče. Rozhlížela se doleva a potom doprava. Moje oči se zastavily pohledem na stoleček vedle lůžka, kde stála a s něžnou láskou se na mě usmívala moje soška nebeské maminky. Vůbec vám nedokážu popsat, co se dělo v mém nitru! Slzy mi stékaly po tváři a zaplavila mě nebeská radost. Děkuji, děkuji. Díky, drahá maminko, že jsi mě celou tu dobu doprovázela. Ještě bych chtěla dodat, že i výsledky onkologie dopadly dobře! Vám všem, drazí přátelé, chci vzkázat, nebojte se a mějte odvahu mluvit o lásce Boží a Panny Marie, která nás všechny miluje!

Kristýna-Marie (zkráceno) ■

Poznáte pravdu a pravda vás osvobodí. Jan 8,32
související body učení učitelského úřadu Církve k dalšímu studiu

Z nauky Církve¹⁾

O MATCE VYKUPITELE

1. MARIINO BOŽÍ MATEŘTVÍ

Maria je skutečně Matkou Boží.^[De fide]

2. MATKA BOŽÍ

Maria byla počata bez poskvrny dědičného hříchu.^[De fide]

Maria byla od svého početí prosta všech hnutí žádostivosti.^[Sent. comm.]

Maria byla pomocí zvláštní Boží milosti uchráněna všech osobních hříchů.^[Sent. fidei prox.]

Maria byla pannou před porodem, při porodu i po porodu.^[De fide]

Maria porodila bez porušení panenství.^[De fide]

Maria žila i po Kristově narození jako panna.^[De fide]

Maria zemřela časnou smrtí.^[Sent. comm.]

Maria byla s tělem i duší vzata do nebe.^[De fide]

3. MARIINO SPOLUPŮSOBENÍ PŘI VYKUPITELSKÉM DÍLE

Maria dala světu Vykupitele, pramen všech milostí, a tím všechny milosti zprostředkovala.^[Sent. comm.]

Od Mariina nanebevzetí se bez její aktuální příměluvy neobejde žádná milost určená pro lidi.^[Sent. pia et probabilis]

Boží Matce Marii patří *cultus hyperduliae*.^[Sent. certa]

Srov. *Dogmatika. Olomouc; Matice cyrilometodějská, 1994*

¹⁾ Dogmata jsou mimořádným projevem učitelského úřadu Církve zpravidla v oblastech, u kterých došlo v minulosti ke sporům. Vyhlášená dogmata se vzájemně doplňují, proto není možné některé z nich ignorovat. Zde uvedená dogmata nevyjadřují celou nauku Církve k danému tématu, ale pouze zdůrazňují některé oblasti. Uvádíme stručné formulace, které je třeba chápat v kontextu, v jakém byla dogmata vyhlášena, a v souvislosti s dalším učěním Církve.

Poznámka: **De fide** – pravda víry; **Sent. cert.** – logický závěr vyvozený z pravdy víry; **Sent. comm.** – všeobecně rozšířené mínění teologů; **Sent. fidei prox.** – pravda považovaná za zjevenou Bohem, kterou však Církev definitivním způsobem neprohlásila za pravdu víry; **Sent. pia** – zbožný názor; **Sent. probabilis** – názor považovaný teology za pravděpodobný, ale nikoliv jistý.

Růženec, zbraň proti zlu

Foto: Unsplash, Piotr Wilk (CCO)

Nikdy jsem se nemodlila růženec, ani jsem si na něj nevzpomněla. Vždycky mi přišlo, že je to jen takový pěkný rituál, který se modlí babičky v kostele, ale ani ve snu by mě nenapadlo, že růženec je doslova zbraň proti zlu.

Byla jsem takový ten vlašný typ křesťana

Během svého mládí, a pak ani během manželství jsem do kostela nikdy moc nechodila. Byla jsem takový ten vlašný typ křesťana. Modlila jsem se vždy jen tehdy, když šlo do tuhého, ale nic víc.

Byla jsem takový ten vlašný typ křesťana. Modlila jsem se vždy jen tehdy, když šlo do tuhého, ale nic víc.

Zcela zvláštní vnitřní vnuknutí

Pak se stalo něco zvláštního, pro mě dodnes nepochopitelného. Jednoho dne jsem vstala a doslova jsem „umírala touhou modlit se růženec“. Zní to asi samo o sobě divně, ale snad bych se uvnitř rozkrájela, kdybych se nezačala modlit a nešla na mši svatou. Růženec jsem se tedy začala poctivě učit a na internetu jsem pátrala, co to vlastně ten růženec je,

abych pochopila, proč mi Duch Svatý toto vnuknutí dal.

Pak jsem ale úplně náhodou narážila na stránky o Pompejské novéně (viz infobox na str. 37) a to byl přesně ten moment, který mi změnil život.

Důležitá podmínka, kterou jsem odkládala

Jedna z podmínek při modlitbě Pompejské novény je jít ke zpovědi a smířit ▶

Struktura modlitby růžence

Úvod:

• Znamení kříže • *Věřím v Boha*
 • *Otče náš* • 3x *Zdrávas Maria*
 (po jménu *Ježíš* postupně prosíme o tři Božské ctnosti: 1. *v kterého věříme*, 2. *v kterého doufáme*, 3. *kterého nade všechno milujeme*) • *Sláva Otci*

Pět desátků:

• *Otče náš* • 10x *Zdrávas Maria*
 (po jménu *Ježíš* se přidávají růžencová tajemství) • *Sláva Otci*

I. Tajemství radostná (pondělí, sobota):

1. *kterého jsi z Ducha Svatého počala*
2. *s kterým jsi Alžbětu navštívila*
3. *kterého jsi v Betlémě porodila*
4. *kterého jsi v chrámě obětovala*
5. *kterého jsi v chrámě nalezla*

II. Tajemství světla (čtvrtek):

1. *který byl pokřtěn v Jordánu*
2. *který zjevil v Káně svou božskou moc*
3. *který hlásal Boží království a vyzýval k pokání*
4. *který na hoře Proměnění zjevil svou slávu*
5. *který ustanovil Eucharistii*

III. Tajemství bolestná (úterý, pátek):

1. *který se pro nás krví potil*
2. *který byl pro nás bičován*
3. *který byl pro nás trnám korunován*
4. *který pro nás nesl těžký kříž*
5. *který byl pro nás ukřižován*

IV. Tajemství slavná (středa, neděle):

1. *který z mrtvých vstal*
2. *který na nebe vstoupil*
3. *který Ducha Svatého seslal*
4. *který tě, Panno, do nebe vzal*
5. *který tě v nebi korunoval*

Po každém desátku:

Pane Ježíši, odpusť nám naše hříchy, uchraň nás pekelného ohně a přiveď do nebe všechny duše, zvláště ty, které tvého milosrdenství nejvíce potřebují.

Závěr:

• *Zdrávas Královno* • *Oroduj za nás, Královno posvátného růžence, aby nám Kristus dal účast na svých zaslíbeních.* • *Modleme se: Bože, tvůj jednorozený Syn nám svým životem, smrtí a zmrtvýchvstáním získal věčnou spásu. Dej nám, prosíme, když v posvátném růženci blahoslavené Panny Marie o těchto tajemstvích rozjímáme, ať také podle nich žijeme a dosáhneme toho, co slibují. Skrze Krista, našeho Pána. Amen.*

Je vhodné ještě připojit modlitbu na úmysl Svatého otce.

se s těmi, se kterými máme špatné vztahy. Já jsem ovšem ke zpovědi nešla, i když jsem si pořád říkala, že půjdu. Měla jsem jasný záměr, za co se chci modlit, a šla jsem do toho. Během modlitby jsem často plakala a zažívala neskutečně krásné chvíle s Ježíšem. Mohla jsem mu všechno říct. Bylo to jako odkrývání vlastní duše. Poznávala jsem se mnohem víc a viděla jsem, že se mění mé vnímání sebe sama i okolí. Asi bych to přirovnala k intenzivní terapii. Daleko víc jsem viděla své nedostatky a pochopila jsem, jak moc naše hříchy můžou ubližovat nám i našemu okolí.

Nejdřív jsem se modlila za něco úplně jiného...

Na jaký úmysl jsem se zpočátku Pompejskou nověnu modlila, si nechám pro sebe, nicméně vám řeknu, jak Panna Maria vyslyšela mé modlitby.

O této nověně jsem řekla i své mamince a společně jsme se rozhodly, že do toho půjdeme. Obě jsme měly nějakou věc, za kterou jsme se modlily. Čím víc jsem se modlila za svůj záměr, tím víc mě trápilo, že máme mezi sourozenci špatné vztahy, a to vše kvůli majetku. Jak jsem již zmínila, jednou z podmínek modlitby této nověny je, že se máme usmířit s těmi, se kterými máme špatné vztahy, jít ke zpovědi a odpustit. A naše vztahy byly zlé. Tato věc mě tak tížila a bolela, že i když jsem opakovala svůj úmysl v Pompejské nověně, vždy jsem se rozplakala a prosila jsem i za usmíření mezi námi. Ale situace se zdála naprosto bezvýchodná. Myslela jsem si, že zde nepomůže nic.

Jeden den byla ta modlitba tak silná, že jsem si klekla před svatou ikonu Panny Marie a vroucně jsem ji prosila, ať dá naše

Foto: Freepik, wirestock (CCO)

Jednou z podmínek modlitby Pompejské nověny je, že se máme usmířit s těmi, se kterými máme špatné vztahy, jít ke zpovědi a odpustit.

Jak se modlit Pompejskou nověnu?

Pompejská nověna trvá celkově 54 dní. Každý den se modlíme tři části růžence (radostný, bolestný, slavný), modlitba růžence světla je volitelná (v době vzniku Pompejské nověny ještě růženec světla neexistoval, zavedl ho až papež sv. Jan Pavel II.). Prvních 27 dní se po jednotlivých částech modlíme prosebnou modlitbu, poté dalších 27 dní děkovnou modlitbu.

1. Nejprve začneme znamením kříže.
2. Poté uvedeme úmysl a řekneme: „*Tento růženec se modlím na tvoji počest, Královno posvátného růžence.*“
3. Nyní se pomodlíme počáteční modlitby růžence (Věřím v Boha, Otče náš, 3x Zdravas, Sláva Otcí) – odříkáme je jen jednou, na začátku nověny daného dne.
4. Potom se modlíme patnáct desátek tajemství růžence (o struktuře modlitby růžence více v infoboxu na str. 36). Není nutné modlit se je všechny najednou, lze si je rozdělit například tak, že ráno se pomodlíme radostná tajemství, v poledne bolestná a večer slavná.
5. Na zakončení každé části růžence se modlíme krátkou modlitbu (prosebnou nebo děkovnou), které jsou uvedeny níže.
6. Na úplném konci se ještě pomodlíme **Pod ochranu tvou** a třikrát s důvěrou a vírou vyslovíme: „**Královno posvátného růžence, oroduji za nás!**“

Modlitba na závěr děkovné části, kterou se modlíme dalších 27 dnů nověny.

„Co ti mohu dát, Královno plná lásky? Svěřuji ti celý svůj život. Dokud mi síly stačí, budu šířit tvoji chválu, Panno posvátného růžence z Pompejí, protože jsem prosil o tvou pomoc a obdržel jsem Boží milost. Všude budu svědčit o milosrdenství, kterého se mi od tebe dostalo. Podle svých sil budu šířit růžencovou pobožnost a všem vyprávět o tvé dobrotě, kterou mi projevuješ, aby k tobě přišli i nehodní hříšníci, tak jako já. Kdyby celý svět věděl, jak dobrá jsi a jaké slitování máš s trpícími, všechna stvoření by utíkala k tobě. Amen.“

... nikdy jsme neslyšeli, že by byl opuštěn někdo z těch, kteří tě uctívají a skrze růženec tě prosí o pomoc.

Více o Pompejské nověně a modlitbě růžence najdete v *Milujte se!* č. 59 (on-line zdarma k dispozici v archivu všech dosud vydaných čísel na www.milujte.se).

Modlitba na závěr prosebné části, kterou se modlíme prvních 27 dnů nověny.

„Vzpomeň si, milosrdná Panno Maria, Královno posvátného růžence z Pompejí, že nikdy jsme neslyšeli, že by byl opuštěn někdo z těch, kteří tě uctívají a skrze růženec tě prosí o pomoc. Matko věčného slova, nepohrdej mými slovy, ale milostivě mě vyslechni a vyslyš mou růžencovou modlitbu pro zalíbení, jaké nacházíš ve svém chrámu v Pompejích. Amen.“

Pompejskou nověnu opravdu nikdy nejde brát jako nějakou magii, že si nadiktují, co chci, a pak to bude přesně podle mě. Jak můžete vidět v mém případě...

vztahy do pořádku. Slzy byly tak silné, že to nešlo zastavit.

A jak vše dopadlo?

Usmíření se sourozenci bylo nádherné a plné emocí a slz. Říkám vám upřímně, že všechno to, co bylo špatně, i od dětství, to vše nevyčtené, se řeklo nahlas a my dnes máme úžasné vztahy. I naše děti mohou vyrůstat společně a mít dobré vztahy.

Na závěr chci ještě dodat, že Pompejskou nověnu opravdu nikdy nejde brát jako nějakou magii, že si nadiktují, co chci, a pak to bude přesně podle mě. Jak můžete vidět v mém případě...

Marie (na žádost autorky jsme jméno změnil; zkráceno) ■

A pravda vás osvobodí
související body učení učitelského úřadu Církve k dalšímu studiu

Co říká katechismus?

Kromě obřadů svátostí a svátostin musí katecheze brát v úvahu různé formy zbožnosti věřících a lidových pobožností. Náboženské citění křesťanského lidu si našlo v každé době své projevy v různých formách zbožnosti, které obklopují svátostný život Církve, jako např. uctívání ostatků, návštěvy svatyní, pouti, procesí, křížová cesta, náboženské tance, růženec, medailky atd.

Tyto projevy jsou prodloužením liturgického života Církve, ale nenahrazují jej: „Uvedené pobožnosti se mají konat se zřetelem k liturgickým dobám a v souladu s posvátnou liturgií. Z ní mají nějakým způsobem vycházet a k ní přivádět lid, neboť ona je svou povahou daleko převyšuje.“ (viz II. vatikánský koncil, *Konstituce o posvátné liturgii Sacrosanctum concilium*, 13)

Srov. „*Kompendium Katechismu katolické církve*“, Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2006.

Františkán Gereon Goldmann

Obtíže jako skryté šance k dobrému

Foto: Wikimedia Commons (Moltrestardp (CC BY-SA 4.0))

Foto: Freepik (CC)

Ať jsme kdekoliv a v jakékoliv situaci, vždy se můžeme postavit na stranu dobra. Na Boží stranu! Může se stát, že se při tom dopustíme i nějaké chyby a neuděláme vše úplně dokonale..., ale vždy můžeme! Není nač se vymlouvat.

Ustupující jednotka wehrmachtu, ve které bohoslovec a františkán Gereon Goldmann, Němec, ale odpůrce nacistické ideologie, nuceně sloužil, měla v roce 1943 těžký úkol. Ale pro něj samotného byl ještě mnohem náročnější. Šlo mu totiž o vítězství v jiné bitvě: v boji o nesmrtelné duše. Sám na to později vzpomíná:

„Byli jsme přesně tam, kde jsme očekávali útok spojenců – na Sicílii. Měli jsme se pokusit zadržet nepřítele postupně pronikajícího k Messině a umožnit našim jednotkám přesun z jihu na pevninu.“

Vojáci, nové „posily“, které jim čerstvě přidělili, neměli většinou žádné zkušenosti z boje. Přišli přímo od odvodu a měli kolem osmnácti let. Bylo vidět, že

je vytáhli zrovna ze školních lavic. Někteří si dokonce přidali roky, jen aby mohli narukovat. Tito kluci z Hitlerjugend sice válkou žili, ale vesměs měli jeden společný rys – byli naprosto nedostatečně vycvičeni na frontu. Podobně tomu bylo i s velícími důstojníky. Ti je měli vést proti útoku spojenců, kteří byli v mnohonásobné převaze.

Německá jednotka, ve které Gereon Goldmann sloužil jako zdravotník, zaujala výhodnou pozici nedaleko městečka Patti a během dvou dnů se jim podařilo vybudovat zákopy. To bylo to jediné, čím se mohli na bitvu připravit, ale právě to pak zachránilo mnoho životů. Neměli k dispozici těžší zbraně a i náboje do kulometů si museli šetřit až na chvíli nepřátelského útoku. Bezmocně pozorovali, jak na moři šest spojeneckých válečných lodí zaměřuje děla na jejich pozice. S obavami sledovali i letadla nad svými hlavami.

Strašné krveprolití

A pak to začalo. Spousty střel dopadaly z moře, z pevniny i ze vzduchu na stanoviště Němců. Ti však zalezli do předem připravených zákopů a ani jeden z nich v tu chvíli nepřišel o život. Zatím však sami nestříleli. Působili dojemem, že se

spojenci nemusí nepřítele obávat. Američané tedy v klidu vystoupili v obrovském počtu na pobřeží. Němci je nechali dojít až do blízkosti sto metrů a pak do nich začali střílet ze svých kulometů. Byla to strašná jatka. Mnozí padli a zranění byli i na německé straně, protože spojenci útok napodruhé vzali systematicky a gra-

náty dopadaly metr po metru vedle sebe. I z bombardérů a stíhaček doslova pršelo olovo a ocel.

„Udělej něco pro umírající!“

Gereon, který tehdy jako zdravotník mnohokrát denně nasazoval život, vzpomíná: „Brzy ráno 4. srpna 1943 za mnou přišel

můj dobrý přítel, ředitel charity v bádenském Bühlu. Požádal mě, zda bych mohl udělat ještě něco pro umírající. Ze začátku se mi to nezdálo, vždyť jsem dělal, co jsem mohl, a po čtyřdenním nepřetržitě nasazení jsem byl zcela vyčerpaný. Hned to vysvětlil: „Většina z nich jsou přece katolíci a umírají jako psi bez zповědi“ ▷

Snímky z 2. světové války: vlevo německý voják s ručním granátem, vpravo americký generál Patton (osvobodil též Plzeň) na cestě do sicilské Messiny, dole zajatí němečtí vojáci na italské pláži

*Věz, že zdroje iritace
jsou jen skryté Boží šance.
z „Hesel k zapamatování“
na www.fatym.com*

a Svatého přijímání. Umiš přece italsky. Běž do nejbližšího města a přiveď kněze i se svátostí.“

A když svou výzvu zopakoval, Gereon naložil do sanitky dva zraněné, kteří potřebovali převoz, zavolal řidiče a jednoho vojáka se samopalem a vyrazili nebezpečnou cestou do Patti. Zraněné se podařilo předat k dalšímu ošetření, ale kde najít kněze?

Vypráví: „Před kostelem jsem narazil na dva starší pátery. Se zděšením odmítli mou prosbu. Poslali mě však na kopec, tam prý je biskup i mladší kněží.“

Nejsi blázen?

Když dojeli před velký kostel na návrší, zahlédli tam tři muže, jak rokují nad mapou. Gereon se jich hned zeptal na biskupa. Ukázalo se, že je to jeden z nich.

Okamžitě se tedy na něj obrátil se svou prosbou: „Ukázal jsem na nedařnou frontovou linii, odkud byly stále slyšet výstřely, vylíčil jsem mu, že jsou

tam ranění a umírající, většinou katolíci. Vysvětlil jsem mu, že nemáme vojenského duchovního a naléhavě jsem ho prosil, aby k nám poslal kněze, který by mohl raněným podat Svaté přijímání.“ Biskup na něj pohlédl jako na blázna a pak se zeptal: „Mám poslat kněze na frontu, do boje a možná i na smrt?“ Biskupovi nestačila záruka tohoto mladého františkána v německé uniformě, že udělá vše proto, aby zase kněze v pořádku vrátil zpět. Očividně nechtěl takto riskovat. A čas nemilosrdně ubíhal.

V tu chvíli udělal Gereon něco, co nikdy za celou válku doposud neudělal – vytáhl pistoli; i voják a řidič odjistili samopal. Podržel pistoli biskupovi před nose a nařídil mu vstát a aby začal tedy on sám konat kněžskou službu pro umírající katolíky. Biskup celý bledý pošilhával po namířené pistoli. Nejprve šli do budovy pro klíče od kostela. Zde se biskup zcela zpcený optal: „Vy jste bohoslovec?“

Po kladné odpovědi s úlevou vytáhl ze zásuvky stolu dekret, který biskupům dával v případě války zvláštní plnou moc. „Na základě tohoto dokumentu vám mohu svěřit svátost – vy sám budete moci podávat Svaté přijímání.“ Napsal pověřující listinu, opatřil svým podpisem a pečeti a předal spolu s Nejsvětější svátostí udivenému seminaristovi.

Úleva a radost

Gereon dodává: „To bylo víc, než jsem doufal. Upřímně jsem biskupovi poděkoval a poprosil o odpuštění. Měl pro to pochopení, a když jsem se loučil, měl v očích slzy. Ptal jsem se sám sebe, zda to byly slzy radosti, nebo úlevy, že ten nebezpečný Němec odešel bez jediného výstřelu ze své pistole.“

Tento voják-bohoslovec pak díky tomuto mimořádnému pověření mohl posloužit mnoha zraněným a umírajícím ještě i při mnohých dalších válečných událostech.

Připravil P. Marek Dunda (podle knihy Gereona Goldmanna „Ve stínu Všemocného: Pravdivý příběh františkána mezi nacisty“, Karmelitánské nakladatelství, Praha. 2021) ■

Foto: Flickr, dorsetbays (C BY-SA 2.0)

Biskup na něj pohlédl jako na blázna a pak se zeptal: „Mám poslat kněze na frontu, do boje a možná i na smrt?“

Podržel pistoli biskupovi před nose a nařídil mu vstát a aby začal tedy on sám konat kněžskou službu pro umírající katolíky.

Foto: Unsplash, Elliott Reyna (CCO)

Znal hodnotu věrnosti pravdě

Když byl zvolen v roce 2005 papežem kardinál Joseph Ratzinger – Benedikt XVI. –, zaslechl jsem, jak jeden asi desetiletý kluk s odporem řekl: „Fuj! Němce už od války nesnáším!“ To, že někdo patří k nějakému národu, nemusí být ještě důvodem k tomu už předem jej odsoudit. Životní příběh františkána mezi nacisty Karla Gereona Goldmanna († 2003) je důkazem toho, že zdaleka ne všichni Němci byli stejní.

Zbožný, ale zcela „normální“ kluk

Karel Goldmann se narodil v roce 1916, a už když mu byly tři roky, přestěhoval se

s rodinou do Fuldy (ve fuldské katedrále je hrob svatého Bonifáce, apoštola Německa; tím, čím byli svatí Cyril a Metoděj v 9. století pro náš národ, byl pro Němce o dvě století dříve svatý Bonifác). Měl to štěstí, že rodina žila poctivým katolickým životem. Přestože někteří u něho rozpoznávali už v dětství budoucí duchovní povolání, byl pro různé darebačiny poměrně často bit svým spravedlivým otcem. V osmi letech začal denně ministrovat.

V tu dobu mu umřela maminka. To jeho další vývoj dost ovlivnilo. Po čtyřech letech se otec znovu oženil, vzal si maminku mladší sestru, a tak k původně šesti Karlovým bratřím přibýlo ještě pět sourozenců, tentokrát i dvě děvčata. Rodina se přestěhovala do Kolína na Rýnem.

Angažovaný mladý katolík

Dorůstajícímu Karlovi se ve škole dařilo a začal se angažovat i v náboženské oblasti: „Vstoupil jsem do spolku katolické mládeže ‚Nové Německo‘ a pod vedením otců

jezuitů jsem v něm strávil pět roků. Spolek nám mladým dal opravdu důkladnou křesťanskou výchovu – přednášky, schůzky, duchovní cvičení, sport a hry, divadlo, pěvecký kroužek a velké prázdninové tábory, tedy vše, co může takového kluka zaujmout a přivést k velkým ideálům. Vychovávali nás k tomu, abychom pomáhali chudým a trpícím.“

Roku 1933 byla v Německu nastolena nacionálně socialistická diktatura. Po zákazu činnosti katolických spolků pokračovali mladí katolíci dál v jejich náplni, jen s větší ostrážitostí a se stále jasnějším pohledem na zřudnost nacismu. To vše ale měl být jen začátek a jakýsi výcvik pro to, co přišlo později.

Františkán a voják

V říjnu 1936 nastoupil Karel do noviciátu k františkánům. S novým řeholním jménem Gereon a s pevným rozhodnutím ▷

Měl to štěstí, že rodina žila poctivým katolickým životem.

pokračovat ke kněžství složil pár dnů před vypuknutím války zkoušky z filozofie. Pak byl ovšem se svými spolubratřími povolán do kasáren k vojenskému výcviku. Bohoslovci zde byli záměrně pro svou víru šikanováni a ponižováni. Proto se domluvili: „Mysleli jsme si, že to na skutečné frontě nemůže být horší, a tak jsme se spolu s deseti dalšími teology přihlásili k nasazení na východní frontu. Ne že by se nám chtělo kdovíjak bojovat, ale nedokázali jsme už dál snášet zatuchlý kasárenský vzduch.“

V jednotce SS a mezi nacisty

Bylo pro ně překvapením, že se dostali k jednotce SS. Podobně jako pak i na dalších místech, i zde se hned stali středem pozornosti a terčem protikatolických útoků. Měli však za sebou dobrou pří-

pravu od jezuitů a z důkladných studií, a tak se nezalekli. Drželi pohromadě a ani o píd' ze své víry neustoupili. Zvláště Gereon, který za ostatní mluvil nejčastěji, se dostal do mnoha nepříjemných situací. Ale vždy díky svým znalostem a neohroženému nebojácnému suverénnímu postoji, a to i vůči velitelům, vycházel ze všech střetů vítězně a navíc se mu dařilo v takto vynucených diskuzích osvětlovat ostatním vojákům nepoctivost nacistické ideologie. (Viz box s krátkým příběhem na protější straně.)

Vcházel jejich dveřmi a vyváděl je svými

Protože měl dobře prostudované Hitlerovy projevy a jeho životopis, dokázal vždy argumentovat s použitím filozofie a logiky tak, že ti, kdo chtěli napadat papežství,

Církev a cokoli dalšího z katolické víry, odcházeli sami zesměšnění. Často se navenek tvářil, že postoje a výroky Hitlera bere jako oprávněné a správné, a pak je dokázal zasadit do konkrétních souvislostí a tím zcela uzemnil odpůrce, provokatéry a posměvače. Takto postupně narůstala autorita jak Gereona, tak i ostatních bohoslovců.

Esesáci v kostele

Vytvořili si prostor, že i zde přímo na frontě v oddíle SS, tolik nepřátelském vůči všemu katolickému, mohli zcela veřejně plnit všechny své náboženské povinnosti. Kdo chce, hledá způsob, kdo nechce, hledá výmluvy... Jejich příklad oslovoval i další. Na všech místech, kde zrovna jejich jednotka byla, denně přicházeli do kostela na mši svatou. Zprvu z toho kněz i věřící byli vždy nervózní. Uniformu SS v kostele nikdo nečekal. Uklidnili se však, když je viděli zbožně přistupovat ke Svatému přijímání a díky rozhovorům po bohoslužbách v nich pak mohli objevit bohoslovce. Většinou je ještě pohostili a dali jim nějaké dobroty s sebou.

Nejlepší v důstojnickém kurzu

Gereon a jeho přátelé brzy narušili představu nacistů o kněžích a bohoslovcích jako o povalečích a darmožroutech. Vyka-

„Spolek nám mladým dal opravdu důkladnou křesťanskou výchovu – přednášky, schůzky, duchovní cvičení, sport a hry, divadlo, pěvecký kroužek a velké prázdninové tábory, tedy vše, co může takového kluka zaujmout a přivést k velkým ideálům.“

zovali ty nejlepší výsledky. Není divu, že se objevila nabídka, aby nastoupili na důstojnický kurz. Přijali. Prošli velmi náročným výcvikem a vše zvládli tak, že mezi prvními deseti nejlepšími bylo osm bohoslovců. Zdálo se, že nic už nebránilo jejich povýšení.

Byl v tom háček

V předvečer povýšení si všech osm bohoslovců předvolal velitel: „Bude mi ctít vás zítra přijmout jako důstojníky do SS. I vy si jistě uvědomujete, jaká je to pro vás čest, že budete moci sloužit v nejlepší vojenské jednotce na světě.“ Gereon vzpomíná: „Pomysleli jsme si, určitě v tom bude nějaký háček.“

A hned se ukázalo jaký: „Pánové, této počtě však stojí v cestě malá překážka. Byli byste tak laskaví a podepsali toto prohlášení?“ Bohoslovci stáli mlčky a velitelův pobočník předčítal text prohlášení: „Tímto prohlašuji, že vystupuji z katolické církve, a slibuji, že se nevrátím do semináře ani do kláštera.“

Ale bohoslovci měli jasno. Nejlepší z nich, teolog z fuldského semináře, to řekl v té vážné chvíli nahlas: „Pane majore! Přišel jsem k SS z wehrmachtu. Ve wehrmachtu jsme měli na sponě řemenu nápis: Bůh s námi; u SS je na ní napsáno: Moje čest je věrnost. Pane majore, musím se zeptat: Chcete povýšit na důstojníka SS člověka, který za to zradí věrnost slibem Bohu? Když někdo zradí Boha, lze jeho slovu ještě věřit?“ A bylo rozhodnuto. Velitel se jen zeptal: „A ostatní pánové mají stejný názor?“ – „Ano, pane majore!“ zvolali všichni jednohlasně.

Dal rozkaz, ať počkají, a když se vrátil, zsalutoval levou rukou (o pravou už dávno přišel v bojích) a rozechvělým hlasem řekl: „Děkuji vám, pánové. Nic jiného jsem od vás ani nečekal!“ Otočil se k pobočníkovi, který tam stále ještě stál s papírem v ruce: „Kéž bych měl celý prapor takových teologů!“

Povýšení se samozřejmě nekonalo.

Osudné prohlášení

Kvůli následným problémům pak Gereon sepsal osm hustě popsaných stran, na nichž vysvětlil svůj postoj. Vše začínalo slovy: „Tímto prohlašuji, že národní socialismus a SS jsou pro mě nepřijatelné...“ Vše dopodrobna objasnil na základě dějin, filozofie a náboženství. Pak navštívil ostatní seminaristy a prosil je, aby i oni podepsali toto prohlášení. Ke svému údivu však zjistil, že se nenašel ani jeden, který by podpis připojil. Vyjá-

Velitelův pobočník předčítal text prohlášení: „Tímto prohlašuji, že vystupuji z katolické církve, a slibuji, že se nevrátím do semináře ani do kláštera.“

Účastníci historické rekonstrukce (reenactment) v důstojnických uniformách jednotek SS

Vysvětlil svůj postoj. Vše začínalo slovy: „Tímto prohlašuji, že národní socialismus a SS jsou pro mě nepřijatelné...“

Vyjádlil jsem se před ostatními jednoznačně k politické přednášce esesmana z Berlína. Poté si mě předvolal major. Když jsme byli v místnosti sami, varoval mě: „Bud' opatrný! Říkat takové věci je nebezpečné.“ „Pane majore, vy nejste přesvědčený, že může zvítězit jen spravedlivá věc?“ Nic na to neřekl, jen poznamenal: „Už vám nemám co říct!“

Z knihy Gereona Goldmanna *„Ve stínu Všemocného: Pravdivý příběh františkána mezi nacisty.“* Karmelitánské nakladatelství, Praha, 2021.

dření považovali za přesné a správné, ale v dané chvíli za nerozvážné a příliš ostré. Prohlášení tedy předal velení jen se svým podpisem.

Následky na sebe nenechaly čekat

O pár dnů později se k tomu vyjádřil sám Heinrich Himmler (řííšský vůdce SS) ▶

Heinrich Himmler (říšský vůdce SS a šéf gestapa) Gereonův spis přečetl a rozhodl: „Okamžitě vyloučit z SS a vrátit zpět do wehrmachtu!“

a šéf gestapa), který spis přečetl a rozhodl: „Okamžitě vyloučit z SS a vrátit zpět do wehrmachtu!“ Zpětně se ukázalo, že to bylo lepší řešení. Gereonovi u wehrmachtu sice válka neskončila, ale i nadále prožíval zvláštní Boží pomoc a ochranu jako odpověď na jeho věrnost katolické víře. Ostatní bohoslovce poslali s divizí do Ruska a téměř všichni padli u Leningradu.

Gereon na to vzpomíná: „Jeden věrný kamarád, který vyvázl se zraněním, mi pak řekl, že je schválně postavili do první linie... Kdyby tehdy radši podepsali!“

Zdravotníkem krůček od smrti

Protože si Gereon hned ze začátku dal zásadu, že na nikoho nevystřelí a že nikoho nezabije, cíleně se propracoval ke zdravotníkům, kde tuto svou zásadu nemusel porušit. Pod záštitou Červeného

kříže pak se svou jednotkou na mnoha bojištích ošetřoval zraněné a sloužil umírajícím. Přestože mu mnohokrát hrozilo nebezpečí smrti, vždy vyvázl, i když to bylo jen o pověstný vlásek. Několikrát byl obžalován od vlastních, a dokonce stanul před vojenským soudem. Padl i rozsudek smrti. A přece díky malému zpoždění se vše změnilo a rozsudek nebyl vykonán.

Pro své jednoznačné nesouhlasné názory na nacismus se stal i součástí přípravy atentátu na Hitlera jako tajná spojka. Atentát v červenci 1944 se však nepovedl.

Mimořádné dovolení papeže

Jeho osudy jsou až neuvěřitelně, přímo hmatatelně propojeny s Boží všemohoucností. Ta jej nejen obdivuhodně chránila, ale jinak si nelze vysvětlit ani zvláštní požehnání, které ho provázelo. Přestože byl jen bohoslovec pouze s ukončeným

Heinrich Himmler, šéf SS a gestapa, a Reinhard Heydrich (později správce protektorátu Čechy a Morava) při anšlusu Rakouska ve Vídni v březnu 1938. Rok na to bylo Československo obsazeno německou armádou.

studiem filozofie, tedy bez teologického vzdělání, dostal přímo od papeže Pia XII. dovolení, aby byl vysvěcen na kněze. Stalo se to v době, kdy už byl uvězněn v alžírském zajateckém táboře v Rivetu.

Foto: Flickr, World Youth Day Krakow 2016 (CC BY-NC-ND 2.0)

Prosba o vedení Duchem Svatým

Duchu Svatý, osvěcuji mě, ved' mě, posiluj a utěšuj. Řekni mi, co mám dělat, dej mi své vnuknutí. Chci přijmout a uskutečnit všechno, co chceš ty, podrobit se tvému vedení. Daruj mi k tomu sílu, vytrvalost a nadšení.

Kancionál, č. 020 (také na: kancional.cz, kde jsou ke stažení i aplikace)

Jako kněz potom sloužil v dalších zajateckých táborech. V táboře Ksar es Souk v Maroku, kde měli vězni otřesné podmínky, se mu podařilo téměř nemožné. Přes prvotní tvrdý odpor proti víře – vždyť předchozího kaplana vyhnali sami vězni kamením – se po jeho usilovné snaze začaly účastnit bohoslužeb denně stovky vězňů. Po letech prožitých bez svátostí přistupovali ke svatě zpovědi a pravidelně i ke Svatému přijímání. Dokonce si přímo v zajateckém táboře vybudovali kapli.

Naplněný sen

Po válce, po návratu ze zajetí a po doplnění studia se Gereon přihlásil na misie do Japonska a od roku 1954 tam poze-

naně působil. Tím se mu splnil chlapecký sen. Když ještě jako malý chodil do klášterní školy, přijel je navštívit misionář z Japonska a vyprávěl o své misii. Po přednášce za ním malý Karlek zašel a prosil jej, aby ho vzal s sebou do Japonska. On ho sice odmítl, ale poradil: „Když se budeš každý den modlit jeden zdravas na tento úmysl, určitě se jednoho dne do Japonska dostaneš.“ A budoucí františkán to vzal vážně. Mohl snad Bůh na tuto modlitbu neodpovědět?

P. Marek Dunda

(podle knihy Gereona Goldmanna „Ve stínu Všemocného: Pravdivý příběh františkána mezi nacisty“, Karmelitánské nakladatelství, Praha, 2021) ■

Poznáte pravdu a pravda vás osvobodí. Jan 8,32

související body učení učitelského úřadu Církve k dalšímu studiu

Z nauky Církve¹⁾

Všechno, co existuje (kromě Boha), bylo celou svojí substancí Bohem přivedeno k bytí.^[De fide]

Svět je dílem Boží moudrosti.^[Sent. cert.]

Žádný tvor nemůže (jako hlavní příčina) něco stvořit z ničeho.^[Sent. comm.]

Bůh udržuje stvořené v jeho existenci.^[De fide]

Bůh chrání a řídí svou prozřetelností vše stvořené.^[De fide]

Srov. Dogmatika. Olomouc; Matice cyrilometodějská, 1994.

Co říká katechismus?

K čemu stvořil Bůh svět?

Bůh stvořil svět ke své cti a slávě a k naší spáse.

Co znamená: Bůh udržuje svět?

Bůh udržuje svět znamená: Bůh působí svou

všemohoucností, že celý svět i každý jednotlivý tvor trvá tak dlouho, dokud Bůh chce.

Co znamená: Bůh řídí svět?

Bůh řídí svět znamená: Všechno řídí Bůh a nic se neděje bez jeho vůle a dopuštění.

Proč dopouští Bůh i hříchy?

Bůh dopouští i hříchy, protože nechce brát člověku svobodnou vůli a následky hříchu umí obracet k dobrému.

Co říká Písmo svaté o Božím řízení světa:

Říká: „Víme, že těm, kteří milují Boha, všechno napomáhá k dobrému.“ (Řím 8,28)

Srov. Fr. Tomášek: Katolický katechismus, Praha, 1968.

¹⁾ Dogmata jsou mimořádným projevem učitelského úřadu Církve zpravidla v oblastech, u kterých došlo v minulosti ke sporům. Vyhlášená dogmata se vzájemně doplňují, proto není možné některé z nich ignorovat. Zde uvedená dogmata nevylučují celou nauku Církve k danému tématu, ale pouze zdůrazňují některé oblasti. Uvádíme stručné formulace, které je třeba chápat v kontextu, v jakém byla dogmata vyhlášena, a v souvislosti s dalším učním Církve.

Poznámka: **De fide** – pravda víry; **Sent. cert.** – logický závěr vyvozený z pravdy víry; **Sent. comm.** – všeobecně rozšířené mínění teologů; **Sent. fidei prox.** – pravda považovaná za zjevenou Bohem, kterou však Církev definitivním způsobem neprohlásila za pravdu víry; **Sent. probabilis** – názor považovaný teology za pravděpodobný, ale nikoliv jistý.

Splnilo se, co mu kdysi řekl jeden misionář: „Když se budeš každý den modlit jeden zdravas na tento úmysl, určitě se jednoho dne dostaneš do Japonska.“

Boží prozřetelnost je zvláštní kombinací Boží moudrosti, vševědoucnosti, všemohoucnosti a lásky. S ní Bůh pečuje o vše stvořené a zvláště o ty, kteří mu bezvýhradně důvěřují. Co řekli o Boží prozřetelnosti ti, kteří měli odvahu vše „vsadit“ na jeho lásku a moc?

Odevzdejme se úplně Boží prozřetelnosti. Ta zařídí všechno tak, jak potřebujeme.

sv. Vincenc z Pauly

Nic se neděje bez Božího vědomí a Božího dopuštění. A Pán Bůh nedopustí nic, co by se nemohlo a nemuselo obrátit ve větší dobro. Jen abychom my ze své strany nezanedbali nic ze svých povinností!

sv. Maxmilián Maria Kolbe

Nemůžeme očekávat Boží prozřetelnosti, pokud jsme leniví. Prozřetelnost nám vyjde vstříc, když uvidí naše hojné snahy směřující k její lásce.

sv. Jan Bosco

Kdo se bude modlit, ten se stane služebníkem a nástrojem Boží prozřetelnosti.

sv. Leopold Mandič

Pane, dej mi svou moudrost, ta ať mě vede...

Jak reagoval v různých situacích františkán Gereon?

Nacista se mě před ostatními zeptal: „Pochybujete snad o našem vítězství?“ Odpověděl jsem: „Vím jediné a nepochybuji, že ať se stane cokoli, bude se to dít z Boží vůle. Každé vítězství závisí na Bohu. A zvítězí jen to, co on považuje za správné. Církevní dějiny to nejednou dokázaly. A nic na tom nezmění ani válka.“

Po umístění nedaleko Paříže musel náš prapor každou sobotu od rána do večera cvičit. Vždycky jsem ráno při nástupu hlásil: „Četař Goldmann se hlásí k výkonu svých náboženských povinností.“ Na otázku rozlíčeného rotmistra o jakou povinnost vlastně jde, jsem s potěšením zařval: „Četař Goldmann chce jít ke zpovědi!“ Celá posádka ječela smíchem a já jsem si v klidu odcházel...

Rotmistr se nečekaně otočil ke mně: „Goldmanne, vy se nikdy neotočíte za hezkým děvčetem?“ Za všeobecného veselí jsem hlasitě a rázně odpověděl: „Samozřejmě, že se rád ohlédnu za hezkou dívkou. Pán Bůh mi přece nevezal schopnost vnímat krásu jen proto, že se chci stát knězem.“

V městečku Herbolzheim koncem ledna 1940 ubytovali vojáky do rodin. Hned jsem dostal dotaz: „Jste vůbec slušný člověk? V tomto domě totiž bydlí mladá dáma na vdávání. Nestrpíme tu žádného nestoudníka.“ Uklonil jsem se oné mladé dámě a řekl: „Ctěná slečno, nemusíte mít obavy. I když nosím uniformu SS, jsem seminarista františkánského řádu. Můj zájem o ženy se omezuje jen na jejich duše, pokud je potřebují zachránit.“

„... nemějte obavy, můj zájem o ženy se omezuje jen na jejich duše, pokud je potřebují zachránit.“

Připravil P. Marek Dunda (podle knihy Gereona Goldmanna „Ve stínu Všemocného: Pravdivý příběh františkána mezi nacisty“, Karmelitánské nakladatelství, Praha, 2021)

Goldmannovu knihu **Ve stínu Všemocného** si můžete objednat na eshop.cirkev.cz – viz upoutávka na této straně.

eshop.cirkev.cz

The screenshot shows the website interface with a top navigation bar containing links for 'církev.cz ZPRÁVY', 'Katolický týdeník', 'Karmelitánské nakladatelství', 'E-shop', 'Křesťanská novověrnost', and 'O portálu'. Below this is a secondary navigation bar with 'Knihy', 'Liturgické předměty', 'Klásterské produkty', 'Devocionálie', 'Mešní vína', and 'Předplatné'. The main content area features a search bar, a 'Hledat' button, and a list of categories: 'Knihkupectví KNA', 'Liturgické předměty', 'Klásterské produkty', 'Devocionálie', 'Mešní vína', 'Advent a Vánoce', and 'Produkty v akci'. A large banner for 'Karmelitánské knihkupectví' is displayed, followed by a section titled 'Adventní a vánoční nabídka' with several product images and titles: 'Svatá Rodina, 15 cm', 'Vánoční pohádky', 'Adventní pohádky', 'Kouzlo Vánoc', 'Adventní čtení VI.', and 'V Betlémě se svítí'.

2200 vlastních vydaných titulů • 21 originálních edičních řad • nový e-shop

Objednávky on-line nově na eshop.cirkev.cz

Karmelitánské nakladatelství vydává knihy pro muže a ženy, rodiny s dětmi, pro duchovní a pastorační pracovníky či studenty teologie. V nabídce jsou knihy pro účastníky duchovních cvičení, učitele náboženství, katechety, ale i maminky, které si chtějí u dobré knížky odpočinout.

divoké potyčky ve křovinách. Chlapec je vyzbrojen jen svojí odvahou. Zatne pěsti a vydrží sedět na pařezu, i když mu srdce bije jako splašené.

Konečně se po té strašné noci ukáže slunce a chlapec si může rozvázat oči. Teprve pak zjistí, že tam byl jeho otec po celou dobu s ním. Otec neodešel, celou noc nevydal ani hlásku, ale chránil svého syna před jakýmkoli nebezpečím, aniž by o tom chlapec věděl.

Bruno Ferrero (z knihy „Sny pro duši“; Portál, 2019 – knihy s krátkými příběhy tohoto autora pro povzbuzení i zamyšlení si můžete objednat na <https://obchod.portal.cz> – viz upoutávka na této straně) ■

„Hle, já jsem s vámi po všechny dny až do konce světa!“

Poslední Ježíšova věta z Matoušova evangelia (Mt 28,20)

Indiánský rituál

Severoamerický indiánský kmen Čerokijů má úžasný rituál přechodu od dětství do dospělosti.

Když chlapec doroste do určitého věku, otec ho zavede do lesa, zaváže mu pevně oči a nechá ho sedět na pařezu. Chla-

pec musí vydržet na pařezu celou noc až do rána a nesmí si šátek z očí sundat. Když to dokáže, je za úsvitu prohlášen za muže.

Obvykle to bývá strašidelná noc: chlapec slyší podivné zvuky, pískání a vrzání, plížení zvířat, vytí vlků, šustění a praskání,

... nemusíš se jich obávat, neboť s tebou je Hospodin, tvůj Bůh!

Z 5. knihy Mojžíšovy (Dt 20,1)

A pravda vás osvobodí

související body učení učitelského úřadu Církve k dalšímu studiu

Z nauky Církve

Bůh je pouze jeden. [De fide]

Bůh je absolutně pravdivý. [De fide]

Bůh je absolutně věrný. [De fide]

Bůh je absolutně bezprostorový. [De fide]

Bůh je ve stvořeném prostoru všudypřítomný. [De fide]

Srov. Ott, Ludwig. „Dogmatika“, Olomouc: Matice cyrilometodějská, 1994.

Knihy z Portálu

<https://obchod.portal.cz>

The screenshot shows the website interface with a navigation bar and a list of books. The books listed are:

- Požehnáni pro duši** by Bruno Ferrero, priced at 135 Kč.
- Bůh na ulici** by Ole Martin Holte, priced at 229 Kč.
- Samota** by Gilbert Guy, priced at 135 Kč.

Portál byl založen v roce 1990 Salesiánskou provincií Dona Boska s cílem pomáhat při výchově dětí a mládeže. Od začátku se proto zaměřil především na publikace z oborů pedagogika, psychologie a sociální práce, a to na odborné i populární úrovni. Později přibýly knihy pro rodiče i děti, jak z oblasti beletrie, tak rozvíjející tvořivost. Nedílnou součástí knižní produkce jsou rozhovory, spirituální tituly, beletrie a non-fiction. Veškerou produkci nakladatelství Portál (včetně akčních slev) najdete na webu obchod.portal.cz.

Foto: Unsplash, Micky White (CCO)

Nebude to lehké, ale je to nutné...

Do malé francouzské vesnice Arsu přicházely před sto padesáti lety statisíce lidí z celé Francie. Naslouchali kázáním svatého Jana Marii Vianneye (1786–1859), přijímali svátosti a vraceli se domů s pevným rozhodnutím změnit svůj život. Co jim tento světec říkal? Ve svých kázáních jim nejen ukazoval, jakým hrozným neštěstím je hřích pro každého člověka, ale i cestu, kudy z tohoto neštěstí ven. Osmdesát jeho kázání se zachovalo. Jedno z nich je i o závisti. Jeho první část jsme uveřejnili v minulém čísle, druhou otiskujeme nyní.

Závistivec, lakomec a kníže

Kolik zlosti má v sobě tento hřích, vám jasněji ukáží na příkladu. Svatý Vincenc z Ferrery vypráví, jak se jeden kníže dozvěděl, že v jeho městě žijí dva zvláštní lidé – jeden z nich byl lakomec, druhý závistivec. Kníže nařídil zavolat je k sobě a řekl, že pro ně udělá všechno, o cokoli ho poprosí, ale pod jedinou podmínkou:

že ten, který první řekne svoji prosbu, dostane pouze polovinu toho, co druhý.

Tato podmínka oba muže velmi znepokojila. Lakomec chtěl nejen dostat peníze, ale řekl si: „Jestliže vyslovím svou prosbu jako první, dostanu pouze polovinu toho, co ten druhý.“ Závistník chtěl také prosit, ale bál se, že ten druhý dostane o polovinu víc než on. Čas utíkal a nikdo

Jak moc je tento hřích rozšířen po světě!

Obklopuje všechny a všechno. A přesto se lidé brání ho v sobě rozpoznat, a tím více se v tomto směru nechtějí polepšit.

z nich neřekl žádnou prosbu, protože jednoho svazovala chamtivost a druhého závist. Kníže už nechtěl déle čekat a nařídil, aby svou prosbu přednesl nejprve závistivý. A víte, co ten vykřikl, unesen veškerým zoufalstvím? „Jestliže Vaše knížecí milost přislíbila učinit všechno, o co požádáme, chci, aby mi bylo vyloupeno jedno oko.“ Neboť se domníval, že i jediným okem si vychutná pohled, jak tomu druhému vyloupenou oči obě. A sv. Vincent dodává, že nikdy neviděl neřest stejně jedovatou jako závist. Nebyla to právě ona, která uvrhla Daniela do lví jámy (srov. Dan 6,4)? Jak moc je tento hřích rozšířen po světě! Obklopuje všechny a všecko. A přesto se lidé brání ho v sobě rozpoznat, a tím více se v tomto směru nechtějí polepšit.

Skrutý, ale zlý hřích

Aby se člověk pokoril, vyzpovídal a napravil, musí nejprve hřích poznat. Závist zaslepuje; proto se člověk, který podlehne této neřesti, stane zatvrzelým a velmi zřídka se obrátí. Přiznávám, že každý hřích zaslepuje člověka, ale málokterý tak zamlžuje činy a vpuští do duše tak málo světla, jako to činí závist.

Ubohý závistivec! Namlouvá si, že jeho hřích není ničím, že mu nedělá ostudu před světem jako jiným krádež, rouhání či cizoložství. Zdá se mu, že to je jen drobnůstka, za kterou lehce přijme odpuštění. Nepřemýšlí nad tím, že tento postoj ničí ušlechtilost člověka a vlévá mu do duše smrtící jed, který zahubil Kaina. I když tento bratrovrah pociťoval strašné výčitky svědomí, protože krev Ábela volala po pomstě do nebe, závist ho zaslepila tak moc, že přes to všechno se neobrátil a někde zahynul. Pohlédme také na farizeje, kteří se domáhali smrti Ježíše Krista. Obrátili se, když viděli záznaky Spasitelovy? Ne! Zemřeli ve svých hříších. Svatý Basil říká, že závistivý člověk je strašnou potvorou, která dobré oplácí zlým. Tento hřích ho táhne do stále větší propasti, vzdaluje ho od Boha, zaslepuje a zatvrzuje stále víc. Proto obrácení závistivého je den ze dne stále těžší.

Malomocenství duše

Když sestra Mojžíše reptala proti svému bratru, vyvolenému Božím sluhovi a vůdci izraelského lidu, Bůh ji potrestal malomocenstvím. Proč Bůh potrestal Mojžíšovu závistivou sestru touto chorobou? Protože mezi závistí a malomocenstvím existuje velká podobnost. Jako malomocenství ničí celé tělo člověka, tak závist kazí veškerou vládu duše. Malomocen-

ství zasahuje krev a často způsobuje smrt. Podobně závist – ona je duchovní zkázou, která proniká člověka až do morku kostí. Je těžké vyléčit člověka z této choroby.

Jak obtížné je vymýtít tento hřích, když se dostane do duše! Vidíme, že hněv a závist trvají měsíce, léta, a nejednou celý život.

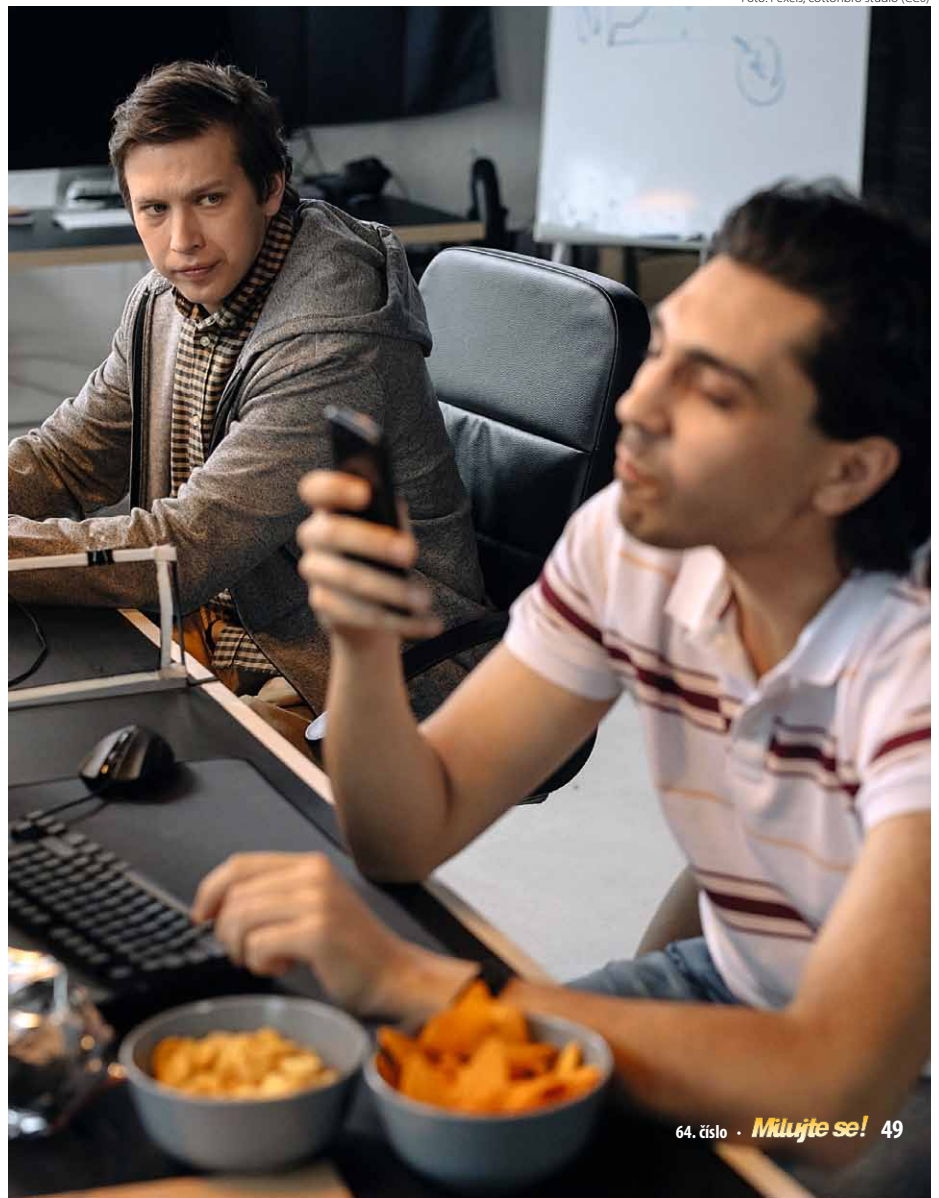
Léky na závist

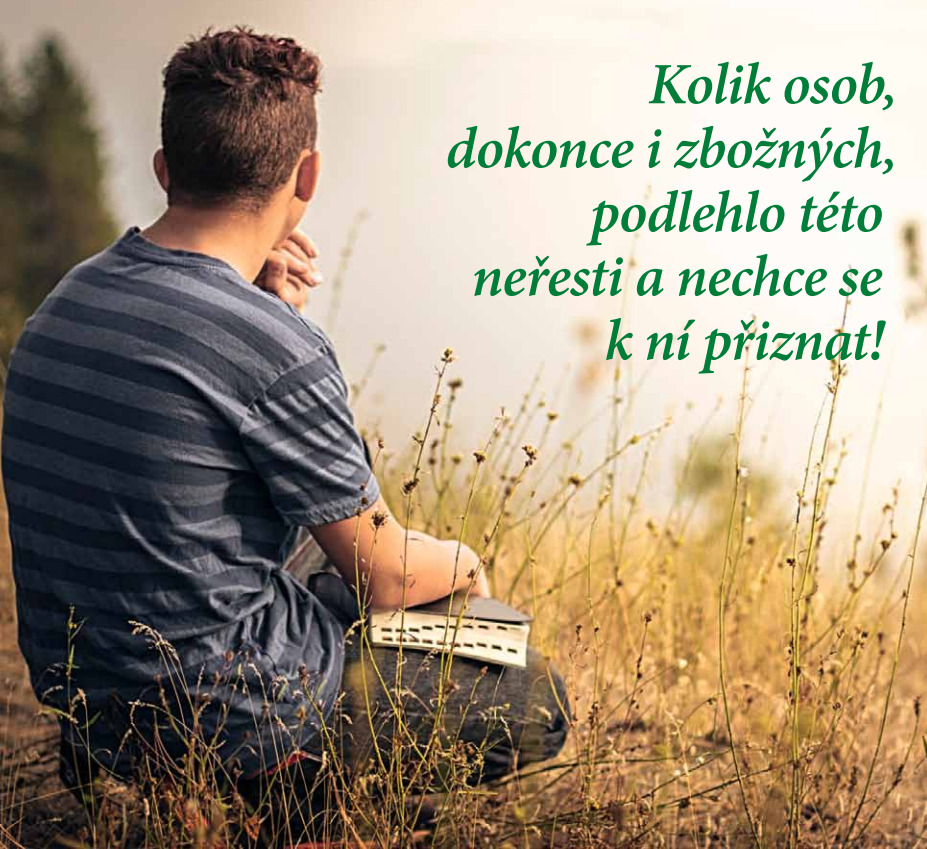
Vidíte bratři, jak moc se máme bát tohoto hříchu, z něhož se tak těžce pozvedáme. K jakým prostředkům se tedy máme utéci? Především je třeba se přiznat k vlastní vině. Lidé však velmi často neznají vlastní duši. Nevidí dokonce ani čtvrtinu svých hříchů. Tím více v sobě nepozorují závist, kterou považují nanejvýš za lehké pochybení vůči

lásce. Prosme tedy Ducha Svatého, aby nám udělil světlo k poznání sebe samých. Setrvejme v pokoře srdce, která je velmi důležitým prostředkem k sebepoznání. Jako pýcha zaslepuje, tak pokora osvětluje hlubiny duše. Svatý Augustin se velmi bál hříšné nevědomosti a často se modlil k Bohu: „*Noverim me, oderim me.* – Ať poznám sebe, abych se nenáviděl.“ (Pozn. redakce: Tato slova je však třeba správně chápat ve světle jiného Augustinova hesla: „Hřích nenávidět, hříšníka milovat!“ To platí i ve vztahu k sobě a svým hříchům. Tedy i v tomto zkráceně vyjádřeném latinském úsloví jde o nenávisť k vlastním hříchům, ne k sobě samému. Vždyť Ježíšova slova: „Miluj bližního jako sám sebe,“ předpokládají, že člověk má i sám sebe rád.) ▶

Ubohý závistivec! Namlouvá si, že jeho hřích není ničím, že mu nedělá ostudu před světem, jako jiným krádež, rouhání či cizoložství.

Foto: Pexels, cottonbro studio (CCO)

*Kolik osob,
dokonce i zbožných,
podlehlo této
neřesti a nechce se
k ní přiznat!*

pení tak opustil svou slávu a dobrovolně zemřel na kříži jako zločinec. Pohleďte, jak bratrsky zacházel s nemocnými a s jakou horlivostí je léčil a povznášel na duchu. Když vidí na poušti hladové zástupy lidu, je naplněn žalem – působí mu to zármutek a zázračně rozmnožuje chléb, aby byli nasyceni (srov. Mt 15,32). Apoštolé také všechno opustili, aby obšťastnili své bratry. A první křesťané – jak velmi se navzájem milovali! Duch Svatý o nich říká, že měli jedno srdce a jednu duši (srov. Sk 4,32). Závist byla mezi nimi neznámá. Světci s ochotou vydávali svůj život na záchranu bratrů. Proto zcela opustili majetek nebo ho rozdali mezi chudé a trpící. A když už nic neměli, sami sebe prodali do otroctví, aby z otroctví mohl být někdo vykoupen.

Země by se stala rájem, kdyby mezi lidmi panovala ctnost Boží lásky. Lidé by se radovali ze štěstí a slávy svého souseda a spolutrpěli by jeho nouzí, smutkem a utrpením.

At' závist neničí naše štěstí!

Nedopusťme, aby se do našich srdcí dostal prokletý hřích závisti, protože kdyby v nás zapustil kořeny, stali bychom se nešťastnými. Když nám pekelný duch podsouvá závistné myšlenky, vypudme je a prokazujme bližním přízeň, nechovejme se vůči nim lhostejně a chladně. Naopak, právě jim vždy s ochotou pomůžeme. Jestliže by

Foto: Unsplash, Timothy Eberly (CCO)

Láska a štědrost – opak závisti

Ach, kolik osob, dokonce i zbožných, podlehlo této neřesti a nechce se k ní přiznat! Kdybych se zeptal dítěte, které chodí do náboženství, jaká ctnost je protějškem závisti, odpovědělo by mi: „Láska k bližnímu a štědrost vůči ubohým.“ Jak šťastni by lidé byli, kdyby se měli křesťan-

sky rádi. Těšili by se ze štěstí a zdaru bližního a trápili by se poklesky a neštěstími, jaké je potkaly; děkovali by Pánu Bohu, že žehná jejich sousedovi. Tak postupovali svatí. Pohleďte, jak Ježíš Kristus litoval lidskou bídu a jak moc toužil všechny obšťastnit. Opustil svého Otce v nebi a přišel na zem. Pro naše štěstí a vykou-

Foto: Freepik

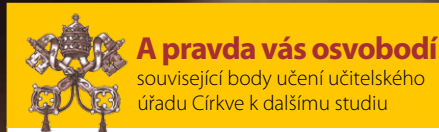

*Lidé velmi často
neznají vlastní duši.
Nevidí dokonce ani
čtvrtinu svých hříchů.
Tím více v sobě
nepozorují závist,
kterou považují
nanejvýš za lehké
pochybení vůči lásce.*

Nedopustme, aby se do našich srdcí dostal prokletý hřích závisti, protože kdyby v nás zapustil kořeny, stali bychom se nešťastnými.

se nám jejich skutky zdály zlé, pomysleme si, že zřejmě nemáme pravdu. Nezapomínejme, že Bůh nás nebude soudit za cizí chování, ale za naše vlastní činy. Někomu se daří lépe a to rodí v našem srdci závist. Připomeňme si namísto toho, že dobrý křesťan je povinen děkovat Bohu za dobrodiní, které sesílá na jeho bratra. Kdyby nás ohrožovala závist na úkor člověka, který je proti nám ctnostnější a zbožnější, pomysleme si: „Díky Bohu, že jsou na světě lidé, kteří nahrazují Tvůrci moje poklesky.“

Končím, bratři, a opakuji, že jestliže chceme být spaseni, musíme bližnímu přát dobro, těšit se z jeho štěstí a trápit se jeho neštěstím. Říká totiž apoštol Jan: „Říkali kdo: ‚Miluji Boha, ale přitom nenávidí svého bratra, je lhář. Neboť kdo nemiluje

A pravda vás osvobodí
související body učení učitelského úřadu Církve k dalšímu studiu

Co říká katechismus?

Proč jsou některé hříchy hlavní?

Některý hříchům (pýcha, lakomství, smilstvo, závist, nestřídmost, hněv, lenost) se říká „hlavní hříchy“, protože jsou zdrojem mnoha jiných hříchů.

Srov. Podlaha, Antonín, Dr., „Katechismus“, Praha, 1920.

Čím se posilujeme v ctnostech?

Ve ctnostech se posilujeme, když se snažíme: poznávat sebe, přemáhat zlé náklonnosti a následovat Pána Ježíše.

Proč si máme častěji odpírat i věci dovolené?

Máme si častěji odpírat i věci dovolené, abychom si snadněji dovedli odepřít i věci špatné a nedovolené.

Srov. Tomášek, František. „Katolický katechismus“, Praha, 1968.

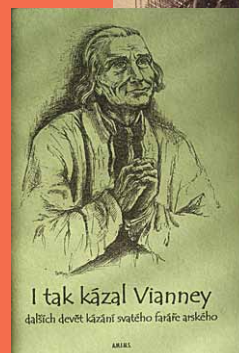
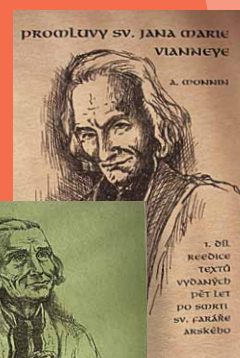
svého bratra, kterého vidí, nemůže milovat Boha, kterého nevidí.“ (1 Jan 4,20) Hleďme na krásný vzor, kterým je pro nás Ježíš Kristus. Chtěje nás vyléčit z prokletého hříchu závisti, zemřel za své nepřátele – zemřel, aby nás hříšné obšťastnil. Amen.

sv. Jan Maria Vianney (redakčně zkráceno) Brožury s kázáními svatého Jana Marie Vianneye vydal tiskový apoštolát A.M.I.M.S. a je možno je objednat na www.fatym.com nebo na adrese: A.M.I.M.S., FATYM Vranov nad Dyjí 20, PSČ 671 03. Knihy jsou zasílány jen za příspěvek na tisk a poštovné (doporučená výše příspěvku na jednu asi 70stránkovou brožuru je 15 Kč). Viz upoutávka ve sloupci vpravo. ■

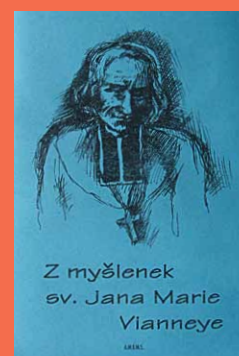
Kompletní publikace on-line:

www.fatym.com/taf/knihy/vianney1.htm
www.fatym.com/taf/knihy/vianney2.htm

www.fatym.com/taf/knihy/vianney3.htm
www.fatym.com/taf/knihy/vianney4.htm

www.fatym.com/taf/knihy/vianney5.htm

Tištěné publikace si můžete objednat na adrese apostolat@fatym.com, na webech www.fatym.com a www.amims.net nebo je dopsat do objednávkového kuponu na straně 31 tohoto čísla za příspěvek 15 Kč (výrobní náklady na jeden výtisk) a poštovné.

Kostel za 500 000

aneb „Navazujeme družbu“ s Indií

Loni o prázdninách jsme měli na faře ve Vranově nad Dyjí, kde sídlí i redakce časopisu „Milujte se!“, neobvyklou návštěvu. Na dva týdny za námi přijel kněz z Indie: otec Deepak Lakra.

Otec Deepak (čti Dýpak) pochází z indického státu Urísa (anglicky Odisha) z diecéze Rourkela. Sympatický osmatřicátník je již osm let knězem. Tři roky sloužil jako kaplan v jedné indické farnosti, rok dělal sekretáře svému biskupovi a ten ho pak poslal na studia do Říma. Tam se mu podařilo získat licenciát z dogmatiky a nyní pokračuje na Papežské lateránské univerzitě v doktorském studiu dogmatiky. Jeho biskup Kishore Kumar Kujur si přeje, aby po získání doktorátu přednášel v jeho diecézi dogmatiku bohoslovcům, budoucím kněžím.

Poprvé jsem se s otcem Deepakem setkal již o rok dříve, když se svezl do Vranova jen na pár hodin s mými známými z Polska. S Deepakem jsme si potom vyměnili řadu e-mailů, a dokonce mi jednou poradil – a to velmi správně – se složitou otázkou z oblasti dogmatiky, kterou jsem zrovna řešil. Pozval jsem ho pak k nám na delší návštěvu a potěšilo mě, že pozvání přijal.

Takového kněze u nás ještě neviděli...

Jeho pobyt v našich farnostech byl, jak se někdy říká, „oboustranně obohacující“. Pro svou snědou až temnou pleť je zcela nepřehlédnutelný. Brzy si ho všichni oblíbili. O vše měl zájem, rád se do čehokoliv zapojoval: prázdninové tábory pro děti a mládež, Vranovské kulturní léto, mše svaté na Vranovské pláži... Přestože mluví šesti jazyky, v praxi bylo možno použít jen dva – angličtinu a italštinu. Ty další čtyři jsou totiž jazyky indické a v mých farnostech je nikdo neumí. Přesto jsme vždy rádi naslouchali, když se denně ve své mateřštině s námi předmodlival jeden z desátků růžence. Již po pár dnech se naučil česky

Před kostelem v diecézi Rourkela

Foto: archiv P. Deepaka Lakry

Otec Deepak je katolickým knězem již osm let. Působil ve farnosti, pak jako sekretář biskupa a nyní studuje v Římě.

P. Deepak Lakra, vlevo u táboráku s P. Markem Dundou a mariánkami

dělat kříž a dávat požehnání. Mnoha lidem tím pak udělal radost.

I když už strávil čtyři roky v Římě, do živého dění v evropské farnosti se dostal asi poprvé. V italské metropoli především studuje, a když už v některém kostele slouží mši svatou, zůstává jen u toho a osobní kontakt s lidmi zřejmě není až

Pro svou snědou pleť byl v našich pohraničních farnostech zcela nepřehlédnutelný!

tak častý. U nás to bylo přesně naopak. A navíc v Římě je snědých kněží mnoho, ale tady jsme takového kněze viděli poprvé. O to větší zájem o něj byl!

„Neplačte, on je hodný!“

Občas otec Deepak někoho i trochu vyděsil. Když jsem jej přivedl na faru do Vratěnína na TYNAF (pozn. redakce: jde o zkratku týden na faře – obdoba příměstských táborů, které se na Znojensku ve farnostech FATYMu pro děti a mládež o prázdninách konají už čtvrtstoletí), jedna holčička se strachem z něj srdceryvně rozplakala a další dvě se hned přidaly. To ostatní děti byly odvážnější, kladly mu otázky, zajímaly se ▷

Vyprávěl nám o slonech, kteří vybíhají z džungle jednotlivě i ve stádech a někdy ve vesnici zbourají i celý dům a způsobí spoušť.

Foto: Flickr, Phaneesh N (CC BY-ND 2.0)

Foto: Flickr, Loretto-Gemeinschaft (CC BY-NC-ND 2.0)

Foto: prameyanews.com

Dům zničený útokem divokých slonů v oblasti Rayagada v Urise. Někteří sloni způsobí lidem také zranění nebo smrt.

o tygry v Indii a mnoho dalšího a chtěly se s ním vyfotit. Po chvíli k tomu posílaly odvahu i ty tři uplakané, a když jsme se po dvou hodinách loučili, děti prosily, aby přijel zase.

Příběhy „z jiného světa“

Vyprávěl nám o své vesnici, kde už před dvěma roky zavedli elektřinu, ale nejde nepřetržitě tak jako u nás. V jeho vsi nikdo nemá auto ani koupelnu, ale jeho rodiče vlastní kolo. Divil se, jak je u nás vše čisté a svěží zelené (a to už několik let žije v Itálii!). Překvapilo ho, když jsme při výletu s mládeží do České Kanady měli mši svatou pod širým nebem přímo v lese – u nich by to prý kvůli hadům takhle nešlo! Poutavě nám vyprávěl o slonech, kteří vybíhají z džungle – někdy jeden, jindy celé stádo – a ve vesnici zbourají tu a tam dům a způsobí spoušť. A byl překvapený, jak suverénní jsou naše děvčata a ženy, to v Indii mají zcela jiné postavení.

Mluvil také o dvou hlavních problémech Indie: školství a zdravotnictví. Ve státních školách chybí učitelé, takže mnoho dětí, zvláště děvčata, se vůbec nenaučí ani číst, a v nemocnicích, kterých je velmi málo, zase není dost lékařů. Na dotaz, zda se stav v jejich zemi ohledně chudoby zlepšuje, smutně odpověděl, že se vše spíš zhoršuje... Východisko z této nezáviděníhodné situace vidí ve zlepšení vzdělávacího systému.

Tři tisíce lidí ve vesnickém kostele

Když otec Deepak mluvil o své farnosti a diecézi, byli jsme překvapeni. V neděli se jich prý ve farním kostele schází dva až tři tisíce a o svátcích prý bohoslužby s tanci trvají i tři hodiny. Každoročně se v jejich diecézi hlásí do semináře 200 chlapců a 200 děvčat zase odchází do klášterů.

Byl překvapený, jak suverénní jsou naše děvčata a ženy – to v Indii mají zcela jiné postavení.

Foto: 2x P. Deepak Lakra (archiv)

Dva snímky ze slavení nedělní mše svaté v diecézi Rourkela

V neděli se ve farním kostele schází dva až tři tisíce věřících a o svátcích prý bohoslužby s tanci trvají i tři hodiny.

Zákon proti konverzi

Přibývá i zájemců o vstup do katolické církve, ale tomu brání zákon proti konvertování, který vydala vláda. Nikdo nesmí

oficiálně změnit náboženství, i když v praxi se to dá nějak nenápadně obejít. Ani s hinduisty (většinovým indickým náboženstvím) to tam nemají katolíci

Mše svatá sloužená kněžími z diecéze Rourkela

Foto: Deepak Lakra (archiv)

zrovna lehké, ale ještě větší střety s hinduisty zažívají muslimové. Křesťanů, a to nejen katolíků, jsou v Indii zhruba tři procenta. Zdá se to málo, ale Indie má téměř 1,4 miliardy obyvatel, tak si spočítejte, kolik křesťanů tam je... Když nám otec Deepak uspořádal přednášku s promítáním o své zemi, vydrželi jsme poslouchat několik hodin.

A co z toho?

Pro nás měla jeho návštěva hned několikaúžitků. Uvědomili jsme si obrovský rozdíl, v jak jiném kulturním prostředí a blahobytu si zde (více méně nezaslouženě) žijeme. A došlo nám, jak velmi snadno bychom mohli pomoci křesťanům v Indii. Nabízí se totiž konkrétní cesta, která vede přímo k potřebným, a to bez toho, že by se něco z darů cestou ztratilo na vyživování aparátu podpůrných organizací, které pomoc chudým zprostředkovávají. V neposlední >

Každoročně se v jejich diecézi hlásí do semináře 200 chlapců a 200 děvčat zase odchází do klášterů.

Srovnání velikosti Indie, Urísy a České republiky

Urísa je indický stát, ze kterého pochází P. Deepak Lakra

	Počet obyvatel:	Rozloha (km ²):	Hustota zalidnění:
Indie	1 389 689 000	3 287 590	382 obyv./km²
Urísa	41 947 358	155 820	270 obyv./km²
Česko	10 701 777	78 870	136 obyv./km²

Zdroj: Wikipedia

Křesťanů, a to nejen katolíků, jsou v Indii zhruba tři procenta.

Foto: Flickr, Jack Zalium (CC BY-NC 2.0)

V Indii nesmí nikdo oficiálně změnit náboženství, i když v praxi se to dá nějak nenápadně obejít.

řadě jsme si procvičili angličtinu – a viděl jsem, jak to naše teenagery namotivovalo k dalšímu studiu.

Konkrétní možnosti pomoci

Když jsme se otce Deepaka ptali, jak můžeme jemu a Indii pomoci, zmínil pár konkrétních možností.

Ta první, o kterou přišel poprosit, je pomoc při financování jeho studia. Nabídl možnost odsloužení mší svatých, a to včetně gregoriánských. Za dobrovolný příspěvek na ně si pak může hradit další rok studia, což ho vyjde zhruba na 3000 euro.

On sám podporuje ještě další kněze. A také se snaží získat v rámci konkrétního programu pomoc i pro chudé děti přímo u nich doma.

Za co u nás garáž, v Indii kostel!

V jeho diecézi v některých vesnicích v džungli chybí katolíkům také kostely. Jsou schopni si je podle jednoduchých plánů, které v diecézi mají a opakovane používají, postavit sami (tak jak to už na několika místech zvládli), jen jim chybí peníze na stavební materiál a jeho dopravu. Překvapilo nás, že na takový kostel v džungli, který z našeho pohledu

Obdělávání půdy v obci, ze které pochází otec Deepak

Hrubý domácí produkt na jednoho obyvatele ve standardu kupní síly:

Indie	6 440 USD (2020)
Urísa	7 436 USD (2020)
Česko	43 300 USD (2019)

Zdroj: Wikipedia

Foto: P. Deepak Lakra (archiv)

vypadá jako lepší velká stodola, stačí částka, která v přepočtu na naše peníze činí zhruba 500 000 korun. Přestože si otec Deepak netroufal o takovou pomoc sám požádat, mezi našimi farníky to vzbudilo živý zájem. A věřím, že by takto byli schopni pomoci i někteří čtenáři časopisu *Milujte se!*. Kontakt mohu zprostředkovat.

Aktuálně by diecéze Rourkela potřebovala sehnat peníze na kostel v džungli ve vesnici Jara ve farnosti Ponkodihí. Podle rozpočtu je na jeho postavení potřeba necelých 18 000 eur. Plán i rozpočet najdete na www.fatym.com/down/ponkodih-project.pdf – jde o univerzální projekt, dle kterého stavějí v celé diecézi, jakmile získají prostředky, a ve farnosti Ponkodihí dle něj budou stavět v budoucnu, dá-li Bůh, ještě kostel ve vesnici Budham.

Zdá se mi, že díky této návštěvě se začíná rozbíhat něco zcela neplánovaného, ale krásného a potřebného. Bohu díky za to!

P. Marek Dunda ■

Foto: Flickr, ILO in Asia and the Pacific (CC BY-NC-ND 2.0)

Došlo nám, jak velmi snadno bychom mohli pomoci křesťanům v Indii.

Aktuálně by diecéze Rourkela potřebovala sehnat peníze na nový kostel v džungli ve vesnici Jara.

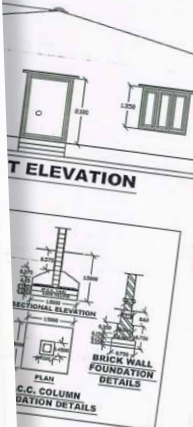
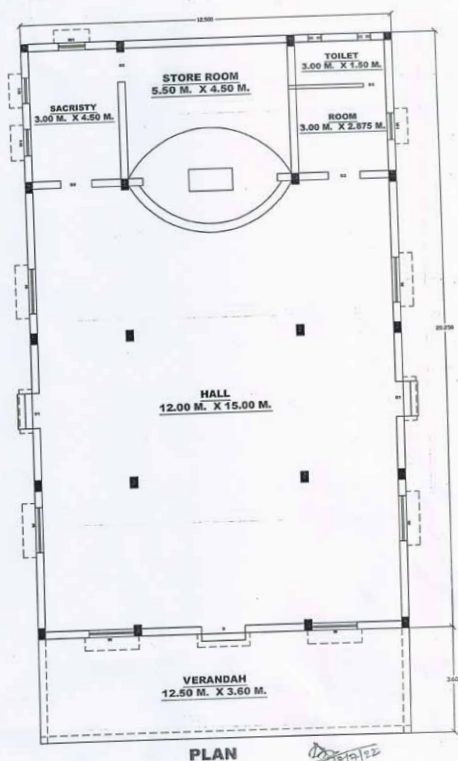

Foto: 3x P. Deepak Lakra (archiv)

Nový kostel vyjde asi na 18 000 eur za materiál a dopravu. Práci lidé udělají sami.

Poznej své charisma!

Jsi krásná, jsi krásný. Bytost krásná tak, jako je krásná kopretina nebo vlčí mák, ale krásná také všemi dary, které do tebe Bůh vložil.

Jsi nádherná bytost, stvořená k tomu, aby přijímala Boží lásku, naplnila se jí a předávala Boží lásku, dobrotu, pravdu, krásu, kreativitu druhým tak, aby žasli a chválili Boha.

Pokud jsi pokřtěný a bířmovaný, tak jsi už dostal Ducha Svatého a jeho dary – charismata – a s nimi úkol dělat něco dobého pro druhé lidi ve spolupráci s Bohem. A co konkrétně by to mohlo být? Možností

je celá řada – abys o nich získal přehled, tak ti nabízíme sérii článků zaměřených na charismata.

V předchozích číslech časopisu *Milujte se!* jsme vysvětlili pojem charisma a popsali jsme charisma pohostinnosti, milosrdenství a další (úvod do cyklu *Poznej své charisma* – viz *Milujte se!* č. 62, str. 40nn, které je zdarma dostupné v on-line archivu všech vydaných čísel na www.milujte.se). V tomto čísle se budeme věnovat hlavně kreativním charismatům, která pomáhají vytvářet krásné věci, spoluvytvářet krásu s Bohem.

Poznej a rozliš své charisma, abys uvolnil celý potenciál, který do tebe vložil milující Otec!

Nyní se budeme věnovat hlavně kreativním charismatům, která pomáhají vytvářet krásné věci, spoluvytvářet krásu s Bohem.

Charisma zručnosti

Krásu je jednou z cest, skrze kterou lidé mohou poznávat Stvořitele.

Charisma zručnosti uschopňuje křesťana k tomu, aby byl účinným „potrubím“ Boží dobroty pro druhé skrze náboženskou nebo světskou uměleckou činnost, která zkrášluje a uspořádává věci.

Charisma zručnosti se projevuje v mnoha uměleckých oborech – malířství, architektuře, vyšívání, natáčení filmů atd. Když je někdo obdařen tímto charismatem, tak tvoří výjimečně krásná díla, která nadchnou a jsou šancí na setkání s Bohem Stvořitelem. Krása je jedna z cest, skrze kterou lidé mohou Stvořitele poznávat.

Například některé filmy o životě Pána Ježíše nebo o svatých jsou natočeny takovým způsobem, že se dotýkají srdcí, diváci o nich přemýšlejí, obracejí se k Bohu a vede je to k setkání s živým Bohem,

Foto: Pexels, Taryn Elliott (CC0)

Dobrym základem charismatu zručnosti mohou být schopnosti, talenty a naučené dovednosti – ale toto ještě není charisma.

k objevení jeho krásy. Takové filmy pravděpodobně natáčeli lidé s charismatem zručnosti.

Dobrym základem tohoto charismatu mohou být schopnosti, talenty a naučené dovednosti – ale toto ještě není charisma. Pokud to je charisma, tak zručnost, kterou máš, používáš takovým způsobem, že to vede druhé lidi k Bohu a povznáší je to.

Modleme se

Modleme se za to, aby se charisma zručnosti v naší zemi silně rozvíjelo, aby našlo v Církvi své místo a bylo doceněno. Otče, Tatínku, Ty jsi zdrojem krásy, Ty skrze

Pokud to je charisma, tak zručnost, kterou máš, používáš takovým způsobem, že to vede druhé lidi k Bohu a povznáší je to.

Ducha Svatého proměňuješ to, co je chaotické, v krásu, ve vesmír, proměňuješ chaos v to, co je ozdobou. Otče, Tatínku, prosím Tě, zapal v srdcích lidí s tímto charismatem vědomí, že ho mají. Aby objevovali, že jsou povoláni k tomu spolupracovat s Tebou na tvoření krásných, nových věcí.

Aby krása povznášela, přitahovala k Tobě, byla Tvým odleskem a ukazovala, že Ty jsi nejkrásnější a že jsi pramenem veškeré krásy. Amen.

Připravila Agata Cahová (podle pramenů uvedených v závěru série článků) ■

Charisma hudby

Charisma hudby uschopňuje křesťana, aby byl „potrubím“ Boží tvůrčí dobroty pro druhé skrze skládání nebo interpretaci hudby pro povznesení druhých a k Boží chvále.

Pro lidi s tímto charismatem je hudba oblíbenou formou modlitby. Tito lidé se modlí hudbou, hudba je povzbuzuje k modlitbě a hudba, kterou tvoří nebo interpretují, povzbuzuje k modlitbě

i druhé. Charisma poznáme podle toho, že vede k Bohu, k setkání s Bohem, k jeho objevení a úžasu z něho.

U charismatu hudby je na prvním místě působení milosti, ale kreativní cha-

rismata vyžadují také určité úsilí, práci na sobě, technickou zručnost.

Lidé, kteří mají toto charisma, svou modlitbou vyzpívávají Bohu chválu. Připoující se k velebení, které v nebi neustále ▷

Lidé s tímto charismatem se modlí hudbou, hudba je povzbuzuje k modlitbě a hudba, kterou tvoří nebo interpretují, přitahuje k modlitbě i druhé.

*Toto charisma
poznáme podle toho,
že vede k Bohu,
k setkání s Bohem,
k jeho objevení
a úžasu z něho.*

Foto: Flickr, Loretto-Gemeinschaft (CC BY-NC-ND 2.0)

trvá. Hluboce touží po tom, aby velebení, které je v nebi, bylo také na zemi.

Jak poznám, jestli mám charisma hudby? Pavla Petrášková o tom říká: „Asi nejtýpčtější je, že něco člověka táhne do nějaké služby. Charisma je vždy o službě (druhým lidem). Takže to musí být ve službě, nemůže to být to, že si ráda zpívám (sama pro sebe) ve sprše – to neznamena, že mám charisma hudby. Člověk, který má charisma hudby, se prostě s tou sprchou nespokojí a bude vnímat, že chce tu hudbu používat někde, kde to ostatní uslyší, protože vnímá, že si ho Hospodin v tom používá.“

(Upraveno podle knihy Pavly Petráškové *Charismata jsou dary Ducha Svatého ke službě*.) A k tomu uvádí malý příklad – viz box *Kytara, klávesy a Duch Svatý* na této straně.

Modleme se

Prosme za to, aby se toto charisma v naší zemi krásně rozvíjelo. Aby lidé, kteří mají toto charisma, ho rozlišili a přitahovali

Kytara, klávesy a Duch Svatý

„Jedna moje kamarádka má charisma hudby. Když jsme v jednom kostele v centru Prahy dělali takový večer, že jsme vystavili Eucharistii a sesbírali jsme do malinkaté kapličky lidi, kteří měli charisma hudby, tak lidé zvenku chodili dovnitř a říkali mi, že to je nesku-tečné, co z té hudby... To fakt byla jedna kytara, jedny klávesy, jedna zpěvačka a oni říkali: my jsme nic takového nezažili. Bylo vidět, že vůbec nejsou schopni popsat, co tam prožívají. A že ta hudba je přitáhla. A to je přesně to, jak ta charismata fungují.“

(Pavla Petrášková: „Na Boží stavbě“ – viz prameny na konci série článků) ■

*A to je přesně
to, jak ta
charismata
fungují!*

k modlitbě písní, k modlitbě velebení srdcem. Ježíši, prosím, dotkni se srdcí lidí s charismatem hudby, aby tvořili, skládali ke Tvé chvále, pro nadšení z Tebe, z Otce a z Ducha. Ježíši, dotýkej se srdcí, dej jim, aby rozlišili toto charisma, aby se mu věnovali, namáhali se, aby ho rozvíjeli, aby přinášeli plody, dotýkali se srdcí. Dej, abychom se neustále chtěli připojovat k velebení, které teď trvá v nebi v této chvíli, když o tom čteme, a nikdy nekončí. Amen.

Připravila Agata Cahová (podle pramenů uvedených v závěru série článků) ■

Charisma psaní uschopňuje křesťana, aby byl „potrubím“ Boží kreativity skrze tvoření děl pomocí slov – děl, která v pravdě a kráse zrcadlí plnost lidské zkušenosti a přinášejí chválu Bohu.

Lidé s charismatem psaní mají speciální milost k tomu, aby se skrze jejich psaná slova odrážely Boží krása a Boží pravda. Vytvářejí krásu pomocí slov. Když tvoří, když píšou, je to pro ně forma modlitby, kontemplace. Je to důležitý prvek jejich duchovního života. Toto charisma může mít různé formy.

Příkladem člověka s charismatem psaní je svatý kardinál J. H. Newman. Jeho báseň *Veď mne, Světlo laskavé* (viz její text na následující straně) vyjadřuje obrovskou důvěru v Boha, úžasně krásná báseň. Pomocí několika slov je vyjádřena hluboká pravda, o níž by bylo možné napsat knihu.

Je ale třeba rozlišovat charisma psaní od dovednosti psaní, kterou se vyjadřují jiná charisma: poznání (vědy), moudrosti, vyučování, povzbuzování atd.

Modleme se

Modleme se za to, aby se charisma psaní rozvíjelo také v naší zemi. Aby se lidé, kteří mají toto charisma, učili psát z Božího vnuknutí na internet, psát knížky, básně, publicistiku. V Církvi v dnešní době je teď potřeba mnoho, mnoho takových lidí, aby to, co Církev prezentuje, jak písemně předává evangelium, bylo krásné. Otče, prosím Tě, nechť Duch Svatý rozpaluje ohněm, Božím ohněm, srdce lidí s charismatem psaní. Ať mají motivaci, nadšení psát, učit se, formovat se k použití tohoto charismatu v plnosti. Aby toto charisma mohlo zářit, aby naše křesťanské internetové portály, knížky, básně byly krásné, byly psány Božím jazykem, aby vedly k úžasu. Aby literatura, romány, povídky byly tvořeny Božím způsobem, z vnuknutí, aby vedly k Bohu, nadchly další generace lidí. Amen.

*Jenom málo lidí
si uvědomuje
svá charismata,
většina o nich neví
a nerozvíjí je.*

Charisma psaní

A jak dál?

Pokud chceš rozlišit svá charismata, můžeš začít od teoretického rozlišování – snaž se získat více informací o charismatech (například v minulých číslech *Milujte se!* č. 62, str. 40nn; č. 63, str. 44nn, která jsou zdarma dostupná v on-line archivu všech vydaných čísel na www.milujte.se).

Příběh možná známý, ale výmluvný...

Charismat je mnoho. Jsou to milosti ke službě. Každý má trochu jiná charismata, trochu jiný úkol, sloužíme si jimi navzájem. Představ si, že se oddíl vydá na výlet (viz úvod k charismatům

v *Milujte se!* č. 62) a každý dostane úkol donést něco na horu – jeden limonádu, druhý buřty, další chleba. A teď si představ, že pouze jeden z nich úkol splní a donese na horu to, co má, ostatní nedonesou nic. Na horu tedy dorazí jenom buřty. (Přeneseně – svá charismata pozná a rozvine pouze jeden člověk ve společenství.) Není to škoda, že ostatní promarnili svou šanci udělat něco dobrého pro druhé? A jak to bude chutnat?

A teď si představ, že nás na horu půjde opravdu hodně a každý z nás vezme něco trochu jiného, tedy i koláčky,

ovoce, křupky, vše, co máš rád... Představ si, jak úžasná by to byla hostina!

Teď zpátky k charismatům. Jenom málo lidí si uvědomuje svá charismata, většina lidí o nich neví a nerozvíjí je. Můžeš to změnit, můžeš o nich mluvit ve svém společenství, nabídnout tuto sérii článků svým přátelům, aby se také vydali na cestu a zažili tu úžasnou hostinu s Bohem! „Veď mne, Světlo laskavé!“

Připravila Agata Cahová (podle série přednášek Wita Chlondowského OFM „Rozpoznaj swój charyzmat“) ■

Veď mne, Světlo laskavé

sv. J. H. Newman (1834)

Veď mne, Světlo laskavé, šerem soumraku,
veď mne dál;
noc temná je a domů daleko,
veď mne dál.
Zpevní nohy mé;
nežádám vidět až na obzor;
i jeden krok dost mi je.

Nebyl jsem takový, že bych se modlil,
abys mne veď dál;
rád jsem si svůj směr volil a viděl;
však teď veď mne dál.
Rád jsem měl pestrý den
a bázni navzdory pýcha mé vůli vládla –
nevzpomínej ta léta minulá.

Tak dlouho žehná mi síla Tvá,
jistě mne stále povede dál.
Přes vřesy, slat, přes útes a proud,
dokud nepomine ta noc;
a s jitem směj se ty tváře andělské,
co dávno jsem miloval a na čas ztratil je.

Přeložil Ondřej P. Vaněček, 2022 (CC BY 3.0)

Prameny:

Chlondowski OFM, Wit. *Rozpoznaj swój charyzmat*; série 25 videí na youtube.com, první díl série dostupný on-line: youtu.be/71RxcGxPGJQ
Weddell, Sherry, A. *Fruitful Discipleship: Living the Mission of Jesus in the Church and the World*. Our Sunday Visitor, 2017.

Petrášková, Pavla. *Charismata jsou dary Ducha Svatého ke službě*. (rozhovor pro Missio interview na <https://www.youtube.com/watch?v=CIVeCjklVLU&t=278s>)

Petrášková, Pavla. *Na Boží stavbě*. (přednáška na Katolické charismatické konferenci 2022)

Foto: Pexels, Monstera (CCO)

Společenství čistých srdcí

Kontakty na Společenství čistých srdcí
www.spolcs.cz

P. Vilém M. Štěpán, O.Praem.
Římskokatolická farnost, 439 63 Liběšice u Žatce 1
farnost.libesice@seznam.cz, tel.: 608 831 584
P. Marek Dunda, Náměstí 20, 671 03 Vranov nad Dyjí
marek@fatym.com, tel.: 731 402 742

to není jen tak samo sebou – náhoda. Došlo mu, že Ježíš je Pán nad přírodou. A přírodu má v moci jedině Bůh. Ježíš je Bůh. Zároveň si uvědomil svoji realitu – oproti nejvyššímu svatému je každý člověk jen hříšník.

Zkušenost s Pánem

Petr padl před Pánem Ježíšem na kolena a řekl: „Odejdi ode mě, Pane. Jsem člověk hříšný.“ (srov. Lk 8,5) Tento nečekaný zvrát přišel u Petra po zázračném rybolovu. Petrovi totiž něco došlo a nebylo toho zrovna málo.

Poslechl Ježíše

Zřejmě již předtím Šimon–Petr Ježíše znal a snad s ním byl i v kontaktu. Ale pak se stalo něco, co ho uvedlo do pravdy. Najednou viděl vše v jiném světle – pravdivějším. Stalo se to poté, co udělal s Ježíšem osobní zkušenost. Po celonoční námaze, kdy nechtil žádné ryby, poslechl Ježíše a úlovek byl ohromný. Bylo mu jasné, že

Petrova zkušenost

Udělal zkušenost s Ježíšem – to je klíčové. Setkal se s Ním právě ve svém „resortu“ – rybaření. Byl jistě přesvědčen, že svému řemeslu rozumí. Zkušenost s Ježíšem pozměňuje rybářův pohled na Něj i na sebe sama. Od té chvíle už nic není jako dřív. Kdo má zkušenost s Ježíšem, ten vidí vše pravdivěji. A Pán k nám přichází podobně jako tehdy k Petrovi přímo v našem „resortu“. Ve zkušenosti s Ním je nápověda: On je Pán, Jemu se dá zcela

Foto: Unsplash, Cassiano Psomas (CCO)

*Díky naší zkušenosti s Kristem sice poznáváme
Jeho velikost i svou bídu, ale také to,
že On s námi počítá.*

(Jednou Ježíš) stál u Genezaretského jezera, lidé se na něho tlačili, aby slyšeli Boží slovo. Tu spatřil u břehu stát dvě lodě. Rybáři z nich vystoupili a prali sítě. Vstoupil na jednu z těch lodí, která patřila Šimonovi, a požádal ho, aby trochu odrazil od břehu. Posadil se a z lodí učil zástupy.

Když přestal mluvit, řekl Šimonovi: „Zajeď na hlubinu a spusťte sítě k lovení!“

Šimon mu odpověděl: „Mistře, celou noc jsme se lopotili, a nic jsme nechytili. Ale na tvé slovo spusťm sítě.“

Když to udělali, zahrnuli veliké množství ryb, že se jim sítě téměř trhaly.

Dali znamení společníkům v druhé lodi, aby jim přišli na pomoc, a ti přijeli. Naplnili obě lodě, až se potápěly.

Když to Šimon Petr viděl, padl Ježíšovi k nohám a řekl: „Pane, odejdi ode mě: jsem člověk hříšný!“

Zmocnil se ho totiž úžas – a také všech jeho společníků – nad tím lovem ryb, které chytili; stejně i Zebedeových synů Jakuba a Jana, kteří byli Šimonovými druhy.

Ježíš řekl Šimonovi: „Neboj se! Od nynějška budeš lovit lidi.“

Přirazili s lodmi k zemi, nechali všeho a šli za ním.

Z Lukášova evangelia (5,1–11)

Foto: Unsplash, Adam Winger (CC0)

věřit, důvěřovat – On je proti mně svatý, a já jsem nehodný být mu nablízku.

Zkušenost s Ježíšem obohacuje

V životě člověka jsou takové chvíle, které nám Pán nabízí, chvíle, kdy s Ním můžeme udělat zkušenost: potkat ho tak říkajíc ve svém „resortu“. Možná se nám nedějí zrovna zázračné rybolovy, ale občas se přihodí něco obdobného. Je chyba, pokud se nad tím nepozastavíme a nedojde nám víc. Mnozí takovéto okamžiky milosti smetou konstatováním: Náhoda! Náhodou se to povedlo... Důležité je být pro tyto chvíle vnímavý. Pán nám nabízí, abychom měli zkušenosti s Ním. Každá takováto zkušenost nás může obohatit, vést k posílení víry, může napomoci víc pochopit Jeho nepochopitelnost, může nás postavit do pravdy o Něm a o nás.

Perspektivy spolupráce

Přestože si Petr díky své zkušenosti s Kristem uvědomil svou hříšnost, Kristus jedná jinak, než rybář očekává. Neodchází od hříšníka, ale ukazuje mu perspektivy spolupráce a ujišťuje ho, že s ním počítá. Podobně je tomu u nás. Díky naší zkušenosti s Kristem sice poznáváme Jeho velikost i svou bídu, ale také to, že On s námi počítá.

A kde se takto potkat s Ježíšem? Nemusíme čekat něco moc mimořádného. Možná, že už nám vyšel vstříc, a možná, že se blíží znovu i dnes: v modlitbě, ve mši svaté, v kráse přírody, v našich obyčejných prožitcích anebo i jindy. Vždy však v něčem, co je nám blízké. Budme pro to vnímaví.

P. Marek Dunda ■

Pane Ježíši, děkuji ti, že mne miluješ láskou bez hranic, která chrání od zlého, pozdvihuje z největších pádů a léčí nejbolestivější rány. Odevzdávám Ti svou paměť, rozum, vůli, duši i tělo spolu se svou sexualitou.

Slibuji, že se nebudu oddávat sexu, dokud neuzavřu svátost manželství. Dávám si předsevzetí, že nebudu číst, ani kupovat, ani se dívat na časopisy, programy a filmy s pornografickým obsahem. Slibuji, že se s Tebou budu každý den setkávat v modlitbě i při četbě Písma svatého, v častém přistupování ke svatému přijímání a při adoraci Nejsvětější svátosti. Chci pravidelně přistupovat ke svátosti smíření, nepodléhat znechucení a ihned se pozvednout z každého hříchu.

Pane Ježíši, uč mne systematické práci na sobě, umění kontrolovat své sexuální tužby a city. Prosím Tě o odvahu, abych nikdy nebral(a) drogy a vyhýbal(a) se všemu, co zotročuje, především alkoholu a cigaretám.

Uč mne žít tak, aby v mém životě byla nejdůležitější láska.

Panno Maria, Matko moje, veď mne cestami víry k samému zdroji lásky – Ježíši, abych důvěřoval(a) jen Jemu.

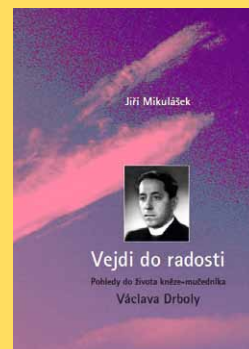
Amen

Když jsi to přečetl, promyslel a promodlil, běž, žij a šíř to dál!

ABC civilizace lásky

1. Měj v úctě každého člověka, protože v něm žije Kristus. Buď vnímavý ke každému – je to tvůj bratr a sestra.
2. O každém smýšlej dobře – o nikom nesmyšlej zle. I v nejhorším člověku se pokus najít něco dobrého.
3. O druhých mluv vždy dobře – o bližních nikdy nehovoř zle. Naprav křivdu způsobenou slovem. Nebuď příčinou konfliktů mezi lidmi.
4. S každým hovoř jazykem lásky. Nezvyšuj hlas. Neproklínej. Nezpůsobuj problémy. Nezapřičiňuj pláč. Uklidňuj a projevuj dobrotu.
5. Odpouštěj všem a vše. Nepřechovávej v srdci hněv. Vždy podej ruku ke smíření první.
6. Čiň vždy dobře bližnímu. Každému čiň dobro tak, jak chceš, aby ho druzí činili tobě. Nepřemýšlej o tom, co má někdo udělat pro tebe, ale o tom, co máš ty udělat pro někoho.
7. Aktivně pomáhej v utrpení. Ochotně přispěj útěchou, radou, pomocí, srdcem.
8. Pracuj poctivě, protože plody tvé práce používají druzí, jako i ty používáš plody jejich práce.
9. Zapoj se do života společnosti. Otevři se chudým a nemocným. Poděl se o hmotná i duchovní dobra. Snaž se vidět potřebné kolem sebe.
10. Modli se za všechny, dokonce i za nepřátele.

kardinál Stefan Wyszyński

Knihy na webu FATYMu zdarma on-line

Na webu FATYMu www.fatym.com nyní najdete zdarma on-line beletristicky pojaté životopisy P. Jana Buly a P. Václava Drboly.

Mons. Jiří Mikulášek:

Sejdeme se v nebi. Životní příběh mladého kněze Jana Buly

<https://1url.cz/@vejdi-do-radosti>

Mons. Jiří Mikulášek:

Vejdi do radosti. Pohled do života kněze-mučedníka Václava Drboly

<https://1url.cz/@sejdeme-se-v-nebi>

Milujte se!

Římskokatolický farní úřad, Náměstí 20
671 03 Vranov nad Dyjí
e-mail: redakce@milujte.se